

บทที่ 5

กลุ่มผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองและสภาพปัญหาในการพัฒนาเมือง

ในการพัฒนาเมือง หน่วยงานที่มีบทบาทในการพัฒนาเมืองมีอยู่มากมาย ทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ ในบทนี้จะศึกษาถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ ของหน่วยงานหรือกลุ่มที่มีส่วนในการพัฒนาเมือง เพื่อให้เข้าใจถึงอำนาจและการดำเนินงานพัฒนา เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันว่ามีสาเหตุมาจากอะไร

5.1 อำนาจหน้าที่และบทบาทของกลุ่มผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง

ในการศึกษาถึงผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองนั้น พบว่าการพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันเกิดจากการพัฒนาของกลุ่มคน/หน่วยงานหลายๆส่วนที่มีหน้าที่ หน่วยงานต่างๆเหล่านั้นมีทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มผู้มีส่วนต่อการพัฒนาเมืองนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น และประเด็นการพัฒนาเมืองที่กลุ่ม/องค์กรเหล่านั้นเข้ามาพัฒนาเมืองมีการพัฒนาด้านสำคัญๆได้แก่

1. การพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคม
2. การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค
 - ไฟฟ้า
 - ประปา
 - โทรศัพท์
 - การระบายน้ำ
 - การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
3. การพัฒนาระบบสาธารณูปการ
 - โรงเรียน

- โรงพยาบาล , สถานีอนามัย
- สวนสาธารณะ, ที่พักผ่อนหย่อนใจ
- ตลาด

4. การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ

5. การพัฒนาทางด้านที่อยู่อาศัย

ซึ่งการพัฒนาในด้านต่างๆที่กล่าวมานั้น เป็นการพัฒนาที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและขนาดของเมือง ซึ่งกลุ่มต่างๆเหล่านี้มีอำนาจหน้าที่และกรอบการทำงานและมีบทบาทต่อเมืองสุราษฎร์ธานี ดังนี้

5.1.1 หน่วยงานภาครัฐ

1.1 ส่วนกลาง

1) การพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคม

อำนาจหน้าที่

๑ **แขวงทางหลวงสุราษฎร์ธานี** หน่วยงานบริหารราชการส่วนกลาง สังกัดสำนักทางหลวงที่ 14 (นครศรีธรรมราช) กรมทางหลวง เริ่มก่อตั้งเมื่อ ปี พ.ศ.2485

(1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทางหลวง การก่อสร้าง และบำรุงรักษาทางหลวงให้มีเครือข่ายที่สมบูรณ์

(2) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงสัมปทาน รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(3) วิจัยและพัฒนางานก่อสร้าง บำรุงรักษา และบำรุงรักษาทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงสัมปทาน

(4) ร่วมมือและประสานงานด้านงานทางกับองค์กร และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

บทบาท เข้าไปพัฒนาถนนสายหลักในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นถนนสายประธาน ถนนที่แขวงทางหลวงสุราษฎร์ธานีเข้ามาพัฒนา (แผนที่ 5.1) ได้แก่

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 สุราษฎร์-พุนพิน ซึ่งการพัฒนาถนนดังกล่าวเป็นการเชื่อมพื้นที่เมืองสุราษฎร์ธานีกับอำเภอพุนพินเข้าด้วยกัน และการพัฒนาถนนเส้นดังกล่าวเป็นผลทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐานบริเวณริมถนนในเขตตำบลวัดประดู่มากขึ้น โดยมีการใช้ที่ดินเพื่อการพาณิชย์กรรม ส่วนพื้นที่ด้านในถูกใช้เพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัย
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 สุราษฎร์-ดอนสัก เป็นถนนที่เชื่อมพื้นที่เมืองกับพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์และอำเภอดอนสักเข้าด้วยกัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการคมนาคมขนส่งให้แก่ประชาชน อีกทั้งเป็นเส้นทางที่เชื่อมการเดินทางระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราชอีกด้วย จากการพัฒนาดังกล่าวทำให้มีการตั้งถิ่นฐานริมฝั่งถนนและเกิดกิจกรรมการค้า และการขนส่งขึ้นในพื้นที่ ซึ่งกิจกรรมการค้าที่สำคัญคือ อู่ซ่อมรถและโชว์รูมเฟอร์นิเจอร์
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4009 สุราษฎร์-นาสาร เป็นเส้นทางเชื่อมอำเภอเมืองกับอำเภอบ้านาสารเข้าด้วยกัน โดยเชื่อมต่อกับถนนชนเกษมในเขตเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ซึ่งเส้นทางดังกล่าวตัดผ่านตำบลมะขามเตี้ย ตำบลขุนทะเล และการพัฒนาเส้นทางดังกล่าวนี้เองทำให้พื้นที่ในเขตบริเวณดังกล่าวมีการพัฒนาและเกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินขึ้นมากมาย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมการค้า และก่อให้เกิดศูนย์ราชการของเมืองในพื้นที่บริเวณดังกล่าว และการตั้งถิ่นฐานริมสองฝั่งถนนหนาแน่นมากขึ้น
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 (ตอนเลี้ยวเมือง) เป็นถนนที่สร้างขึ้นเพื่อลดความแออัดของจราจรที่จะเข้าเมืองจากอำเภอพุนพิน โดยการสร้างถนนเส้นดังกล่าวเชื่อมต่อกับถนนสุราษฎร์-พุนพิน ลาดผ่านไปทางตะวันออกเฉียงใต้ของเมืองตัดกับถนนชนเกษม ผ่านถนนดอนนก ตัดกับแยกบางกุ้งเพื่อเชื่อมกับถนนสุราษฎร์-ดอนสัก โดยถนนเส้นดังกล่าวเป็นถนนที่พัฒนาพาดผ่านเขตพื้นที่เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ทำให้พื้นที่บริเวณดังกล่าวเริ่มมีการตั้งถิ่นฐานจากอดีต ประกอบกับถนนเส้นดังกล่าวเป็นถนนที่เชื่อมถนนสายหลักของเมืองทั้ง 3 สายเข้าด้วยกัน ทำให้การคมนาคมสะดวกขึ้น จากการพัฒนาดังกล่าวส่งผลให้พื้นที่มีกิจกรรมการค้าอยู่ริมฝั่งถนน เป็นอาคารพาณิชย์ ศูนย์การค้าขนาดใหญ่ และอู่ซ่อมรถ โรงแรมเกิดมากมายในพื้นที่

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4079 (ปากน้ำ) เป็นเส้นทางที่พัฒนาเพื่อลดปัญหาการปริมาณรถบรรทุกทุกประเภท รถบรรทุกหิน รถบรรทุกน้ำมัน เดินทางผ่านเขตพื้นที่เมือง โดยการสร้างถนนดังกล่าวเชื่อม กับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4213 และ 401 สุราษฎร์-ดอนสัก จากการพัฒนาดังกล่าวส่งผลให้ในพื้นที่ดังกล่าวมีการพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยริมฝั่งถนน ในขณะที่บริเวณปากแม่น้ำตาปึกกลายเป็นที่ตั้งของร้านอาหารทะเล และ อุตสาหกรรมทางด้านประมงมากมายเช่น โรงงานแช่แข็ง และอุตสาหกรรมน้ำมัน และเหมืองแร่

- ทางหลวงแผ่นดินแผ่นดินหมายเลข 4007 เป็นการพัฒนาเส้นทางในเขตเมืองซึ่งมีมาตั้งแต่อดีต ซึ่งถนนดังกล่าวในอดีตเป็นถนนที่ต้องการเชื่อมพื้นที่เมืองชั้นในกับพื้นที่เมืองชั้นนอกเข้าด้วยกัน เนื่องจากบริเวณตำบลมะขามเตี้ย(ซึ่งปัจจุบันเป็นเขตเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี) ในอดีตเป็นที่ตั้งของสนามบินและสถานที่ราชการ ทำให้การพัฒนาดังกล่าวเปิดพื้นที่ในบริเวณดังกล่าวขึ้น เนื่องจากอดีตบริเวณดังกล่าวเป็นที่ลุ่ม น้ำท่วมขัง ไม่มีเส้นทางคมนาคม ดังนั้น เมื่อมีถนนเส้นดังกล่าวทำให้มีการขยายการตั้งถิ่นฐานขึ้นในบริเวณดังกล่าว ในปัจจุบันริมฝั่งถนนชนเกษมกลายเป็นย่านธุรกิจที่สำคัญของเมืองที่ขยายมาจากใจกลางเมืองบริเวณ ถ. ตลาดใหม่ ถนนหน้าเมือง โดยปัจจุบันถนนเส้นดังกล่าวอยู่ในการควบคุมดูแลของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี

๑) สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นหน่วยงานส่วนกลางสังกัดกรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม เป็นหน่วยงานที่เพิ่งเกิดขึ้นจากการปฏิรูประบบราชการ โดยหน่วยงานดังกล่าวจะพัฒนาเส้นทางที่อยู่ในเขตชนบท

อำนาจหน้าที่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทางหลวง การก่อสร้างและบำรุงรักษาทางหลวงให้มีโครงข่ายทางหลวงที่สมบูรณ์ ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยในการเดินทาง โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับทางหลวงชนบท รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. วิจัยและพัฒนางานก่อสร้าง บำรุง และบำรุงรักษาทางหลวงชนบท
3. ดำเนินการจัดทำมาตรฐาน และข้อกำหนดทางหลวงชนบท ตลอดจนกำกับและตรวจสอบเพื่อให้มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและข้อกำหนด
4. ดำเนินการฝึกอบรมและจัดทำคู่มือตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิศวกรรมงานทางแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บทบาท เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวถูกจัดตั้งเพื่อต้องการกระจายความเจริญทางด้าน การคมนาคมขนส่งไปสู่ชนบท ทำให้การดำเนินงานพัฒนาเส้นทางโดยส่วนใหญ่จะเป็นเส้นทางที่ อยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเส้นทางที่ทางหลวงชนบทพัฒนา เป็นถนนสายรองและถนนสายย่อยที่เชื่อมกับถนนสายประธาน ถนนที่ทางหลวงชนบทพัฒนา ในเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี โดยเฉพาะเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วน ตำบลขุนทะเล ออบต.มะขามเตี้ย และออบต.วัดประดู่ ประกอบด้วย ถนนสายรองและสายย่อย ดังตารางที่ 5.1

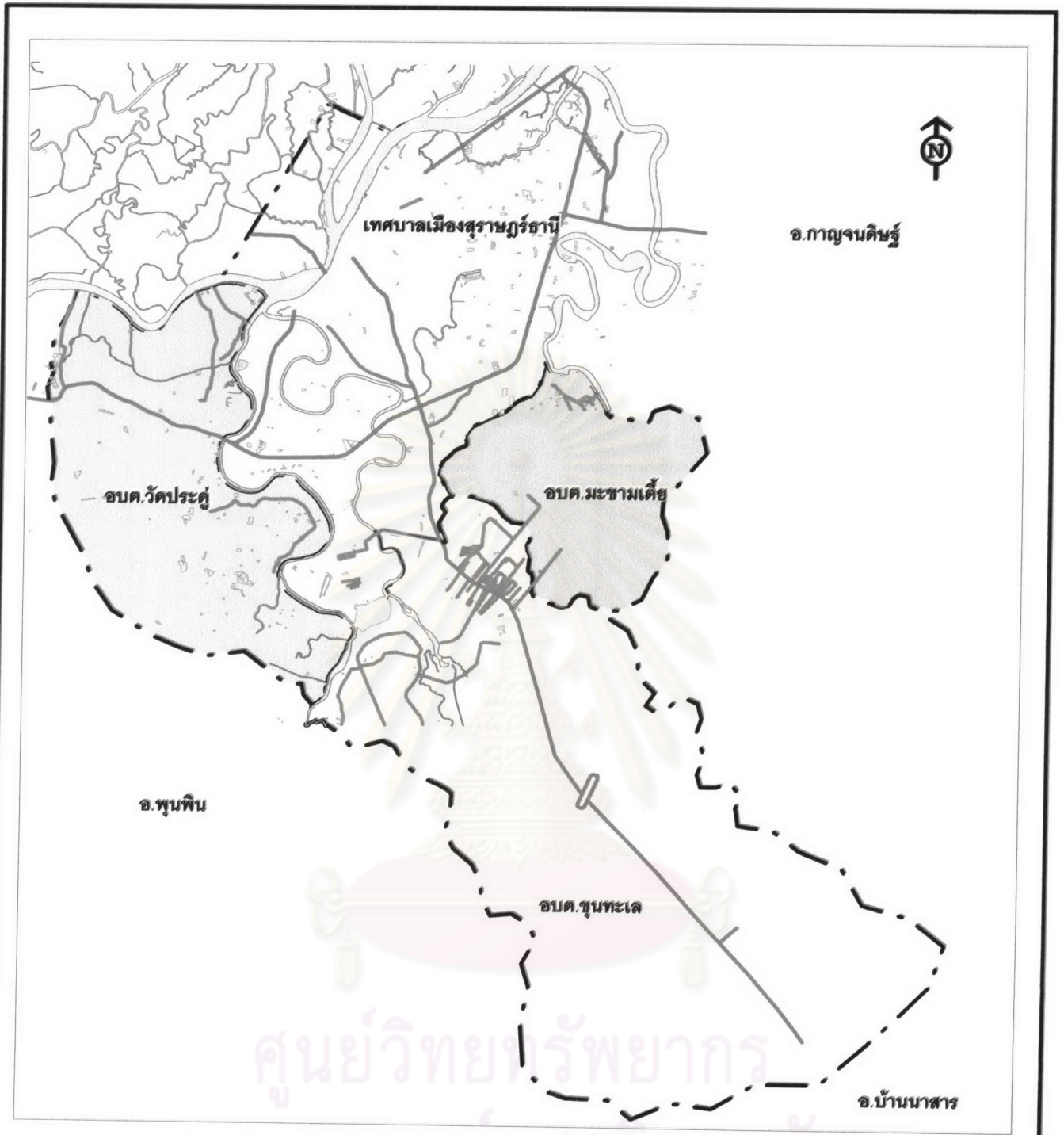

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.1 แสดงโครงการพัฒนาถนนของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสุราษฎร์ธานี

รหัสสาย ทาง	ชื่อสายทาง	ตำบล	ระยะทาง รวม (กม.)	ผิวทาง ลาดยาง (กม.)	ผิวทาง คอนกรีต (กม.)	ผิวทาง ลูกรัง (กม.)
สายรอง						
สป 5112	บ.ท่าไม้เหลี่ยม - บ.นิคมชอย 2	ขุนทะเล	7.076	4.75	-	-
สป 2024	ถนน รพช.บ้านใหม่	ขุนทะเล	6.107	6.107	-	-
สายย่อย						
สป 4087	สายสามแยกบางใหญ่ - วัดโพธิาวาส	เทศบาลเมืองสุราษฎร์ฯ	2.445	2.445	-	-
	สามแยกทางหลวงหมายเลข 401- บ.โพธิ์หวาย	เทศบาลเมืองสุราษฎร์ฯ	0.654	0.654	-	-
	เข้าท่าเทียบเรือและโรงงานอุตสาหกรรม	เทศบาลเมืองสุราษฎร์ฯ	4.792	4.792	-	-
สป 3134	ถนนภายในสำนักงานรพช.	มะขามเตี้ย	0.985	0.985	-	-
สป 4179	สถานีไฟฟ้าย่อย - ร.ร.ตำรวจจร 8	มะขามเตี้ย	2.558	2.558	-	-
สป 3094	บ.ท่าเพชร - บ.นิคม	มะขามเตี้ย	7.716	7.716	-	-
สป 2046	บ.ท่าสน - บ.ทับท้อน	มะขามเตี้ย	3.775	3.775	-	-
สป 4087	สายทุ่งใหญ่สายจัดวา - สี่แยกสายตรี	มะขามเตี้ย	1.000	1.000	-	-
	สายบ.ท่าสน	มะขามเตี้ย	0.920	-	0.920	-
สป 4004	บ.ท่ากูบ - บ.คอนเกลี้ยง	วัดประตู่	17.991	17.991	-	-
สป 4071	บ.วัดประตู่	วัดประตู่	2.403	2.402	-	-
สป 1007	สายม. 1	วัดประตู่	1.000	-	-	-
สป 4087	สายบ.ค้อล่าง	วัดประตู่	2.620	-	2.620	-
	สายบ.คลองใหม่	วัดประตู่	1.000	-	1.000	-
	สายบ.บ้านใหม่	วัดประตู่	-	-	-	-
	สายบ.คลองใหม่	วัดประตู่	-	-	-	-
	สายบ.เวียงประสาน	วัดประตู่	-	-	-	-
	สายบ.บางหมาก	วัดประตู่	6.000	6.000	-	4.415
	สายบ.บางชุมไธ	วัดประตู่	-	-	-	-
	สายบ.วัดประตู่	วัดประตู่	-	-	-	-
	สายบ.ใหม่พัฒนา	วัดประตู่	-	-	-	-
	สายบ.ค้อล่าง	วัดประตู่	-	-	-	-
	สายบ.ตลาดกล้วย	วัดประตู่	-	-	-	-
	สายบ.สมหวัง	วัดประตู่	-	-	-	-
สป 1177	ถนนทางเข้าสถาบันราชภัฏ	ขุนทะเล	0.837	0.837	-	-
สป 3113	บ.นิคมชอย 2 - บ.จังหวัดหวาย	ขุนทะเล	5.065	5.065	-	-
สป 3273	บ.คอนเกลี้ยง - บ.ชอย 10	ขุนทะเล	7.156	1.560	-	5.596
สป 3165	ถนนภายใน ร.ร.มัธยมพัชรกิติยาภา	ขุนทะเล	0.695	0.695	-	-
สป 2025	ภายในนิคมสร้างตนเองขุนทะเล	ขุนทะเล	19.500	19.500	-	-
สป 3005	บ้านใหม่นิคมหมู่ 7	ขุนทะเล	1.000	1.000	-	-
รวม			103.295	89.832	4.540	10.011

ที่มา : สำนักงานทางหลวงชนบท , 2545

การประสานการพัฒนาข้ามเขตบริหารการปกครอง : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและองค์การบริหารส่วนตำบลรอบนอก

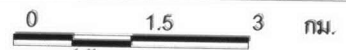
แผนที่ 5.1 โครงข่ายคมนาคมที่เกิดจากการพัฒนาของหน่วยงานส่วนกลาง

สัญลักษณ์

- ขวางการทางจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ซึ่งถนนสายดังกล่าวเหล่านี้ส่วนใหญ่จะสร้างขึ้นตั้งแต่ปีพ.ศ. 2542 – 2545 โดยลักษณะของถนนที่พัฒนาในพื้นที่จะเป็นระยะทางสั้นๆที่เชื่อมถนนมาจากถนนสายหลัก มีทั้งถนนลาดยางและถนนลูกรัง อีกทั้งถนนที่พัฒนาส่วนใหญ่จะเป็นถนนที่เชื่อมภายในชุมชนของแต่ละพื้นที่หน่วยงานดังกล่าวจึงมีบทบาทในพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าในเขตเทศบาล

2. การพัฒนาระบบสาธารณูปการ ประกอบด้วย

• สถาบันการศึกษา

๑) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

อำนาจหน้าที่ เป็นมหาวิทยาลัยที่เกิดขึ้นจากนโยบายขยายการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในภูมิภาค ซึ่งจัดตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2533 โดยเป็นมหาวิทยาลัยในระดับสูงที่ทำหน้าที่พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ และนำความรู้ไปพัฒนาท้องถิ่น และให้บริการวิชาการ เผยแพร่ความรู้สู่ท้องถิ่น และสาธารณชนในรูปแบบต่างๆ ส่งเสริมการวิจัย การพัฒนา ที่ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาท้องถิ่นและประเทศ

บทบาท การเกิดขึ้นของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในพื้นที่ตำบลมะขามเตี้ย ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างมากภายในพื้นที่ ทั้งพื้นที่ในเขตเทศบาลและพื้นที่อบต. เนื่องจากมหาวิทยาลัยดังกล่าวเป็นมหาวิทยาลัยในระดับอุดมศึกษาขนาดใหญ่ และมีชื่อเสียง อีกทั้งนโยบายที่สนับสนุนให้เมืองสุราษฎร์ธานีมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภาคใต้ตอนบน ทำให้การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเข้ามาอย่างมากภายในพื้นที่ ประกอบกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ทำให้พื้นที่อบต.มะขามเตี้ยมีการขยายตัวและพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับนักศึกษาจากภายนอก ขณะเดียวกันก็มีการพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคมเพื่อสะดวกต่อการเดินทาง ทำให้พื้นที่ดังกล่าวมีการตั้งถิ่นฐานริมฝั่งถนนสุราษฎร์ - นาสาร

๑) สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี ก่อตั้งเมื่อพ.ศ. ๒๕๑๙ จากเดิมเป็นวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี ต่อมาเปลี่ยนเป็นสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี

อำนาจหน้าที่ สถาบันการศึกษาที่มุ่งขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้กับประชาชนในระดับภูมิภาค มีดังนี้

1. มุ่งผลิตนักวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงในสาขาวิชาการต่างๆ
2. วิจัยและพัฒนาสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยเน้นท้องถิ่นเป็นฐาน

- 3 ให้บริการวิชาการ เผยแพร่ความรู้สู่ท้องถิ่น และสาธารณชนในรูปแบบต่างๆ
4. พัฒนาหลักสูตรและจัดระเบียบการเรียนการสอนในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี
5. ส่งเสริมการวิจัย การพัฒนา ที่ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาท้องถิ่นและประเทศ
6. บริการวิชาการแก่สังคม และท้องถิ่นในศาสตร์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง

บทบาท การเกิดขึ้นของสถาบันราชภัฏจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งปัจจุบันยกฐานะเป็น มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีในตำบลขุนทะเล ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายด้านๆใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากการเกิดขึ้นของสถาบันการศึกษานานาชาติในพื้นที่ส่งผลให้มี จำนวนประชากรจากต่างพื้นที่ทั้งในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดอื่นๆ เช่น จังหวัดชุมพร จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช หลังไหลเข้ามาในพื้นที่ทั้งพื้นที่ในเขตเทศบาลและพื้นที่ ความดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทะเลมีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค และ สาธารณูปการ และโครงข่ายคมนาคมในพื้นที่ ได้แก่ การพัฒนาที่อยู่อาศัย การพัฒนาเส้นทาง คมนาคม ทำให้พื้นที่ดังกล่าวเกิดกิจกรรมการค้าในพื้นที่ อบต.ขุนทะเล ซึ่งส่วนใหญ่จะกระจาย ตัวอยู่ริมฝั่งถนนสุราษฎร์ – นาสาร และ ถนนนิคมซอย 1 และลักษณะกิจกรรมที่เกิดจะเป็นกิจกรรม ที่รองรับนักศึกษา เช่น ร้านอาหาร หอพัก ร้านอินเทอร์เน็ต ร้านถ่ายเอกสาร ฯลฯ ในปัจจุบัน พื้นที่บริเวณดังกล่าวมีการพัฒนาและการขยายตัวอย่างรวดเร็ว

๑๐ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุราษฎร์ธานี

อำนาจหน้าที่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุราษฎร์ธานี เดิมเป็นโรงเรียนผู้ช่วย พยาบาลและผดุงครรภ์ ต่อมาเมื่อมีการขาดแคลนบุคลากรทางด้านการศึกษา จึงได้จัดสร้าง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสืบใน ปีพ.ศ. 2513 สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวง สาธารณสุข โดยบริหารร่วมกับโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี มีหน้าที่ในการให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาในแผนกวิชาทางด้านการศึกษา และผลิตบุคลากรทางด้านการศึกษา ให้แก่โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี

บทบาท วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีส มีไม่ค้อยมีบทบาทต่อการพัฒนาเมืองในด้าน การใช้ที่ดินหรือการขยายตัวมากนัก แต่มีบทบาทต่อสังคมในแง่การเปิดโอกาสทางการศึกษา ให้กับประชาชนในพื้นที่ และมีบทบาทต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเมือง เพราะจำนวน นักเรียนพยาบาลที่เข้ามาจำเป็นต้องจับจ่ายใช้สอยในพื้นที่ และสร้างงานให้กับประชาชนใน เมืองและในจังหวัด

- โรงพยาบาล สถานีอนามัย

๑) กรมการแพทย์

อำนาจหน้าที่ เกิดขึ้นในปีพ.ศ.2484 แล้วเสร็จในปีพ.ศ.2497 เป็นหน่วยงานที่ให้บริการทางด้านสาธารณสุขแก่ประชาชน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกิดจากนโยบายของรัฐที่ต้องการขยายบริการขั้นพื้นฐานทางด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนในภูมิภาค โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานีตั้งอยู่ในตำบลมะขามเตี้ย (ซึ่งปัจจุบันอยู่ในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี) สังกัดกรมการแพทย์ มีหน้าที่ในการให้การรักษาและดูแลสุขภาพของประชาชนทั้งในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดใกล้เคียง ปัจจุบันมีฐานะเป็นโรงพยาบาลศูนย์

บทบาท การเกิดขึ้นของโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานีในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเมืองคือ เมืองเริ่มขยายออกจากศูนย์กลางเมืองบริเวณ ถ.หน้าเมือง ถ.บ้านดอน และ ถ.ตลาดใหม่ ไปทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ โดยในยุคนั้นในพื้นที่ตำบลมะขามเตี้ยยังไม่มีที่ตั้งถิ่นฐานมากนัก เนื่องจากการคมนาคมทางบกไม่สะดวก มีแต่การคมนาคมทางน้ำ เมื่อมีการสร้างโรงพยาบาลส่งผลให้มีการพัฒนาสะพานข้ามแม่น้ำตาปีเพื่อเชื่อมกับพื้นที่ใจกลางเมือง เป็นผลให้เมืองเริ่มขยายออก มีการตั้งถิ่นฐานโดยรอบโรงพยาบาล เกิดกิจกรรมการค้าและที่อยู่อาศัยริมถนนศรีวิชัยและถนนสุราษฎร์ - พุนพิน เพื่อรองรับบุคลากรทางการแพทย์ ในปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวกลายเป็นย่านชุมชนขนาดใหญ่ของเมืองที่เป็นทั้งย่านการค้า ย่านที่พักอาศัยและเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการ นอกจากนี้การที่โรงพยาบาลดังกล่าวมีฐานะเป็นโรงพยาบาลศูนย์ ส่งผลให้ถนนสุราษฎร์ - พุนพิน มีปริมาณการจราจรที่หนาแน่น เนื่องจากจำนวนประชากรที่หลั่งไหลเข้ามาใช้บริการในพื้นที่

1.2 ส่วนภูมิภาค ในการพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานี มีหน่วยงานต่างที่เข้ามาพัฒนาพื้นที่มากมาย และมีการพัฒนาด้านต่างๆดังนี้

1) การพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคม

๑) สำนักงานโยธาธิการจังหวัด

เป็นหน่วยงานระดับส่วนภูมิภาค สังกัดกรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย เดิมสังกัดกรมโยธาเทศบาล ที่มีอำนาจในการจัดการสุขาภิบาล การก่อสร้างและรักษา ถนน คู คลอง การฆ่าสัตว์ บำรุงรักษาความสะอาดเรียบร้อย จัดให้มีไฟฟ้าและประปา และมีการขยายงานออกไปหลายหน่วย เช่นหน่วยงานสร้างทางหลวงจังหวัด

และทางหลวงชนบท กองผังเมือง กองไฟฟ้า ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 ได้แยกกองผังเมืองและกองไฟฟ้าเป็น สำนักผังเมืองและการไฟฟ้า ส่วนสำนักงานโยธาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2443

อำนาจหน้าที่ สำนักงานโยธาธิการจังหวัดมีหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมาย ตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมายเกี่ยวกับกฎหมาย การควบคุมอาคาร การเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง การบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว การป้องกันอันตรายอันเกิดแก่การเล่นมหรสพ กฎหมายทางหลวง การควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัย หรือผาสุกของสาธารณชน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเกี่ยวกับการออกแบบ ก่อสร้าง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในด้านระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ทั้งในเมืองและชนบท โดยดำเนินการก่อสร้าง ถนน สะพาน อาคาร เชื้อเพลิงป้องกันตลิ่ง ทำเทียบเรือ ระบบประปา ระบบไฟฟ้า ระบบเครื่องกล ระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบป้องกันน้ำท่วม ระบบกำจัดขยะมูลฝอย การจัดหาวัสดุสะอาด การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค การบูรณะและบำรุงรักษาระบบและสิ่งก่อสร้างที่กรมรับผิดชอบ และเป็นที่ปรึกษาด้านช่างแก่หน่วยราชการต่าง ๆ มีหน้าที่ต่างๆดังนี้

1. งานบริการด้านช่าง ให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวกและให้บริการเกี่ยวกับงานด้านช่าง เช่น การสำรวจออกแบบ คำนวณโครงสร้าง ประมาณราคา ตรวจการจ้าง ควบคุมการก่อสร้าง อาคารสถานที่ของส่วนราชการและองค์การของรัฐ กำหนดมาตรฐานงานก่อสร้างของทางราชการ ให้เป็นไปในแนวเดียวกัน จัดสร้าง จัดหาและสนับสนุนงานด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ในจังหวัด
2. งานควบคุมความปลอดภัยด้านช่าง กำหนดมาตรการเพื่อควบคุมงานด้านช่าง ให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อป้องกันอันตรายที่จะพึงเกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนดูแลควบคุมกิจการค้าอันอาจกระทบถึงความปลอดภัยของสาธารณชนโดยตรง ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับไฟฟ้า น้ำประปา น้ำมันเชื้อเพลิง และก๊าซปิโตรเลียมเหลว เป็นไปตามกฎหมาย
3. งานพัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะ เป็นงานด้านพัฒนา ด้านคมนาคมขนส่ง เพื่อให้การคมนาคมขนส่งขยายอย่างเป็นระบบสะดวกและปลอดภัย เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานี และบริเวณรอบอำเภอรอบนอก เป็นการช่วยแก้ปัญหาจราจร รวมทั้งให้คำปรึกษาด้านเทคนิคแก่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับปรุง และขยายระบบการขนส่งหลักที่จำเป็น ต่อเมือง
4. งานพัฒนาชนบท เป็นงานที่สำนักงานโยธาธิการจังหวัดได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาชนบทของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ ของประชาชนในชนบทให้ดีขึ้น การดำเนินงานดังกล่าว ประกอบด้วย

4.1 ด้านการคมนาคม ดำเนินการก่อสร้างถนนในชนบท ที่เชื่อมระหว่างหมู่บ้านกับหมู่บ้านและหมู่บ้านกับในเมือง เพื่อใช้เป็นเส้นทางขนส่ง ผลิตผลทางการเกษตรออกสู่ตลาด และงานก่อสร้างในเขตพื้นที่กองทัพ เพื่อเป็นการประสานกลยุทธ์ และมาตรการในการพัฒนาชนบทในพื้นที่เพื่อความมั่นคง

4.2 ด้านสาธารณสถาน ดำเนินการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำและลำน้ำ เพื่อเชื่อมระหว่างชุมชน หรือหมู่บ้านให้การสัญจรไปมาสะดวกยิ่งขึ้น ตลอดจนก่อสร้างเขื่อนป้องกันน้ำเซาะตลิ่งพังอันจะทำให้บ้านเรือนของประชาชนพังทลายและขอบเขตผืนแผ่นดินของชาติเสียหาย

บทบาท สำนักงานโยธาธิการจังหวัดมีบทบาทในการพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานีเป็นอย่างมาก เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวมีหน้าที่พัฒนาเส้นทางคมนาคมทั้งในเมืองและนอกเมือง ซึ่งงานพัฒนาสำคัญคือ ในด้านคมนาคมขนส่งคือ การพัฒนาถนนในเมืองและชนบทของจังหวัดสุราษฎร์ธานี การก่อสร้างสะพานเชื่อมพื้นที่ (แผนที่ 5.2 ซึ่งมีดังนี้

ในเขตเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี เนื่องจากในอดีตหน่วยงานดังกล่าวจะอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล ทำให้เส้นทางคมนาคมสายหลักในเขตเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีส่วนใหญ่เกิดจากการพัฒนาของหน่วยงานดังกล่าว ซึ่งถนนที่ต่างๆเหล่านั้นมีบทบาทต่อพื้นที่ดังนี้

ถนนตลาดใหม่ เป็นถนนสายหลักของเมืองสุราษฎร์ธานี ที่เชื่อมระหว่างพื้นที่เมืองกับอำเภอพุนพินและอำเภอกาญจนดิษฐ์ ซึ่งเชื่อมต่อมาจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 ถนนตลาดใหม่จะตัดผ่านพื้นที่กลางเมือง ทำให้เป็นถนนสายหลักของเมืองที่จะกระจายไปสู่ถนนสายรองและสายย่อยอื่นๆในเมือง บริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่มีการตั้งถิ่นฐานอย่างหนาแน่นและเป็นพื้นที่ศูนย์กลางเมือง ที่มีการดำเนินกิจกรรมการค้าและบริการอย่างหนาแน่น ทั้งกิจกรรมประเภทร้านค้า ร้านอาหาร ธนาคาร ธุรกิจท่องเที่ยว และเป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษาสำคัญ เช่น โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา โรงพยาบาลทักษิณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี

ถนนดอนนกก เป็นเส้นทางที่เชื่อมกับถนนตลาดใหม่ทางด้านทิศตะวันตกของเมือง ลาดยาวมาทางด้านใต้ เพื่อบรรจบกับถนนชนเกษม การเกิดขึ้นของถนนสายดังกล่าวเป็นผลให้มีการตั้งถิ่นฐานของชุมชนใหม่ในพื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเมือง ลักษณะการใช้ที่ดินตั้งแต่แยกถนนตลาดใหม่ถึงถนนดอนนกกตัดกับถนนกาญจนาภิเษก เป็นย่านพาณิชยกรรมประเภทโรงแรม ร้านอาหาร และที่อยู่อาศัย และจากสี่แยกถนนมัยจนถึงสี่แยกแสงเพชร เป็นที่ตั้งของสถานที่ราชการที่สำคัญๆ เช่น ศาลากลางจังหวัด เรือนจำกลาง สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โรงเรียนสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี

ถนนชนเกษม เป็นเส้นทางที่เชื่อมจากกับถนนบ้านดอนไปสู่ด้านใต้ของเมือง ด้ผ่านถนนถนนหน้าเมือง ถนนตลาดใหม่และถนนคอนนิก เพื่อเชื่อมกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4009 สุราษฎร์-นาสาร มีจุดเริ่มต้นตั้งแต่ท่าเรือเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ถึงสถานีไฟฟ้าแรงสูงบ้านดอน การเชื่อมต่อถนนสายดังกล่าวเป็นผลทำให้การเดินทางจากอำเภอ นาสารสู่เมืองมีความสะดวกมากขึ้น เริ่มเกิดการตั้งถิ่นฐานของหนาแน่นมากขึ้น โดยเฉพาะบริเวณแยกถนนชนเกษม-บ้านดอนจนถึงจุดตัดกับถนนตลาดใหม่ กลายเป็นย่านพาณิชยกรรมที่สำคัญของเมือง นอกจากนั้นถนนเส้นดังกล่าวยังเป็นการเปิดพื้นที่ทางด้านใต้ของเมือง ก่อให้เกิดการตั้งถิ่นฐานริมถนนชนเกษม มีกิจกรรมการค้าที่สำคัญประเภทคลินิก ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้าและโรงแรม ร้านขายรถจักรยานยนต์ ธนาคาร

ถนนหน้าเมือง ในอดีตเป็นถนนที่มีความสำคัญ เพราะเป็นถนนสายแรกๆ ทางด้านเหนือ ซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลาว่าการมณฑลสุราษฎร์ เป็นที่ตั้งของสถานที่ราชการที่สำคัญ และเป็นท่าเรือสำหรับประชาชนที่เดินทางทางน้ำ เป็นถนนที่เชื่อมไปบรรจบกับถนนตลาดใหม่ ซึ่งถนนสายดังกล่าวทำให้พื้นที่ด้านในของเมืองเชื่อมต่อกันมากขึ้น เกิดกิจกรรมการค้าอย่างหนาแน่น จนปัจจุบันถนนสายดังกล่าวเป็นที่ตั้งของร้านค้า ธนาคาร โรงหนัง ตลาดสด

ถนนตลาดล่าง เป็นถนนสายแรกของเมืองที่มีการตั้งถิ่นฐานริมถนน จากเดิมที่มีการตั้งถิ่นฐานริมแม่น้ำ จากนั้นเมื่อมีการพัฒนาถนนสายดังกล่าวยาวเชื่อมต่อไปสู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4079 ปากน้ำ เนื่องจากถนนสายดังกล่าวเป็นถนนที่ขนานไปกับแม่น้ำตาปี ที่เป็นที่ตั้งของท่าเทียบเรือประมง และท่าเรือขนส่งสินค้าทางทะเล ทำให้ตลอดแนวเส้นทางเป็นที่อยู่อาศัย สลับกับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมง ประเภทอุตสาหกรรมห้องเย็น โรงงานน้ำแข็ง แพลลา และตั้งแต่คลองท่าทองถึงทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4079 เป็นย่านอุตสาหกรรมประเภทเหมืองแร่ คลังน้ำมัน

ถนนศรีวิชัย เป็นถนนที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อเชื่อมพื้นที่ตำบลมะขามเตี้ยกับตำบลตลาดใหม่เข้าด้วยกัน เนื่องจากการตั้งถิ่นฐานในอดีตจะหนาแน่นบริเวณตำบลตลาดใหม่ ในขณะที่ตำบลมะขามเตี้ยมีการตั้งถิ่นฐานน้อย เพราะการคมนาคมที่ไม่สะดวก ต่อมาเมื่อมีการสร้างสะพานข้ามคลองมะขามเตี้ยและถนนศรีวิชัยขึ้น ทำให้เริ่มมีการตั้งถิ่นฐานริมถนนดังกล่าวเกิดขึ้น ประกอบกับถนนศรีวิชัยเป็นถนนที่เชื่อมกับถนนสุราษฎร์-พุนพิน และเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จึงทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐานอย่างหนาแน่นมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวกลายเป็นย่านการค้าและที่อยู่อาศัยทางด้านตะวันตกของเมือง

ปัจจุบันถนนต่างๆที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีจะอยู่ในความดูแลของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ยกเว้นถนนตลาดใหม่ตั้งแต่หน้าโรงแรมวังใต้ถึงถนนศรีวิชัย สะพานข้ามแม่น้ำตาปี จะอยู่ในความดูแลของสำนักงานโยธาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เขตองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับการพัฒนาในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนใหญ่จะเป็นการพัฒนาสะพานข้ามแม่น้ำ และถนนสายรองที่เชื่อมต่อกับถนนสายประธาน

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่ มีการตัดถนนของโยธาธิการจังหวัด 3 เส้น คือ ถนนซอยโกเตง ถนนซอยตลาดกล้วย และถนนซอยวัดประดู่ ซึ่งถนนดังกล่าวจะเป็นถนนซอยที่เชื่อมกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 สุราษฎร์ – พุนพิน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางให้แก่ประชาชน

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงขุนทะเล หน่วยงานดังกล่าวได้เข้าไปมีบทบาทในการพัฒนาพื้นที่อย่างมากเนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นที่ตั้งของนิคมสร้างตนเองขุนทะเล โยธาธิการจังหวัดจึงเข้าไปพัฒนาเส้นทางคมนาคมในเขตนิคมดังกล่าวเพื่อเชื่อมกับถนนสายประธาน คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4009 สุราษฎร์ – นาสาร ซึ่งถนนที่โยธาธิการพัฒนาและมีหน้าที่ดูแล ได้แก่ ถนนนิคมซอย 7 – นิคมซอย 12

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย หน่วยงานดังกล่าวได้พัฒนาเส้นทางคมนาคมสายหลักในพื้นที่เพื่อเชื่อมกับเส้นทางเลียบเมือง และถนน สุราษฎร์ – นาสาร ซึ่งถนนที่โยธาธิการพัฒนา คือ ถนนสายหน้าโรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2 ถึง แยกสายรพช.

๑) **สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท** เป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาค สังกัดกรมการเร่งรัดพัฒนาชนบท กระทรวงมหาดไทย จัดตั้งขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ให้แก่ประชาชนในเขตชนบท ระดับตำบล หมู่บ้าน เพื่อให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

อำนาจหน้าที่

1. ก่อสร้าง ขยาย บูรณะและบำรุงรักษาทางหลวงชนบท ตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง
2. ฝึกอบรมและพัฒนากลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง 15-25 ปี ให้มีบทบาทในการพัฒนาชนบท โดยการฝึกอบรมทักษะ เพื่อการประกอบอาชีพทางด้านช่าง
3. สนับสนุนและประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ และรายได้ของชาวชนบทในพื้นที่ที่มีการก่อสร้างทางหลวงชนบท และแหล่งน้ำ โดยการให้ความรู้ทางเทคนิคและวิชาการ

4. ปฏิบัติการอื่นใด ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กรมการเร่งรัดพัฒนาชนบทหรือตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

บทบาท ทำการพัฒนาถนนที่อยู่ในพื้นที่ชนบท จากการศึกษาพบว่าถนนที่สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทเข้าไปพัฒนาจะเป็นเส้นทางที่อยู่ในเขตตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการพัฒนาเชื่อมกับเส้นทางสายหลักที่ผ่านพื้นที่ คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4009 ถนนที่พัฒนา (แผนที่ 5.2) ได้แก่

เขตอบต. วัดประดู่ มี 1 สาย ถนนวัดมะปริง

เขตอบต. มะขามเตี้ย มี 2 สาย คือ สายทุ่งใหญ่ และสายแยกถนนรพช.วัดท่าเพชร

เขตอบต. ชุนทะเลมี 4 สายคือ ถนนนิคมซอย 2 ,ถนนนิคมซอย 3,ถนนนิคมซอย 4,ถนนนิคมซอย 5

ซึ่งถนนต่างๆเหล่านี้ทำให้โครงข่ายคมนาคมทั้งในพื้นที่ชนบทกับเมืองเชื่อมโยงถึงกัน การเดินทางเข้าสู่เมืองมีความสะดวกมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประสานการพัฒนาข้ามเขตบริหารการปกครอง : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองสุราชูธานีและองค์การบริหารส่วนตำบลรอบนอก

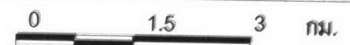
แผนที่ 5.2 โครงข่ายคมนาคมที่เกิดจากการพัฒนาของหน่วยงานส่วนภูมิภาค

สัญลักษณ์

- สำนักงานโยธาธิการจังหวัดสุราชูธานี
- สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดสุราชูธานี

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: จากการศึกษา

1. การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค ประกอบด้วย

• ไฟฟ้า

◎ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาค เกิดขึ้น

อำนาจหน้าที่

ดำเนินงานด้านพัฒนาระบบไฟฟ้า โดยการจัดหา ผลิต ส่ง จำหน่าย และให้บริการ ทางด้านพลังงานไฟฟ้าและธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพลังงานไฟฟ้าที่เพียงพอทันกับความต้องการ เพื่อขยายขีดความสามารถ เพิ่มประสิทธิภาพและความมั่นคงของระบบไฟฟ้า โดยก่อสร้างและปรับปรุงเสริมระบบจำหน่ายสถานีไฟฟ้าย่อยต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อให้บริการกระแสไฟฟ้าแก่ชุมชน ธุรกิจอุตสาหกรรมใหม่ ก่อสร้างศูนย์สั่งการจ่ายกระแสไฟฟ้าแก่หมู่บ้านชนบท จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อการบริหารผู้ใช้ไฟ

บทบาท เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทต่อการเมืองในด้านการให้บริการแสงสว่างแก่ประชาชน หน่วยงานดังกล่าวจะมีบทบาทต่อการดำเนินกิจกรรมต่างในพื้นที่ อีกทั้งยังมีบทบาทต่อการพัฒนาพื้นที่ของภาคเอกชนในการพัฒนาพื้นที่ด้วย ปัจจุบันการให้บริการไฟฟ้าของเมืองสุราษฎร์ธานีมีครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่

ระบบประปา

◎ การประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นหน่วยสำรวจจัดหาแหล่งน้ำดิบ และจัดให้ ได้มาซึ่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปาบริการแก่ประชาชน ในเขตท้องถิ่นในส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ ยกเว้นเขตกรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรปราการ รวมทั้งให้บริการความสะดวกต่าง ๆ แก่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบให้เพียงพอกับความต้องการ ในการติดตั้ง ประปาขยายเขตจำหน่ายน้ำประปา กำหนดอัตราค่าการจ่ายน้ำประปา และค่าบริการติดตั้งประปา เกิดขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2499

อำนาจหน้าที่

1. ประกอบและส่งเสริมธุรกิจการประปา โดยการสำรวจ จัดหาแหล่งน้ำดิบและจัดให้ ได้มาซึ่งน้ำดิบ เพื่อใช้ในการผลิต จัดส่งและจำหน่ายน้ำประปา

2. ดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวกับหรือต่อเนื่องกับธุรกิจการประปา เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การให้บริการสาธารณูปโภค โดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและสุขภาพอนามัยของประชาชนเป็นสำคัญ

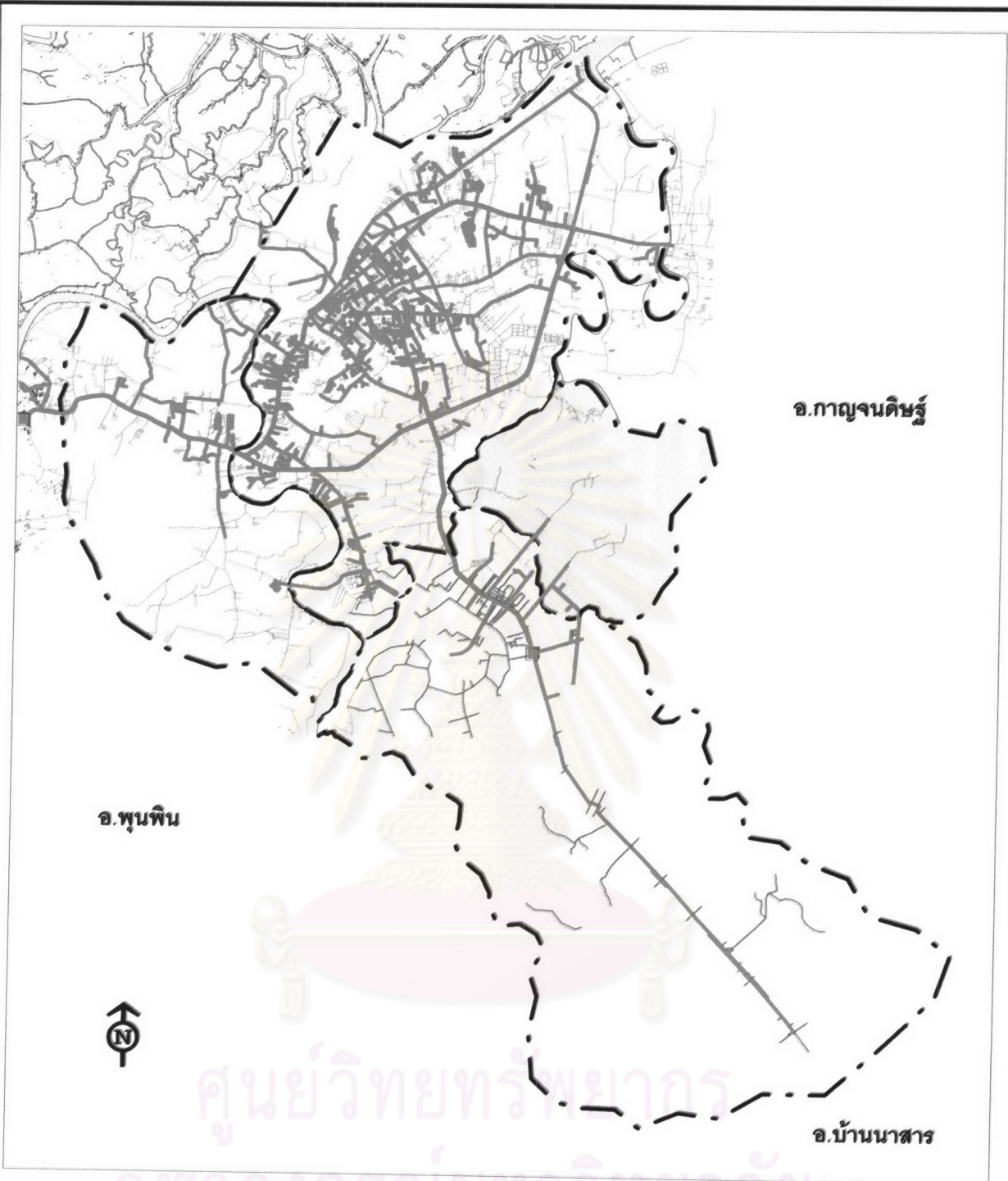
3. ดำเนินการเพื่อจำหน่ายน้ำประปาในเขตท้องที่ ซึ่งอยู่นอกเขตที่ทำการประปานครหลวง มีอำนาจดำเนินการ แต่การประปาสวนภูมิภาคอาจดำเนินการจำหน่ายน้ำประปา ในเขตที่การประปานครหลวงมีอำนาจดำเนินการได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากการประปานครหลวงแล้ว

4. รับโอนกิจการประปาจากหน่วยงานภายนอก หรือจัดทำโครงการก่อสร้างประปาชุมชน โครงการขยายบริการประปาชนบท โครงการปรับปรุงกิจการประปาภายหลังการรับโอน

บทบาท หน่วยงานดังกล่าวมีบทบาทต่อการพัฒนาเมืองเป็นอย่างมาก เนื่องจากการพัฒนาทั้งทางด้านที่อยู่อาศัยและการตั้งถิ่นฐานจำเป็นต้องพัฒนาในพื้นที่ที่มีการให้บริการประปา ปัจจุบันการให้บริการประปาจะครอบคลุมพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี และพื้นที่บริเวณอบต.วัดประดู่บางส่วน มีพื้นที่ให้บริการครอบคลุมดังจะเห็นได้จากแผนที่ 5.3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประสานการพัฒนาข้ามเขตบริหารการปกครอง : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและองค์การบริหารส่วนตำบลรอบนอก
 แผนที่ 5.3 แนวท่อประปาในพื้นที่ศึกษา

สัญลักษณ์	<ul style="list-style-type: none"> — แนวท่อส่งจ่ายน้ำประปา — ถนน ▭ เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ▭ อบต.ขุนทะเล ▭ อบต.มะขามเตี้ย ▭ อบต.วัดประดู่ 		ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
		0 1.5 3 กม.	
		ที่มา : สำนักงานการประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดสุราษฎร์ธานี	

๑ สำนักงานโยธาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อำนาจหน้าที่ สำนักงานโยธาธิการจังหวัด เป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล ให้ดำเนินการพัฒนาจัดหาแหล่งน้ำเป็นไปตามแผนพัฒนาชนบท เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งในเมืองและชนบทให้ดีขึ้น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาดังนี้

1. การพัฒนาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค เช่น การเจาะบ่อบาดาลในพื้นที่ชนบทยากจนและพื้นที่ขาดแคลนน้ำ ให้เป็นไปอย่างทั่วถึงและเพียงพอ สำหรับในพื้นที่ชนบทที่มีความเป็นอยู่พอกินพอใช้ ก็ได้ส่งเสริมการพัฒนา โดยจัดระบบประปาหมู่บ้าน ให้เกิดความสะอาดสุขภาพยิ่งขึ้น

บทบาท งานพัฒนาของหน่วยงานดังกล่าวจะเป็นการจัดหาแหล่งน้ำให้แก่พื้นที่ และวางแนวท่อส่งจ่ายน้ำให้พื้นที่ ซึ่งปัจจุบันอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะในพื้นที่ศึกษาคือ อบต. วัดประดู่ อบต. มะขามเตี้ย และอบต. ชุนทะเล มีดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.2 แสดงโครงการพัฒนาแหล่งน้ำของสำนักงานโยธาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชุมชน	ตำบล	แหล่งน้ำ	ปีที่ก่อสร้าง
1. ท่าอู่ - ชุนทะเล	ชุนทะเล	บาดาล	2539
2. ถนนสร้างตนเอง 6	ชุนทะเล	บาดาล	2539
3. คลองดอนเกลี้ยง	ชุนทะเล	บาดาล	2539
4. ดอนเกลี้ยง	ชุนทะเล	บาดาล	2539
5. ถนนสายจัตวา	ชุนทะเล	บาดาล	2540
6. นิคมชอย 10	ชุนทะเล	บาดาล	2540
7. สายตรี	ชุนทะเล	บาดาล	2540
8. วัดมะปริง	วัดประดู่	บาดาล	2536
9. สมหวัง	วัดประดู่	บาดาล	2536
10. เลี่ยน	วัดประดู่	บาดาล	2537
11. ใหม่พัฒนา	มะขามเตี้ย	บาดาล	2543
12. บางใหญ่	มะขามเตี้ย	บาดาล	2539
13. วัดสารวนาราม	มะขามเตี้ย	บาดาล	2537

ที่มา : สำนักงานโยธาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากตารางจะเห็นว่างานพัฒนาส่วนใหญ่ของโยธาธิการ จะพัฒนาในพื้นที่ของอบต. ชุนทะเลเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นที่ตั้งของชุมชนคือนิคมสร้างตนเองชุนทะเล ซึ่งการให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดสุราษฎร์ธานียังให้บริการไม่ถึง

๑ สำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อำนาจหน้าที่ ดูแลทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงจัดหาแหล่งน้ำให้แก่ประชาชนเพื่อใช้สำหรับอุปโภค บริโภค และเพื่อประกอบกิจกรรมทางด้านการเกษตร

บทบาท ในส่วนงานทางด้านการจัดหาแหล่งน้ำของหน่วยงานดังกล่าว ได้เข้าไปชุดและสร้างแหล่งประปาชนบทในพื้นที่โดยการนำแหล่งธรรมชาติ งานพัฒนาของหน่วยงานที่สำคัญคือ ตารางที่ 5.3 แสดงโครงการพัฒนาแหล่งน้ำของสำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชุมชน	ตำบล	แหล่งน้ำ	ปีที่ก่อสร้าง
1. บ้านดอนเกลี้ยง	ขุนทะเล	บาดาล	2537
2. บ้านควนยูง	ขุนทะเล	บาดาล	2537
3. บ้านท่าไม้เหลี่ยม	ขุนทะเล	บาดาล	2536
4 บ้านดอนทราย	มะขามเตี้ย	บาดาล	2540

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อำนาจหน้าที่ ในด้านการจัดหาเงินเพื่อประชาชนนั้น สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทมีหน้าที่ ก่อสร้าง บำรุงและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในชนบท

บทบาท พัฒนาระบบประปาและแหล่งน้ำในเขตชนบทในเขต อปตต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 5.4 แสดงโครงการพัฒนาแหล่งน้ำของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดสุราษฎร์ธานี

หน่วยที่ตั้งประปา	ตำบล	แหล่งน้ำ	ปีที่ก่อสร้าง
1. นิคมสร้างตนเอง	ขุนทะเล	บาดาล	2539
2. นิคมชอย 6	ขุนทะเล	บาดาล	2537
3. สำนักพรข.	มะขามเตี้ย	บ่อน้ำตื้น	2538
4 วัดประคู้	วัดประคู้	บาดาล	2539

ที่มา : สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดสุราษฎร์ธานี

กองประชาชน กองประชาชนบท มีหน้าที่ดำเนินการ จัดหาน้ำสะอาด ให้แก่ประชาชน ในชนบท โดยเน้นหนัก ในหมู่บ้านที่มีประชากรไม่เกิน 2,000 คน ด้วยกรรมวิธีที่เหมาะสม เพื่อ ส่งเสริม สุขภาพอนามัย ของประชาชนในชนบท โดยรับผิดชอบงาน ที่สำคัญ ได้แก่

อำนาจหน้าที่

1. การจัดหาแหล่งน้ำ ให้แก่ประชาชน ในชนบท โดยการเจาะบ่อน้ำบาดาล ติดตั้ง เครื่องสูบน้ำมือโยก การเน้นหนักให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และดูแลรักษา เครื่องสูบน้ำมือโยก ด้วยตนเอง ซึ่งมีการอบรม ผู้ดูแลบ่อน้ำบาดาล

2. การออกแบบ ปรับปรุง เครื่องสูบน้ำมือโยก แบบอนามัย 608 ให้มีความแข็งแรง ทนทานต่อการใช้งาน ง่ายต่อการบำรุงรักษา และเป็นต้นแบบ ในการพัฒนา เครื่องสูบน้ำมือโยก แบบมาตรฐาน ของประเทศไทย

3. การก่อสร้าง ระบบประปาหมู่บ้านขนาดใหญ่, กลาง และเล็ก โดยมอบให้ ประชาชน ผู้ใช้น้ำ (กลุ่มผู้ใช้น้ำ) จัดตั้ง คณะกรรมการ ประปาหมู่บ้าน / ผู้ดูแลประปาหมู่บ้าน บริหารกิจการ ประปาหมู่บ้าน โดย ประชาชนในหมู่บ้าน ในรูปแบบ "กองทุนประปาหมู่บ้าน" เป็นการลดภาระ ของทางราชการ ในการบำรุงรักษา ระบบประปาหมู่บ้าน

4. การออกแบบระบบประปา ให้แก่ สถานบริการสาธารณสุข

4.1 โรงพยาบาลศูนย์ / โรงพยาบาลทั่วไป

4.2 โรงพยาบาลชุมชน

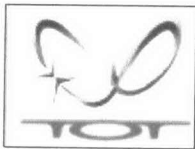
4.3 สถานีอนามัยขนาดใหญ่

4.4 สถานบริการสาธารณสุข อื่น ๆ ที่ก่อสร้างขึ้นใหม่ และขอความช่วยเหลือมา

	ระบบประปาผิวดินขนาดใหญ่ สามารถให้บริการประชากร ครอบคลุม 300 หลังคาเรือนขึ้นไป
	ระบบประปาผิวดิน สามารถให้บริการประชากร ครอบคลุมตั้งแต่ 120 - 300 หลังคาเรือน
	ระบบประปาบาดาลขนาดใหญ่ สามารถให้บริการประชากร ครอบคลุมตั้งแต่ 120 - 300 หลังคาเรือน
	ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง สามารถให้บริการประชากร ครอบคลุมตั้งแต่ 50 - 120 หลังคาเรือน
	ถังเก็บน้ำฝน เป็นถังเก็บน้ำฝน

บทบาท เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลระบบประปาในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล โดยการจัดหาแหล่งน้ำ ซึ่งแหล่งน้ำต่างๆเหล่านั้นอาจเป็นแหล่งน้ำที่เกิดจากการพัฒนาของหน่วยงานอื่นที่ได้จัดสร้างแล้ว นำมาวางระบบแนวท่อเพื่อส่งจ่ายน้ำแก่บ้านเรือน หรือพัฒนาแหล่งประปาใหม่ในบริเวณพื้นที่ที่ขาดแคลน ปัจจุบันหน่วยงานดังกล่าวจะเป็นผู้ดูแลแหล่งน้ำของหน่วยงานอื่นๆ เช่น แหล่งน้ำของโยธาธิการจังหวัด สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สำนักงานทรัพยากรธรณี

โทรศัพท์และการสื่อสาร

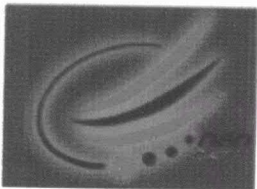

◎ ทศท คอร์ปอเรชั่น

อำนาจหน้าที่ ให้บริการการสื่อสารโทรคมนาคมแก่ประชาชน ส่งเสริมการลดความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการพัฒนาประเทศ

บทบาทในการพัฒนาเมือง ปัจจุบัน ทศท. คอร์ปอเรชั่น ให้บริการการสื่อสารโทรศัพท์พื้นฐานในเมืองสุราษฎร์ธานี ครอบคลุมพื้นที่เขตเทศบาลและพื้นที่อบต. ทั่วประเทศ บางพื้นที่ ซึ่งได้แก่พื้นที่บริเวณริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 สุราษฎร์ – พุนพิน ในตำบลวัดประดู่ และ บริเวณริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4009 สุราษฎร์ - นาสาร ในตำบลขุนทะเล ซึ่งมีบริการเลขหมายเพียง 600 เลขหมาย ส่วนพื้นที่ที่เหลือของ อบม. ชามเตี้ยอบขุนทะเลและวัดประดู่ มีเพียงการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะ

◎ กสท โทรคมนาคม เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเป็นรับวิสาหกิจ สังกัดกรมไปรษณีย์ กระทรวงคมนาคม

อำนาจหน้าที่

1) ให้บริการไปรษณีย์และบริการการเงินที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

2) ขยายขอบเขตของบริการไปสู่กลุ่มลูกค้าที่กว้างขวางขึ้น

3) ขยายขอบเขตการให้บริการสู่บริการในลักษณะหรือรูปแบบใหม่ๆ

4) พัฒนาบริการและการบริหารงานของ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยใช้ประโยชน์จาก

เทคโนโลยีสารสนเทศ

บทบาท ในด้านการพัฒนาระบบการสื่อสารทางด้านประชณีย์ ปัจจุบันครอบคลุมทุกพื้นที่ในเมืองสุราษฎร์ธานี

- การระบายน้ำ/ รวบรวมน้ำเสีย และการจัดเก็บขยะ

๑) สำนักงานโยธาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อำนาจหน้าที่ งานพัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะ เป็นงานด้านพัฒนา เพื่อแก้ปัญหาขั้นพื้นฐานให้กับชุมชนในเมือง และพื้นที่เฉพาะ ประกอบด้วย

1 ด้านสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียระบบเก็บขยะสิ่งปฏิกูล ในเขตชุมชนที่มีความหนาแน่น เขตชุมชนใหม่ที่จะเกิดขึ้น และเขตเมืองหลักให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และหลักสุขาภิบาล

2 ด้านการป้องกันอุทกภัยและน้ำท่วมขัง ดำเนินการจัดระบบระบายน้ำและระบบป้องกันน้ำท่วม ในเขตเมืองและชุมชนต่างๆ เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี

บทบาท ในการพัฒนาด้านดังกล่าวโยธาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีการจัดการระบายน้ำโดยการพัฒนาระบบระบายน้ำในพื้นที่ชนบทโดยส่วนใหญ่ ซึ่งงานพัฒนาได้แก่ การฝังท่อระบายน้ำบริเวณถนนที่สำนักงานโยธาธิการพัฒนา

3.การพัฒนาระบบสาธารณูปการ ประกอบด้วย

- โรงเรียน

๑) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1

อำนาจหน้าที่ เป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาคที่เกิดจากการปฏิรูประบบราชการ โดยการรวมเอา สำนักงานการประถมศึกษา และสำนักงานสามัญศึกษาเข้าด้วยกัน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. พัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ และประสาน ส่งเสริม การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ
2. พัฒนาระบบการบริหาร และส่งเสริม ประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมการนิเทศการบริหารและ การจัดการศึกษา

บทบาท การพัฒนาเมืองและการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่โดยส่วนใหญ่เกิดมาจากการพัฒนาทางด้านการศึกษาให้แก่ประชาชน และจากนโยบายจากส่วนกลางที่ต้องการพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานีให้เป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของภาคใต้ตอนบน ทำให้มีการพัฒนาสถานศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมัธยม (แผนที่ 5.4) เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวเกิดจากการรวมหน่วยงานสองหน่วยงานคือ สำนักงานการประถมศึกษา สำนักงานสามัญศึกษา จากการศึกษาพบว่า การเกิดขึ้นของสถานศึกษามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ที่สำคัญๆ คือ การเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐานและการขยายตัวของเมืองไปตามสถานศึกษาที่สำคัญๆ เช่น การตั้งชุมชนริมโรงเรียนสุราษฎร์ธานี หรือบริเวณโรงเรียนสุราษฎร์พิทยาที่เกิดย่านการค้า

๑) สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อำนาจหน้าที่

สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนา กำลังคนทั้งในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ในทุกสาขาวิชาอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐาน ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี สามารถสนองความต้องการของตลาดและการประกอบอาชีพอิสระ งานพัฒนาที่สำคัญคือ การจัดตั้งวิทยาลัยอาชีวศึกษา , วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานีและวิทยาลัยสารพัดช่าง

- 1.) มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและส่งเสริมการ อาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ
- 2.) จัดทำข้อเสนอแนวนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับ
- 3.) พัฒนาครูและบุคลากรการอาชีวศึกษา
- 4.) ส่งเสริมประสานงานการจัดการอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และรูปแบบความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นและสถานประกอบการ
- 5.) ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการจัดการอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน
- 6.) จัดระบบ ส่งเสริมและประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ

บทบาท จากหน้าที่ดังกล่าวในการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงทำการพัฒนาการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาโดยมีการจัดตั้งวิทยาลัยอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี สถาบันการศึกษาทั้ง 2

สถาบันดังกล่าว เป็นผลทำให้จำนวนประชากรจากอำเภอรอบนอกเข้ามาศึกษาในเมืองมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อเมืองดังนี้ (แผนที่ 5.4)

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี ตั้งขึ้น ในปีพ.ศ.2519 ซึ่งพัฒนามาจาก โรงเรียนการช่างสตรีสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บริเวณทางด้านเหนือของเมือง บนถนนตลาดใหม่ ซึ่งที่เชื่อมกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 สุราษฎร์- กาญจนดิษฐ์ ตำบลบางกุ้ง ซึ่งในอดีตพื้นที่ดังกล่าวมีการตั้งถิ่นฐานเบาบาง จนกระทั่งมีการพัฒนาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเกิดขึ้น พื้นที่ดังกล่าวจึงเริ่มมีการตั้งถิ่นฐานและเกิดกิจกรรมต่างๆขึ้นมากมาย เช่น อาคารพาณิชย์ สถานีขนส่ง โรงพยาบาล และธนาคาร ฯลฯ และเมื่อมีการตั้งถิ่นฐานหนาแน่นขึ้น จึงมีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมสายย่อยบริเวณพื้นที่เกิดขึ้นด้วย เช่น ถนนสายถนนอำเภอซอย 1-5 ถนนตลาดใหม่ ซอย 39

วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี ตั้งขึ้นในปีพ.ศ. 2520 ยกฐานะมาจากโรงเรียนการช่างสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ตำบลมะขามเตี้ย บริเวณถนนคอนนง ตรงข้ามศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี การเกิดขึ้นของสถาบันดังกล่าว ในอดีตพื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ว่างไม่มีการตั้งถิ่นฐานเนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำท่วมขัง และเป็นที่ตั้งของสนามบิน ต่อมาเมื่อมีการสร้างศาลากลางจังหวัดและย้ายสนามบินออกจากพื้นที่ดังกล่าว จึงเริ่มมีการตั้งถิ่นฐานเบาบาง ส่วนใหญ่จะเป็นที่พักอาศัย ต่อมาเมื่อเกิดวิทยาลัยเทคนิคขึ้นทำให้การตั้งถิ่นฐานเริ่มขยาย เกิดชุมชนเล็กๆขึ้นในพื้นที่ดังกล่าว บริเวณด้านหลังศาลากลางจังหวัด (ซึ่งปัจจุบันคือ ถนนคอนนงซอย 11,13) และถนนชนเกษม และบริเวณโดยรอบ ขณะเดียวกัน บริเวณดังกล่าวยังเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการอีกหลายแห่งในเวลาต่อมา จึงทำให้มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยและหอพักเพื่อรองรับนักเรียนและข้าราชการ จนกระทั่งปัจจุบันตั้งแต่ถนนชนเกษม บริเวณสี่แยกแสงเพชรและถนนคอนนงสี่แยกอนามัย กลายเป็นย่านที่อยู่อาศัย และกิจกรรมการค้าที่สำคัญของเมืองทางด้านตะวันออกเฉียงใต้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประสานการพัฒนาข้ามเขตบริหารการปกครอง : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและองค์การบริหารส่วนตำบลรอบนอก

แผนที่ 5.4 สถานศึกษาของภาครัฐ

สัญลักษณ์

- ระดับประถม - มัธยม
- ระดับอาชีวศึกษา
- ระดับอุดมศึกษา
- เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี
- อบต.พุนทะเล
- อบต.มะขามเตี้ย
- อบต.วัดประดู่

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

0 1.5 3 กม.

ที่มา: สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี

โรงพยาบาล สถานีอนามัย

๑) สาธารณสุขอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี

อำนาจหน้าที่ พัฒนาและดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชน ควบคุมและดูแลทางด้านโรคติดต่อ รวมถึงส่งเสริมทางการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่ประชาชน

บทบาท ที่สำคัญของหน่วยงานดังกล่าวคือการพัฒนาสถานีอนามัยให้ในพื้นที่ตำบลต่างๆ โดยในพื้นที่ศึกษา มีสถานีอนามัยในพื้นที่ศึกษาดังนี้

- อบต. วัดประดู่ มีสถานีอนามัย 2 แห่ง ที่บ้านวัดประดู่ หมู่ที่ 3 และ บ้านใหม่พัฒนา หมู่ที่ 6
- อบต. ชุนทะเล มีสถานีอนามัย 2 แห่งที่บ้านนิคมชุนทะเล หมู่ที่ 1 บ้านควนยุง(เฉลิม ฯ) หมู่ที่ 4
- อบต. มะขามเตี้ย มีสถานีอนามัย 1 แห่งที่มะขามเตี้ย บ้านท่า หมู่ที่ 5

4. การพัฒนาที่อยู่อาศัย

๑) สำนักงานการเคหะชุมชนสุราษฎร์ธานี

อำนาจหน้าที่ มีหน้าที่ดำเนินการด้านพัฒนาที่อยู่อาศัย จัดหาที่ดินสำหรับก่อสร้างเคหะ เพื่อให้ประชาชนเช่า เช่าซื้อ และซื้อ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย ให้คนรายได้น้อยและปานกลาง ดำเนินการปรับเปลี่ยนปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมเป็นเคหะ จัดสร้างที่อยู่อาศัย และแก้ปัญหาชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑลและภูมิภาค ตลอดจนแก้ปัญหาชุมชนนุกรุกได้สะพาน เพื่อให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่ดี นอกจากนี้ ยังประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารหรือจัดหาที่ดิน จัดหาแหล่งเงินทุน หรือค้ำประกันเงินกู้แก่ประชาชนหรือบุคคล ดำเนินงานตามแผนวิสาหกิจ จัดทำเมืองใหม่เพื่อบรรเทาปัญหาของเมืองในเขตกรุงเทพมหานครและตามเมืองใหญ่ ๆ ในภูมิภาค จัดโครงการเคหะข้าราชการ โครงการสร้างที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้ประสบอุทกภัย

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. จัดให้มีเคหะเพื่อให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัย
2. ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ประชาชนผู้ประสงค์จะมีเคหะเป็นของตนเอง หรือแก่บุคคลผู้ประสงค์ จะร่วมดำเนินกิจการกับ กคช. ในการจัดให้มีเคหะขึ้นเพื่อให้ประชาชนเช่า เช่าซื้อ หรือซื้อ
3. ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารหรือจัดหาที่ดิน

4. ปรับปรุง รื้อ หรือย้ายแหล่งเสื่อมโทรมเพื่อให้มีสภาพการอยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมดีขึ้น
5. ประกอบกิจการอื่นที่สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น
6. สร้าง ชื่อ จัดหา จำหน่าย เช่า ให้เช่า ให้เช่าชื่อ ยืม ให้ยืม รับจ้าง ว่าจะจ้าง รับจ้าง แลกเปลี่ยน โอน รับโอน ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินอื่น หรือดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน
7. ให้อุ้มเงินหรือจัดหาแหล่งเงินกู้หรือค้ำประกันเงินกู้ให้แก่ประชาชนผู้ประสงค์จะมีเคหะ เป็นของตนเอง
8. ให้อุ้มเงินหรือจัดหาแหล่งเงินกู้หรือค้ำประกันเงินกู้ให้แก่ประชาชนผู้ประสงค์จะร่วม ดำเนินกิจการกับ กคช. ในการจัดให้มีเคหะเพื่อให้ประชาชนเช่า เช่าชื่อ หรือซื้อตามข้อบังคับที่ คณะกรรมการกำหนดด้วยความเห็นชอบ ของคณะรัฐมนตรี
9. จัดหาที่ดินและวัสดุก่อสร้างสำหรับการก่อสร้างเคหะ
10. จัดให้มีหรือพัฒนาสาธารณูปโภคหรือบริการอื่นที่จำเป็น เพื่อให้สภาพการอยู่อาศัย ดีขึ้น
11. เข้าร่วมดำเนินกิจการกับบุคคลอื่น หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อประโยชน์ของ กิจการ กคช.

บทบาท เนื่องจากจำนวนประชากรที่หลั่งไหลเข้ามาสู่เมืองสุราษฎร์ธานี เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดการขาดแคลนทางด้านที่อยู่อาศัย ประกอบกับที่อยู่อาศัยโดยส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นจะเป็นที่ อยู่อาศัยที่มีราคาแพง ทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยขาดแคลนที่อยู่อาศัย ทางสำนักงานการ เคหะชุมชนสุราษฎร์ธานี จึงทำการพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยในเมืองสุราษฎร์ธานี คือ

1 หมู่บ้านการเคหะแห่งชาติ 1 เกิดขึ้นในปีพ.ศ. 2530 ตั้งอยู่ในตำบลมะขามเตี้ยใน อดีต (ปัจจุบันเป็นเขตเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี) บนถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 ตอน เลียงเมือง ตัดกับถนนพอขุนทะเล บริเวณแยกกตปານ จากการเกิดขึ้นของหมู่บ้านการเคหะ แห่งชาติ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่อยู่อาศัยต่างๆมากมายจากเอกชน ขณะเดียวกันพื้นที่บริเวณ ดังกล่าวกลายเป็นชุมชนขนาดเล็กที่มีกิจกรรมการค้าและบริการอยู่บนถนนพอขุนทะเล และถนน เลียงเมือง ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวกลายเป็นเขตที่อยู่อาศัยที่สำคัญของเมือง และเป็นศูนย์การค้า ใหญ่ทางด้านทิศใต้ของเมือง ดังจะเห็นได้จากการเกิดขึ้นของห้างสรรพสินค้า ไชวีร์มรณนต์ ฯลฯ ในพื้นที่

2 หมู่บ้านการเคหะแห่งชาติ 2 เกิดขึ้นในปี 2540 เนื่องจากการขยายตัวในบริเวณพื้นที่ เมืองที่เกาะตัวอยู่อย่างหนาแน่นริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 สุราษฎร์ - พุนพิน ประกอบ กับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การค้าและสังคมในเมืองสุราษฎร์ธานี ที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว

ส่งผลให้จำนวนประชากรจากอำเภอรอบนอก และจังหวัดอื่นหลังไหลเข้ามามากมาย ทางสำนักงานการเคหะชุมชนสุราษฎร์ธานีจึงพัฒนาที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับกับประชากร โดยเลือกพัฒนาในพื้นที่ตำบลวัดประดู่ (ปัจจุบันอยู่ในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่) เนื่องจากเล็งเห็นว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมทางด้านการคมนาคมขนส่งที่สะดวก และระบบสาธารณูปการอันได้แก่ ไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์ และมีถนนที่เชื่อมไปสู่เขตเมือง บริเวณถนนพ้อขุนทะเล ซึ่งเป็นย่านสถาบันราชการแห่งใหม่ของเมือง โดยทำการพัฒนาหมู่บ้านการเคหะแห่งชาติ ในบริเวณ ถนนท่าโรงช้าง จากการพัฒนาดังกล่าวส่งผลให้บริเวณโดยรอบเกิดการพัฒนาที่อยู่อาศัย ขึ้นอย่างมากมาย ขณะเดียวกัน ในพื้นที่เขตเทศบาลบริเวณถนนพ้อขุนทะเลซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานที่ราชการแห่งใหม่นั้น ได้มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นด้วย

1.3 ส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานี หน่วยงานที่มีส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น 3 หน่วยซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาเมือง ดังนี้

1. เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลและพัฒนาเมืองรวมถึงประชาชนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

อำนาจหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ¹

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
 1. รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล
 2. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
 3. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
 4. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
 5. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
 6. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
 7. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษา
 8. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
 9. ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ

¹ โกวิท พงษ์งาม, การปกครองท้องถิ่นไทย, หลักการและมติใหม่ในอนาคต(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิญญูชน, 2544), หน้า 135 - 136

- 10 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 - 11 ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น
 - 12 หน้าที่อื่นๆซึ่งมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยหรือกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
- อำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติ

- 13 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- 14 ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- 15 บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- 16 ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- 17 ให้มีการสาธารณสุขการ
- 18 จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
- 19 ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 20 ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
- 21 เทศพาณิชย์

อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายอื่นกำหนด นอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กำหนดแล้ว ยังมีกฎหมายเฉพาะอื่นๆ กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจดำเนินกิจการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นๆ เช่น

1. พระราชบัญญัติป้องกันภัยอันตรายอันเกิดแก่การเล่นมหรสพ พุทธศักราช 2475
2. พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475
3. พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช 2484
4. พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระทำปุ๋ย พุทธศักราช 2490
5. พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พุทธศักราช 2493
6. พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พุทธศักราช 2495
7. พระราชบัญญัติป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พุทธศักราช 2498
8. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พุทธศักราช 2499
9. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าและจำหน่ายเนื้อสัตว์ พุทธศักราช 2502
10. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเรียบร้อยของบ้านเมือง พุทธศักราช 2535
11. พระราชบัญญัติการผังเมือง พุทธศักราช 2518
12. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พุทธศักราช 2522

13. พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช 2522

14. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พุทธศักราช 2523

2. องค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล² มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม โดยบัญญัติอำนาจหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีดังนี้

อำนาจหน้าที่ที่ต้องทำ

1. . จัดให้มีและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำ
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล
3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
7. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
8. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

อำนาจหน้าที่ที่อาจจัดทำได้

9. ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
10. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
11. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
12. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
13. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรและกิจการมสหกรณ์
14. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
15. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
16. การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
17. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินอันขององค์การบริหารส่วนตำบล
18. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
19. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

² เรืองเดียวกัน, หน้า175-176

20. การท่องเที่ยว (หน้าที่เพิ่มเติมเข้ามาใหม่)
21. การผังเมือง (หน้าที่เพิ่มเติมเข้ามาใหม่)

อำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลตามกฎหมาย

1. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
2. พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535
3. พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535
4. กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อำนาจหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
2. การสนับสนุนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
3. การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
4. การแบ่งสรรเงิน ซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
5. การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. การจัดการศึกษา
7. การส่งเสริมประชาธิปไตยความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
8. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
9. การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
10. การจัดตั้ง และดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม
11. การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลรวม
12. การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ
13. การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
14. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
15. การพาณิชย์ การส่งเสริม การลงทุนและการทำกิจกรรมไม่ว่าดำเนินการ
16. การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุนและการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเอง หรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ

17. การสร้าง และบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำ ที่เชื่อมต่อระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
18. การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
19. การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
20. การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัดการรักษายาบาลการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
21. การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์ และหอจดหมายเหตุ
22. การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร
23. การป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย
24. การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
25. จัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นที่อยู่ในเขตและกิจการนั้น เป็นการสมควรให้องค์การปกครองท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามคณะกรรมการประกาศกำหนด
26. สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์การปกครองท้องถิ่นอื่น ในการพัฒนาท้องถิ่น
27. การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
28. การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
29. จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้อำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

บทบาทในการพัฒนาพื้นที่ของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งเทศบาล อบและอบจ. เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการดูแลพัฒนาเมืองทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และวัฒนธรรม จากการศึกษาพบว่าหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้าไปพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานีตามอำนาจหน้าที่ แบ่งเป็นด้านสำคัญๆดังนี้

1 การพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคม การพัฒนาทางด้านโครงข่ายคมนาคมเป็นหน้าที่หนึ่งที่ยังคงต้องดำเนินการพัฒนาในพื้นที่ความรับผิดชอบ สำหรับการพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคม มีการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมแยกให้เห็นแต่ละหน่วยงานดังนี้ (แผนที่

เทศบาลสุราษฎร์ธานี มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมในพื้นที่ความรับผิดชอบ โดยการพัฒนารถเชื่อมกับถนนสายหลักคือ ถนนตลาดใหม่ ถนนศรีวิชัย ถนนหน้าเมือง ถนนชนเกษม โดยพัฒนาถนนสำคัญๆ ในพื้นที่ได้แก่

1. ถนนการุณราษฎร์	19. ถนนศรีสุราษฎร์
2. ถนนวิถิตักษ์	20. ถนนพัฒนาราม
3. ถนนศรีไชยา	21. ถนนกักตุนสุรณี
4. ถนนชลวิถี	22. ถนนประชาชนฤมิตร
5. ถนนเปรมจิตระประชา	23. ถนนสายอุเรื่อ-ท่าสน
6. ถนนเศรษฐภักดี	24. ถนนสายบ่อโจลก - หนองบัว
7. ถนนปฏินันท์	25. ถนนศรีร่มค่าย
8. ถนนปรีดาราษฎร์	26. ถนนมิตรเกษม
9. ถนนสุริยโชค	27. ถนนรัฐรังสรรค์
10. ถนนท่าชนะ	28. ถนนศรีนาสาร
11. ถนนเรือนจำ	29. ถนนตันโพธิ์
12. ถนนท่าช้าง	30. ถนนพัฒนาราม
13. ถนนโรงเรียนพล	31. ถนนศรีพูนพิณ
14. ถนนลูกเสือ	32. ถนนดีเหล็ก
15. ถนนร่วมจิตระพัฒนา	33. ถนนหลวงอนุวัตร
16. ถนนสวนหลวง ร.9	34. ถนนไตรนุสรณ์
17. ถนนราษฎร์พัฒนา	35. ถนนตันโพธิ์

นอกจากถนนสายดังกล่าวแล้วเทศบาลยังมีการตัดถนนซอยย่อยในเมืองอย่างมากมาย ขณะเดียวกัน เทศบาลยังดูแลและซ่อมแซมถนนสายหลักที่อยู่ในพื้นที่ จากการพัฒนาดังกล่าว ของเทศบาลทำให้ระบบโครงข่ายคมนาคมของเมืองมีการเชื่อมโยงมากขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่เพิ่ง เกิดขึ้น ดังนั้นการดำเนินงานพัฒนาเส้นทางคมนาคมหน้าที่ที่ต้องจัดทำ จากการศึกษาการ พัฒนาเส้นทางคมนาคมที่หน่วยงานดังกล่าวจะพัฒนาและดูแลถนนที่มีหน่วยงานอื่นๆพัฒนาแต่ เดิมเช่น หรือการพัฒนาถนนสายย่อยของชุมชน ซึ่งถนนที่พัฒนาโดยส่วนใหญ่จะเป็น ทางลูกรัง และทางคอนกรีต

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี การดำเนินงานพัฒนาเส้นทางคมนาคมใน พื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและเขตองค์การบริหารส่วน ตำบล ซึ่งงานพัฒนาทางด้านเส้นทางคมนาคมที่สำคัญของอบจ. ได้แก่ การพัฒนาถนนในเขต

เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี เช่น ถนนอำเภอ ถนนโกลกรัฐ ถนนบนเกาะลำพู ส่วนถนนในเขตพื้นที่ อบต. เช่น ถนนสายโทขุนทะเล ในอบต.ขุนทะเล ถนนเลียบบคลองท่ากูบในอบต.วัดประดู่

2 การพัฒนาสาธารณูปการ

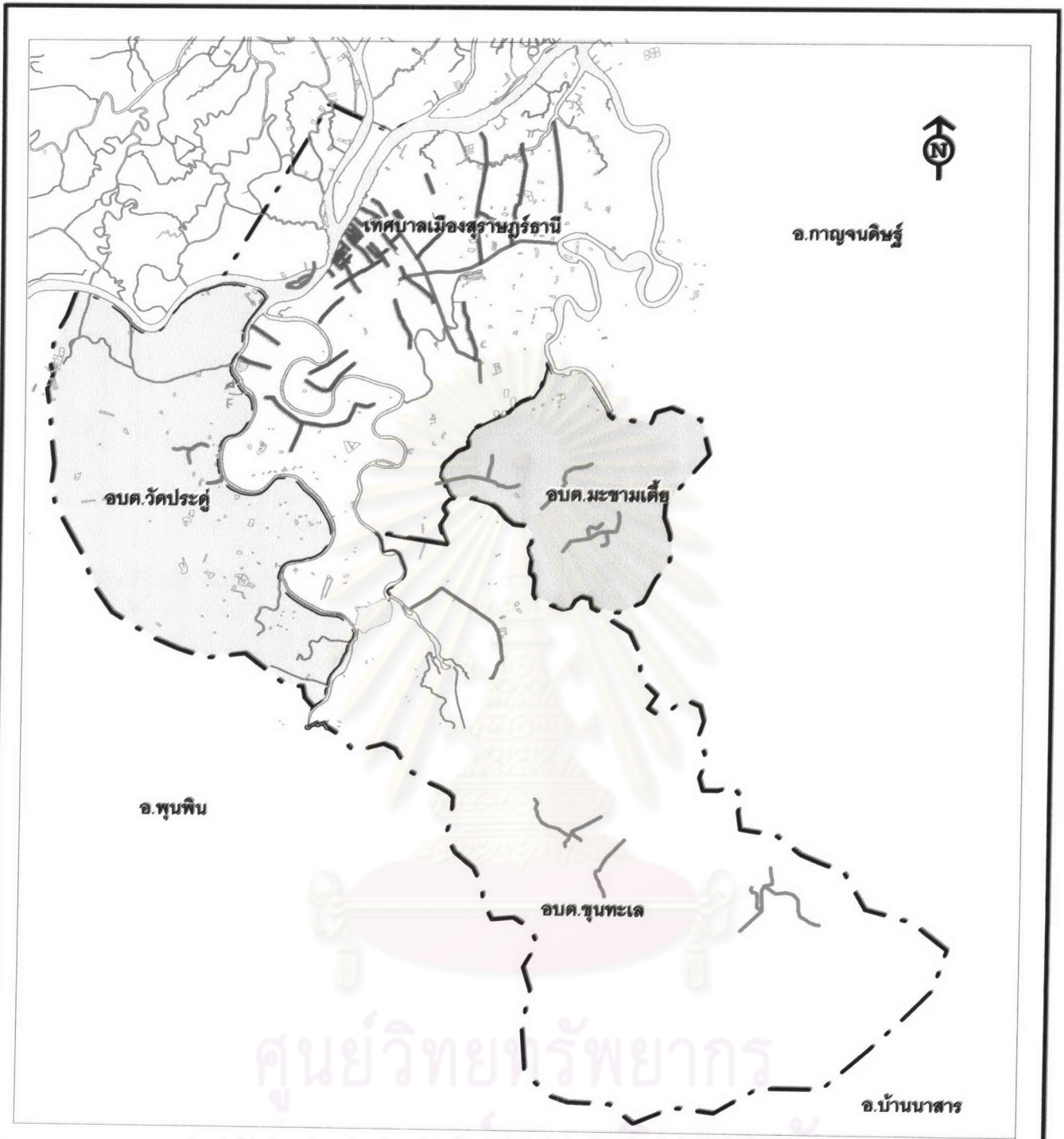
โรงเรียน

เทศบาล เนื่องจากเทศบาลมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ซึ่งเทศบาลมีโรงเรียน 4 โรง ได้แก่

1. โรงเรียนเทศบาล 1 (แดงอ่อนเผ็ดมวิทยา)
2. โรงเรียนเทศบาล 3 (ตลาดล่าง)
3. โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดโพธิาวาส)
4. โรงเรียนเทศบาล 5

องค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาทางด้านการศึกษา อบต.ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกิดขึ้นใหม่และมีหน้าที่ในการจัดการการศึกษาในชุมชน ซึ่งการพัฒนาในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยม อบต.ไม่มีความสามารถในการจัดการศึกษาได้ ส่วนใหญ่การจัดการศึกษาของอบจะ เป็นระดับก่อนวัยเรียน จากการศึกษาพบว่ามีเพียง อบต.ขุนทะเลแห่งเดียวที่มีการจัดการทางด้านการศึกษา โดยการสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนบ้านดอนเกลี้ยงและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนบ้านควนยุง เพื่อดูแลบุตรหลานของประชาชนในพื้นที่

สถานพยาบาล เทศบาลมี 2 ศูนย์บริการสาธารณสุขตั้งอยู่บริเวณถนนชนเกษมตัดกับถนนตลาดใหม่ ตรงข้ามองค์การโทรศัพท์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลการให้บริการทางด้านสาธารณสุขในพื้นที่ที่เกิดจากการพัฒนาของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี โดยแต่ละพื้นที่มีจำนวนสถานีอนามัยอบละ 1 แห่ง

การประสานการพัฒนาข้ามเขตบริหารการปกครอง : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและองค์การบริหารส่วนตำบลรอบนอก

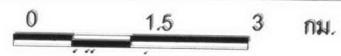
แผนที่ 5.5 โครงข่ายคมนาคมที่เกิดจากการพัฒนาของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น

สัญลักษณ์

- เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- องค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่, มะขามเตี้ย, สุนทะเล

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: จากการศึกษา

ประปา ในการให้บริการด้านการจัดหา น้ำ ซึ่งเป็นหน้าที่ในการดำเนินงานของหน่วยงานท้องถิ่น โดยเฉพาะพื้นที่ศึกษาในเมืองสุราษฎร์ธานี มีหน่วยงานสำคัญที่ดูแล คือเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี และองค์การบริหารส่วนตำบล อันได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย องค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่ องค์การบริหารส่วนตำบลขุนทะเล ซึ่งการให้บริการน้ำประปา ในพื้นที่เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี และพื้นที่อบวัดประดู่ บริเวณริมถนนสุราษฎร์ – พุนพิน ซึ่งถนนดังกล่าวมีท่อส่งน้ำจากอำเภอพุนพินพาดผ่าน ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวเป็นหน้าที่ของการประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทางหน่วยงานจะทำการพัฒนาแหล่งน้ำ โดยการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะกองประปาชนบทเพื่อทำการวางแผนท่อจ่ายน้ำประปา โดยการขุดเจาะแหล่งน้ำ หรือใช้แหล่งน้ำเดิมที่มีอยู่ในพื้นที่ จากการศึกษาพบว่า อบต. วัดประดู่ มีประปาหมู่บ้าน 4 แห่ง ที่ หมู่ที่ 3 บ้านวัดประดู่, หมู่ที่ 4 บ้านวัดมะปริง, หมู่ที่ 6 บ้านใหม่พัฒนา, หมู่ที่ 9 บ้านเวียงประสาน อบขุนทะเล มีประปาหมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน ส่วน อบต. มะขามเตี้ย มีประปาหมู่บ้าน 3 แห่ง คือหมู่ที่ 5 ,หมู่ที่ 7, หมู่ที่

การจัดเก็บขยะและระบายน้ำ ในการพัฒนาในเรื่องการจัดเก็บขยะ,สิ่งปฏิกูลและระบายน้ำ หน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่มีหน้าที่พัฒนา ทั้งเทศบาลและอบต. มีบทบาทหน้าที่ในพื้นที่ดังนี้

เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี มีการจัดการขยะโดยการใช้ระบบการเผา โดยที่ทิ้งขยะที่ชอยโกเตง ตำบลวัดประดู่ มีรถเก็บขยะ 28 คัน ทำการเก็บขยะทั่วเขตเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ส่วนระบบระบายน้ำจะใช้ระบบท่อรวม

องค์การบริหารส่วนตำบล การจัดการทางด้านการจัดเก็บขยะในพื้นที่อบ พบว่า อบต.ที่มีการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวคือ อบต. วัดประดู่และอบต.ขุนทะเล ซึ่งมีจำนวนรถขยะเพียง 2 คัน แต่ไม่สามารถจัดเก็บขยะได้หมด เพราะมีปริมาณขยะมาก ส่วนการดำเนินการด้านการระบายน้ำและบำบัดน้ำเสียทั้งอบต.วัดประดู่ ,อบต.มะขามเตี้ย และอบต.ขุนทะเล ยังไม่มีการจัดการ มีเพียงการพัฒนาและขุดลอกคูคลองเพื่อระบายน้ำ โดยการฝังท่อระวางถนนเพื่อให้น้ำไหลลงแม่น้ำ

5 .1.2 ภาคเอกชน

กลุ่มผู้มีส่วนในการพัฒนาของเอกชน จะประกอบไปด้วย นักธุรกิจ เจ้าของที่ดิน เจ้าของโครงการ โดยกลุ่มคนต่างๆเหล่านี้จะเข้ามาพัฒนาเมืองในประเด็นหลักๆได้แก่

การพัฒนาด้านสาธารณูปการ

โรงเรียน จากการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วในพื้นที่ เป็นผลให้ความต้องการการศึกษาในพื้นที่มีมากขึ้น ประกอบกับนโยบายรัฐที่เปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาดำเนินกิจกรรมสาธารณูปการที่จำเป็นได้อีกทั้งหน่วยงานราชการยังสนับสนุนการจัดการศึกษาของเอกชน ส่งผลให้มีการพัฒนาสถานศึกษาทั้งในระดับอนุบาล ถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อให้บริการแก่ประชาชนทั้งในเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีและอำเภออื่นๆ ซึ่งการพัฒนาทางการศึกษาของเอกชน ทำให้เกิดสถานศึกษาสำคัญๆ ที่มีบทบาทต่อเมืองดังนี้ (แผนที่ 5.6)

โรงเรียนสุราษฎร์เทคโนโลยี เป็นสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่เน้นการสอนแผนกพาณิช และบัญชี ตั้งอยู่บนถนนศรีวิชัยซอย 59 หลังจากมีการสร้างโรงเรียนดังกล่าวเป็นผลให้จำนวนนักเรียนจากต่างพื้นที่เข้ามาในพื้นที่มากมาย ทั้งเข้ามาอาศัยอยู่ในเมืองและเดินทางไปกลับ สำหรับนักเรียนที่มักเดินทางไปกลับจะเป็นนักเรียนที่อาศัยอยู่ในตำบลวัดประดู่ ตำบลมะขามเตี้ย ตำบลบางโป้ง ตำบลขุนทะเล หรือจากต่างอำเภอ เช่นอำเภอพุนพิน อำเภอบ้านนาสาร อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอดอนสัก จากการเข้ามาในพื้นที่ของนักเรียนที่มากขึ้น ส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวมีความแออัด โดยเฉพาะปริมาณยานพาหนะบนถนนสุราษฎร์-พุนพิน ถนนสุราษฎร์-นาสาร และถนนสุราษฎร์-ดอนสัก จะมีจำนวนมาก ในช่วงเวลาเช้าและเย็น

โรงเรียนสุราษฎร์เทคโนโลยีช่างอุตสาหกรรม เป็นสถาบันการศึกษาที่เน้นการสอนทางด้านช่างอุตสาหกรรม ตั้งอยู่บนถนนสุราษฎร์-กาญจนดิษฐ์ ตำบลบางกุ้ง ปัจจุบันพื้นที่บริเวณมีกิจกรรมการค้าและบริการต่างมากมาย เช่น ตู้ซ่อมรถ ร้านเฟอร์นิเจอร์

โรงเรียนอาชีวะดอนบอสโกสุราษฎร์ เดิมตั้งอยู่ในเขตพื้นที่โรงเรียนเทพมิตรศึกษา ต่อมาย้ายไปตั้งบนถนนสุราษฎร์-นาสาร ตำบลขุนทะเล ผลจากการพัฒนาโรงเรียนดังกล่าว ส่งผลให้เกิดกิจกรรมทางการค้าและที่อยู่อาศัยมากมายในพื้นที่ ขณะเดียวกันปริมาณการจราจรบนถนนดังกล่าวก็ติดขัดมากขึ้น และการพัฒนาของโรงเรียนดังกล่าวทำให้เกิดการพัฒนาาระบบขนส่งจากเมืองไปสู่พื้นที่ ทำให้ประชาชนบริเวณดังกล่าวมีความสะดวกสบายเพิ่มขึ้น

โรงเรียนมานิตานุเคราะห์ เป็นโรงเรียนในระดับประถมศึกษา ในอดีตตั้งอยู่บนถนนดอนนทตรงข้ามศาลากลางเก่า (ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของโรงแรมสยามธารา) ต่อมาย้ายไปตั้งบนถนนชนเกษม ที่เชื่อมไปสู่อำเภอบ้านนาสาร การเกิดขึ้นของโรงเรียนดังกล่าว ทำให้ทิศทางการขยายตัวของเมืองจากบริเวณถนนดอนนท สี่แยกแสงเพชร และหลังศาลากลางจังหวัด เริ่มขยายทอดยาวไปตามถนนชนเกษม ดังจะเห็นได้จากโครงการที่อยู่อาศัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่

โรงเรียนเทพมิตรศึกษา อยู่บนถนนตลาดใหม่ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2502 เป็นโรงเรียนเอกชน ในมูลนิธิคาทอลิกสุราษฎร์ธานี สังกัดเขตมิสซังสุราษฎร์ธานี ดำเนินการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงระดับมัธยมในอดีตรับเฉพาะนักเรียนชายแต่ปัจจุบันรับทั้งชายและหญิง มีทั้งอยู่ประจำและไปกลับ

โรงเรียนธิดาแม่พระ ตั้งอยู่บนถนนหน้าเมืองเป็นโรงเรียนเอกชน ในมูลนิธิคาทอลิกสุราษฎร์ธานี สังกัดเขตมิสซังสุราษฎร์ธานี ดำเนินการสอนเช่นเดียวกับโรงเรียนเทพมิตรศึกษา อดีตรับเฉพาะนักเรียนหญิง ปัจจุบันมีการรับนักเรียนชายเพิ่มขึ้น รับทั้งนักเรียนประจำและไปกลับ การเกิดขึ้นของโรงเรียนดังกล่าว ทำให้เกิดชุมชนเล็กๆขึ้นในพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ราบลุ่มน้ำท่วมขัง จึงไม่มีกิจกรรมการค้าและที่อยู่อาศัยมากนัก ในปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่กร้าง เป็นที่อยู่อาศัยของชุมชนแออัด ซึ่งส่วนใหญ่จะทำงานทางด้านประมง

นอกจากโรงเรียนในระดับมัธยมและระดับอาชีวะแล้ว ยังมีระดับประถมและอนุบาลที่เอกชนเข้ามาพัฒนาในพื้นที่ ทำให้จำนวนประชากรเพิ่มเข้าสู่เมืองมากขึ้น เช่น โรงเรียนเรืองดรุณีวิทยา โรงเรียนอนุบาลกุลบุตร อนุบาลบูรณประภา อนุบาลเสาวลักษณ์ ฯลฯ ซึ่งโรงเรียนเหล่านั้นเป็นการพัฒนาในพื้นที่ของหมู่บ้านจัดสรรที่ต้องการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อยู่อาศัย

สถานรักษาพยาบาล สำหรับการพัฒนาด้านดังกล่าวนี้ การให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน ในเมืองสุราษฎร์ธานี เกิดการพัฒนาในด้านนี้เนื่องจากจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นและจำนวนสถานพยาบาลที่มีเพียง 1 คือโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ไม่สามารถให้บริการแก่ประชาชนได้เต็มที่ ทำให้เกิดการพัฒนสถานพยาบาลในพื้นที่ขึ้นมา อันได้แก่โรงพยาบาล คลินิก โดยสถานพยาบาลของเอกชนที่เกิดขึ้นในเมืองสุราษฎร์ธานี (แผนที่ 5.6) ได้แก่

1. โรงพยาบาลบ้านดอน เป็นโรงพยาบาลเอกชนแห่งแรกของเมืองสุราษฎร์ธานี ที่พัฒนามาจากคลินิก เดิมชื่อ คลินิกหมอไพศาล ต่อมาขยายพื้นที่ให้การรักษามีฐานะเป็นโรงพยาบาล ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี มีจำนวนห้อง 100 ห้อง ตั้งอยู่บนถนนหน้าเมือง ทางด้านเหนือของเมือง แต่พื้นที่บริเวณดังกล่าวยังมีการตั้งถิ่นฐานน้อยเนื่องจากเป็นที่ลุ่ม และเป็นที่ตั้งของวัดพัฒนาราม

2. โรงพยาบาลทักษิณ เป็นโรงพยาบาลเอกชนที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในเมืองสุราษฎร์ธานี อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี มีจำนวนห้อง 200 ห้อง ตั้งอยู่บนถนนตลาดใหม่ ในเขตตำบลบางกุ้ง (ปัจจุบันเป็นเขตเทศบาลเมือง

สุราษฎร์ธานี) ตรงข้ามกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี ทำให้พื้นที่บริเวณดังกล่าวมีการตั้งถิ่นฐานหนาแน่น เกิดหมู่บ้านจัดสรรมากมาย เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นสถานที่ตั้งของสถาบันการศึกษาทั้งระดับประถมและมัธยมของเอกชนหลายโรงเรียน

3. **โรงพยาบาลศรีวิชัย** เป็นโรงพยาบาลขนาดเล็กที่มีจำนวนห้องเพียง 50 ห้อง ซึ่งตั้งอยู่บนถนนศรีวิชัย ตำบลมะขามเตี้ย (เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีในปัจจุบัน) สำหรับโรงพยาบาลดังกล่าวจะให้บริการแก่ประชาชนที่มาจากตำบลรอบนอกทางด้านตะวันตกของเมือง ปัจจุบันบริเวณโดยรอบกลายเป็นที่พักอาศัยจำนวนมาก เพราะในพื้นที่มีที่ตั้งของหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ เช่น สำนักงานการประปาส่วนภูมิภาค สำนักงานอุตสาหกรรมเขตป่าไม้จังหวัด สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ฯลฯ

นอกจากโรงพยาบาลแล้ว ยังมีคลินิกเกิดขึ้นมากมาย ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณ ถนนชนเกษม , ถนนดอนนก และถนนตลาดใหม่ แบ่งเป็น คลินิกเวชกรรม 48 แห่ง คลินิกทันตกรรม 14 แห่งและคลินิกพยาบาลและการผดุงครรภ์ 11 แห่ง

ที่อยู่อาศัย ในด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัย พบว่าภาคเอกชนมีบทบาทต่อการพัฒนาพื้นที่ โดยเฉพาะ การพัฒนาที่อยู่อาศัย ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวส่งผลให้เมืองเกิดการขยายตัว โดยลักษณะการขยายตัวของเมืองจะขยายไปตามริมน้ำถนน (ribbon development) (แผนที่ 5.7) ดังจะเห็นได้จากโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เหตุที่มีการพัฒนาดังกล่าวเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในเมือง ที่มาจากภายนอก เพื่อทำงาน เรียน เป็นผลให้ความต้องการด้านที่อยู่อาศัยมีเพิ่มขึ้น การพัฒนาที่อยู่อาศัยได้กระจุกกระจายไปทุกทิศของเมือง ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณรอบนอกเมือง เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีสภาพแวดล้อม และใช้งบประมาณในการลงทุนต่ำ เพราะราคาที่ดินที่มีราคาถูกกว่าใจกลางเมือง ในขณะเดียวกันพื้นที่ใจกลางเมืองก็ยังมีการพัฒนาที่อยู่อาศัย แต่เป็นลักษณะ อพาร์ทเมนท์ หอพัก และบ้านเช่า เพื่อเป็นที่อยู่ของกลุ่มคนที่มีรายได้ต่ำหรือนักเรียน นักศึกษาจากอำเภออื่นๆ นอกจากนี้การขยายตัวอย่างรวดเร็วของที่อยู่อาศัยในเมืองสุราษฎร์ธานี มีผลมาจากนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ต้องการให้เมืองสุราษฎร์ธานีเป็นเมืองศูนย์กลางการค้า คมนาคม การศึกษาในภาคใต้ตอนบน ปัจจุบันจำนวนที่อยู่อาศัยของเมืองสุราษฎร์ธานี ดังจะเห็นได้จากโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยของเอกชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ (ตารางที่ 5.7)

การประสานการพัฒนาข้ามเขตบริหารการปกครอง : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและองค์การบริหารส่วนตำบลรอบนอก

แผนที่ 5.6 สถานศึกษา - พยาบาลของภาคเอกชน

สัญลักษณ์

- สถานศึกษาระดับประถม - มัธยม
- โรงพยาบาล
- ระดับอาชีวศึกษา
- ระดับอุดมศึกษา
- เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี
- อบต.ขุนทะเล
- อบต.มะขามเตี้ย
- อบต.วัดประดู่

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

0 1.5 3 กม.

ที่มา: สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 5.5 แสดงจำนวนที่พักอาศัยในพื้นที่ศึกษา

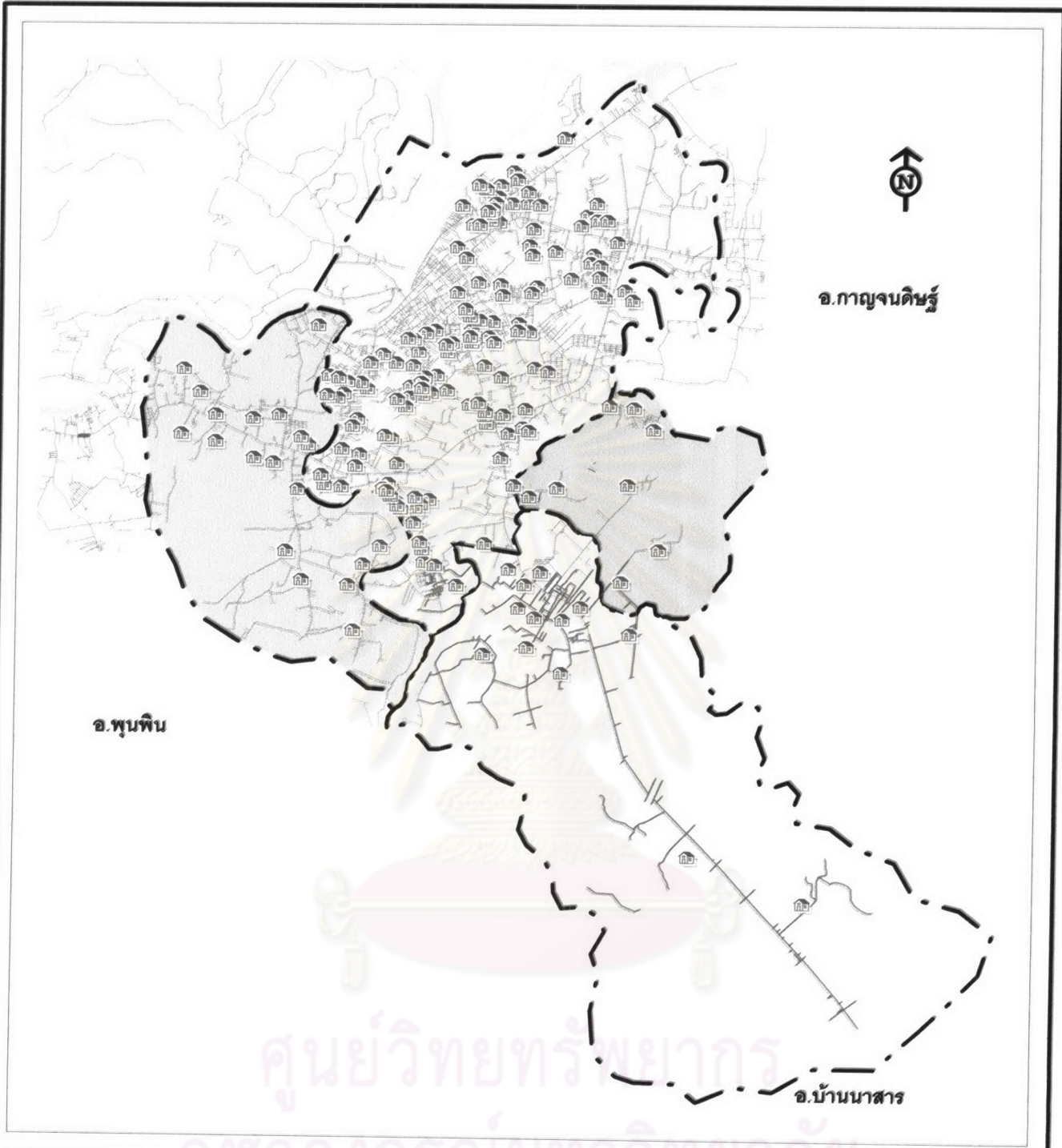
เขตการปกครอง	หมู่บ้าน	
เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี	1. หมู่บ้านเทพมงคล 2. หมู่บ้านเมืองทวีป 3. หมู่บ้านบ้านสวยขุนทะเลเฟส 1 4. หมู่บ้านบ้านสวยขุนทะเลเฟส 2 5. หมู่บ้านบ้านสวยขุนทะเลเฟส 3 6. หมู่บ้านปาลีรัฐ 7. หมู่บ้านบึงขุนทะเล 8. หมู่บ้านนันทกา 9. หมู่บ้านวานนท์ 10. หมู่บ้านปาลีรัฐปาร์ควิลล์ 11. หมู่บ้านปารีชาติ 12. หมู่บ้านปราวรณา 14. หมู่บ้านสวนแพรว 16. หมู่บ้านสุขสมบูรณ์ 17. หมู่บ้านศรีตรัง 1 18. หมู่บ้านศรีตรัง 2 19. หมู่บ้านศรีตรัง 3 20. หมู่บ้านพิมพ์ตะวัน 21. หมู่บ้านไอ เอ็ม เอฟ 5 22. หมู่บ้านพัชรวิไลการ์เดน 23. หมู่บ้านเพชรธานี 24. หมู่บ้านธรรมรินทร์ริเวอร์ไซด์ 25. หมู่บ้านปัญญา 26. หมู่บ้านภูเกิดการเคหะ 1 27. หมู่บ้านภูเกิดการเคหะ 2 28. หมู่บ้านบรรลือ 1 29. หมู่บ้านบรรลือ 2 30. หมู่บ้านลักษมี 31. หมู่บ้านศรีสมบูรณ์ 32. หมู่บ้านทิวสุข	47. หมู่บ้านศรีสุข 48. หมู่บ้านเพชรรัตน์ 49. หมู่บ้านบางใหญ่วิลล่า 50. หมู่บ้านศรีสุพรรณ 1 51. หมู่บ้านศรีสุพรรณ 2 52. หมู่บ้านเศรษฐี 53. หมู่บ้านเสรีพล 54. หมู่บ้านมณฑลทอง 55. หมู่บ้านทรายทอง 56. หมู่บ้านพฤษภา 1 57. หมู่บ้านพฤษภา 2 58. หมู่บ้านเพชรวิลล่า 1 59. หมู่บ้านเพชรวิลล่า 2 60. หมู่บ้านศรีธานี 61. หมู่บ้านนครินทร์ 2 62. หมู่บ้านการ์เดนทิวลิป 63. หมู่บ้านวิชัยดิษฐ์ 1 64. หมู่บ้านวิชัยดิษฐ์ 2 65. หมู่บ้านวิชัยดิษฐ์ 3 66. หมู่บ้านร่วมสุข 1 67. หมู่บ้านร่วมสุข 2 68. หมู่บ้านสินธร 69. หมู่บ้านบ้านสวยบายพาส 70. หมู่บ้านบรรจงเฮาส์ 71. หมู่บ้านกัลยาณี 72. หมู่บ้านเสาวลักษณ์ 1 73. หมู่บ้านเสาวลักษณ์ 2 74. หมู่บ้านเครือวัลย์ 76. หมู่บ้านสันติสุข 77. หมู่บ้านไทยสมุทร 78. หมู่บ้านบัวหลวง
	33. หมู่บ้านสมบูรณ์วิลเลจ	

เขตการปกครอง		
เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี	34. หมู่บ้านสุพัตรา 35. หมู่บ้านชไมพร 36. หมู่บ้านปรางค์ทิพย์ 37. หมู่บ้านมาตรฐานวิลเลจ 38. หมู่บ้านดำรงศินเวศ 39. หมู่บ้านสิทธิโชค 40. เมืองทองบางใหญ่ 41. หมู่บ้านศรีสุราษฎร์ 42. หมู่บ้านมุกธานี1 43. หมู่บ้านศิลป์เจริญวิลเลจ 44. หมู่บ้านวังเพชร 45. หมู่บ้านธารบุญ 46. หมู่บ้านสุขเจริญ	79. หมู่บ้านไกลเดินปาร์ค 1 80. หมู่บ้านไกลเดินปาร์ค 2 81. หมู่บ้านธนาวิเวอร์ไซด์ 82. หมู่บ้านธารวี 83. หมู่บ้านสุพรรณวีวิลด์ 84. หมู่บ้านเมืองใหม่ 85. หมู่บ้านมนันยา 86. หมู่บ้านวนิดา 87. หมู่บ้านบรรจงเฮาส์ 88. หมู่บ้านเจริญวรา 1 89. หมู่บ้านเจริญวรา 2 90. หมู่บ้านเมฆฉาย 91. หมู่บ้านสุขเจริญ
อบต. วัดประดู่	1. หมู่บ้านศรีประดู่ 2. หมู่บ้านศรีจุไร 3. หมู่บ้านศรีวิไล 4. หมู่บ้านบ้านในสวน 5. หมู่บ้านจิตรา 6. หมู่บ้านนันทินี	7. หมู่บ้านกานดา 8. หมู่บ้านชวนชม 9. หมู่บ้านสวนสน 10. หมู่บ้านจันทร์จิตร 11. หมู่บ้านในสวน 2
อบต. ชุนทะเล	1. หมู่บ้านวราภมย์ 2. หมู่บ้านสินเจริญ 3. หมู่บ้านสุขพัฒนา 4. หมู่บ้านเจริญรักษ์ 5. หมู่บ้านสันติ 6. หมู่บ้านผกาภมย์ 7. หมู่บ้านชุนทะเล	
อบต. มะขามเตี้ย	1. หมู่บ้านท่าเพชร 2. หมู่บ้านริมเขา 3. หมู่บ้านเนินทา 4. หมู่บ้านสันติ 2 5. หมู่บ้านสวนสม 6. หมู่บ้านวรรณนา	

นอกจากการพัฒนาในด้านต่างๆที่กล่าวมาในข้างต้นแล้ว ภาคเอกชนเหล่านั้นยังมีการพัฒนากิจกรรมการค้าในพื้นที่อีกมากมาย เช่น ธุรกิจโรงแรม, ห้างสรรพสินค้า ฯลฯ และการพัฒนาห้างสรรพสินค้าหรือศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ส่งผลให้พื้นที่นั้นเกิดการขยายตัวและการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ใหม่ และเป็นผลให้พื้นที่ศูนย์กลางเมืองมีการเปลี่ยนแปลงหรือเกิดศูนย์กลางการค้าและกิจกรรมหลายจุดในพื้นที่ ดังจะเห็นได้จากอดีตพื้นที่ศูนย์กลางเมืองจะอยู่ริมถนนตลาดล่าง ต่อมาเมื่อเกิดห้างสหไทยสรรพสินค้า พื้นที่กลางเมืองเปลี่ยนมาอยู่บนถนนหน้าเมือง ทำให้บริเวณถนนตลาดล่างเดิมกลายเป็นย่านที่พักอาศัย จนกระทั่งมีการพัฒนาห้างค้าส่งและค้าปลีกขนาดใหญ่ในปีพ.ศ. 2539 คือ บิ๊กซี ทำให้เกิดจุดการค้าหนาแน่นทางด้านทิศตะวันออกของเมือง บนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 401 ตอนทางเลี้ยวเมืองสุราษฎร์ธานี หรือการพัฒนาห้างค้าส่งแมคโคร บนถนนชนเกษม ก็เป็นผลให้ทางด้านใต้ของเมืองเป็นย่านการค้าอีกย่านหนึ่ง

ในขณะที่พื้นที่ทางด้านตะวันตกซึ่งปัจจุบันเป็นย่านการค้าที่สำคัญเนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นที่ตั้งของ ห้างเทสโก้โลตัส บนถนนสายเลี้ยวเมือง แยกท่ากูบ และในอนาคตบริเวณดังกล่าวจะเป็นย่านการค้าหลักของเมือง ดังจะเห็นได้จากการพัฒนาสถานบริการ โรงแรม และมีการก่อสร้างห้างเซฟ ในบริเวณใกล้เคียง เป็นผลให้ในอนาคตพื้นที่ศูนย์กลางเมือง ในขณะที่บริเวณศูนย์กลางเมืองเดิมจะกลายเป็นย่านการค้าและชุมชนเดิม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประสานการพัฒนาข้ามเขตบริหารการปกครอง : กรมศึกษาเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและองค์การบริหารส่วนตำบลรอบนอก

แผนที่ 5.7 แสดงโครงการที่อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษา

สัญลักษณ์

- หมู่บ้านจัดสรร
- ถนน
- เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี
- อบต.มะขามเตี้ย
- อบต.วัดประดู่
- อบต.ขุนทะเล

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

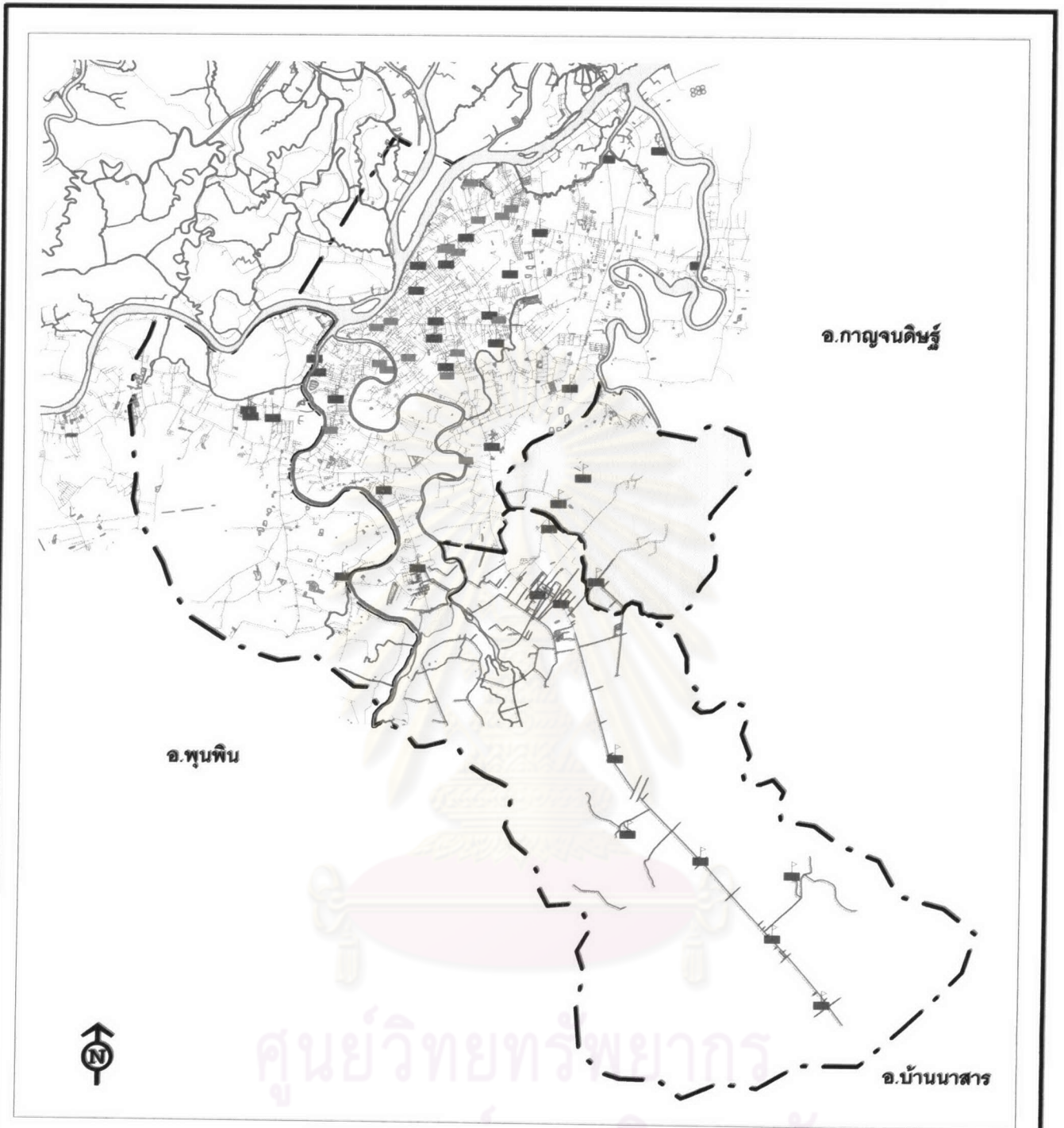
0 1.5 3 กม.

ที่มา : สำนักงานการเคหะชุมชนเมืองสุราษฎร์ธานี

สรุปหน่วยงานที่มีบทบาทต่อการพัฒนาเมือง

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า สภาพการพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เกิดจากการพัฒนาของกลุ่มคนหรือกลุ่มองค์กรหลายๆกลุ่ม ซึ่งกลุ่มต่างเหล่านี้สามารถแบ่งเป็น ภาครัฐ และภาคเอกชน ซึ่งหน่วยงานภาครัฐยังจะประกอบไปด้วย หน่วยงานส่วนกลาง หน่วยงานส่วนภูมิภาค และหน่วยงานส่วนท้องถิ่น (ดูแผนภูมิที่ 13) โดยที่หน่วยงานหรือกลุ่มคนต่างๆ เหล่านี้จะมีหน้าที่และบทบาทในการพัฒนาเมืองแตกต่างกัน

ซึ่งในการพัฒนาทางด้านโครงข่ายคมนาคม (จากแผนที่ 5.9) หน่วยงานที่มีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงพื้นที่คือ แขวงทางหลวงจังหวัด และสำนักงานโยธาธิการจังหวัด ซึ่งทำหน้าที่พัฒนาเส้นทางระหว่างเมืองและเส้นทางภายในเมือง เพื่อเชื่อมโยงพื้นที่เข้าด้วยกัน โดยมีสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ทางหลวงชนบท และ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้พัฒนาเส้นทางคมนาคมในพื้นที่ชนบท ในขณะที่ในเมืองจะเป็นหน้าที่ของเทศบาลและภาคเอกชนเช่น เจ้าของโครงการหมู่บ้านจัดสรร ในการพัฒนาถนนเพื่อเชื่อมการเดินทางในเมือง จากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมส่งผลให้เกิดการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการดูแลและให้บริการทางด้านสาธารณูปการและสาธารณูปโภค ที่อยู่อาศัย แก่ประชาชน ซึ่งการพัฒนาสาธารณูปโภคเช่น ไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์ ในพื้นที่เมืองจะเป็นหน้าที่ของ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค , การประปาส่วนภูมิภาคและ ทศท.คอร์ปอเรชั่น ส่วนพื้นที่ชนบทจะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานหลายๆหน่วยเช่น สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กองประปาชนบท สำนักโยธาธิการ สำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ดูแลและพัฒนา ส่วนการพัฒนาทางด้านสาธารณูปการ เช่น สถานศึกษา สถานพยาบาล (จากแผนที่ 5.8) ซึ่งเป็นการบริการขั้นพื้นฐานที่มีหน้าที่ในการขยายโอกาสให้ประชาชนได้รับการศึกษาและสาธารณสุขที่ดี จึงสามารถพัฒนาได้ทั้งในพื้นที่เมืองและชนบท โดยการพัฒนาทางการศึกษาและการสาธารณสุขของรัฐจะเป็นการพัฒนาที่มองถึงการกระจายตัวของชุมชนและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ในขณะที่เทศบาลจะทำการพัฒนาด้านดังกล่าวเพื่อให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ของตนเพียงอย่างเดียว ในขณะที่การพัฒนาสถานศึกษาและพยาบาลของเอกชน จะมุ่งพัฒนาในพื้นที่เมืองที่มีความหนาแน่นของประชากร และมีระบบโครงข่ายสาธารณูปโภครองรับอยู่เดิม

การประสานการพัฒนาข้ามเขตบริหารการปกครอง : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและองค์การบริหารส่วนตำบลรอบนอก

แผนที่ 5.8 แสดงการกระจายตัวของสถานศึกษาของรัฐและเอกชน

สัญลักษณ์

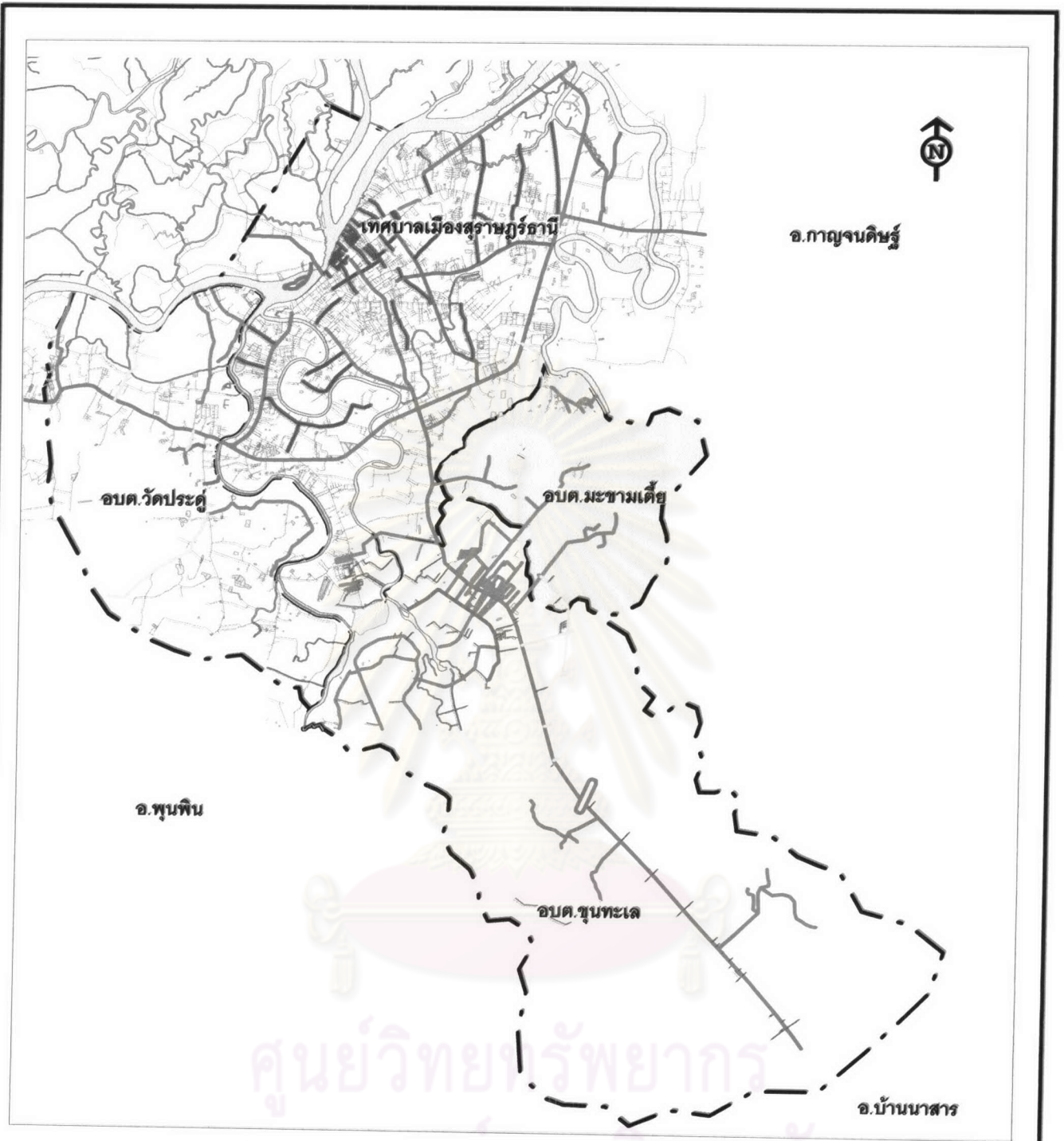
- สถานศึกษาของภาครัฐ
- สถานศึกษาของภาคเอกชน
- เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี
- อบต.วัดประดู่
- อบต.มะขามเตี้ย
- อบต.ขุนทะเล

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

0 1.5 3 กม.

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขต

การประสานการพัฒนาข้ามเขตบริหารการปกครอง : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและองค์การบริหารส่วนตำบลรอบนอก

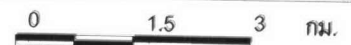
แผนที่ 5.9 โครงข่ายคมนาคมที่เกิดจากการพัฒนาของหน่วยงานแต่ละหน่วย

สัญลักษณ์

- ขวางการทางจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- สำนักงานโยธาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี
- องค์การบริหารส่วนตำบล
- เอกชน

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา:จากการศึกษา

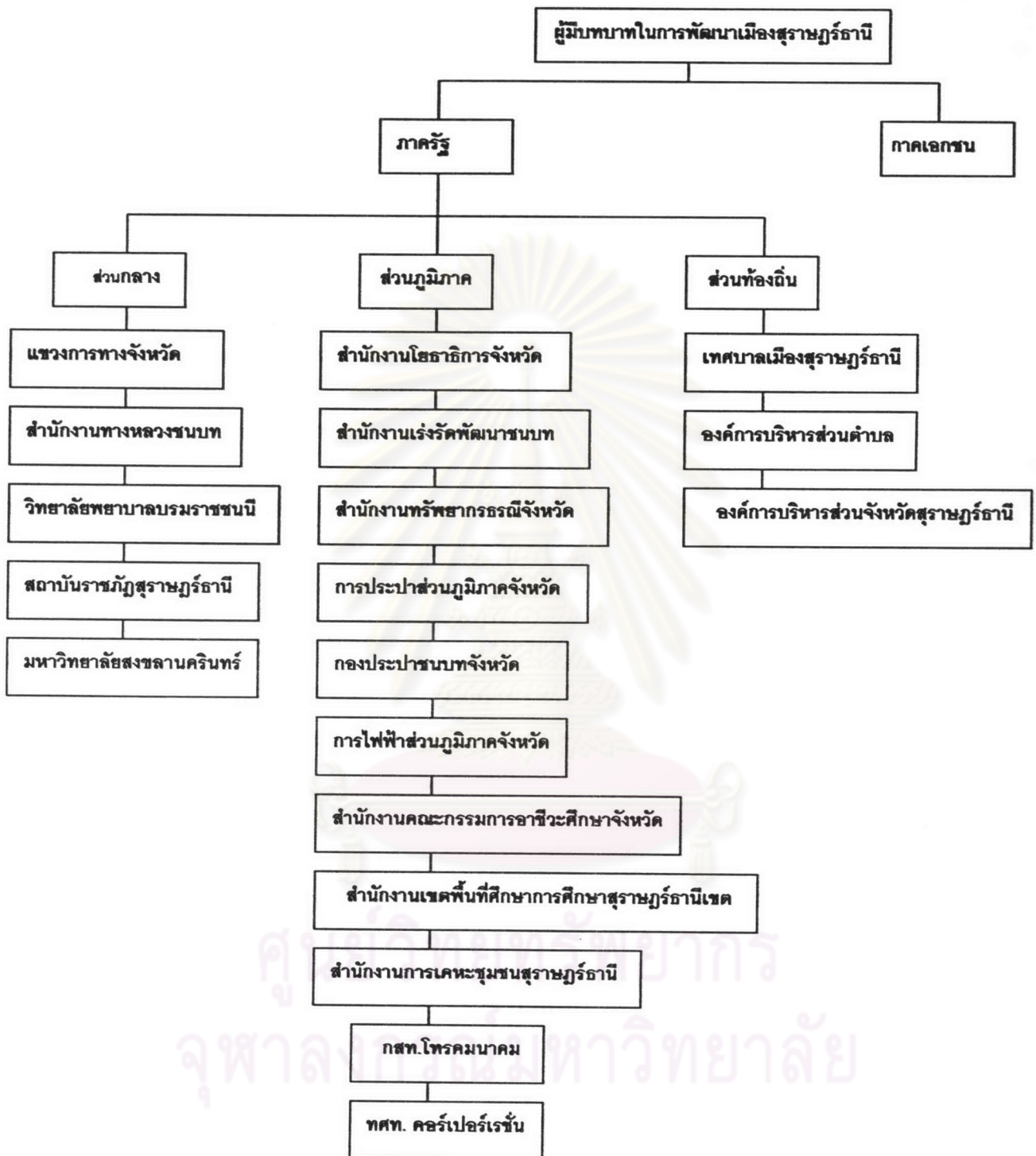
และการที่หน่วยงานต่างๆที่มีหน้าที่พัฒนาเมืองเข้าไปพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคม สาธารณูปการ สาธารณูปโภค ส่งผลให้พื้นที่ต่างมีการเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐาน มีการขยายตัวของชุมชน คือการพัฒนาาระบบโครงข่ายแต่ละเส้นจะเป็นการเปิดพื้นที่ใหม่ ที่นำไปสู่การขยายตัวของเมือง ในขณะที่การพัฒนาสาธารณูปการ เช่นการศึกษา การพยาบาล ทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐานและการดึงดูดคนเข้าสู่พื้นที่ ส่วนการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภค เช่น น้ำ ไฟฟ้า โทรศัพท์ เป็นผลให้เกิดการพัฒนากิจกรรมต่างในพื้นที่ เช่นกิจกรรมการค้า บริการ ที่อยู่อาศัย ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการพัฒนาของภาคเอกชน กล่าวคือ การก่อสร้างหรือการพัฒนาเมืองจะต้องเกิดจากกลุ่มคน 2 กลุ่มคือรัฐและเอกชน โดยฝ่ายรัฐบาลหรือท้องถิ่นคือเทศบาลและอบต.เป็นผู้ดำเนินการให้เกิดสาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆ เพื่อให้ฝ่ายเอกชนดำเนินการต่อไปได้

จากที่กล่าวมาในข้างต้นอาจสรุปได้ว่ารัฐส่วนกลางและภูมิภาคเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเมือง โดยมีส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ดูแลเมือง และมีภาคเอกชนเป็นผู้พัฒนากิจกรรมให้เกิดในพื้นที่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 5.1 แสดงโครงสร้างผู้มีบทบาทในการพัฒนาเมือง

5.2 รูปแบบการพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานี

จากการศึกษาที่ได้กล่าวมาในข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาเมืองในสุราษฎร์ธานี มี 2 รูปแบบคือ

1. รูปแบบการพัฒนาของรัฐ เป็นการพัฒนามีแผนซึ่งนำการพัฒนาโดยให้หน่วยงานในแต่ละระดับนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด ลักษณะของการพัฒนาเมืองจะเป็นไปอย่างมีแบบแผนตามที่ได้วางนโยบาย ซึ่งรูปแบบการพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานี เป็นผลมาจากนโยบายและการขยายตัวของสถานที่ราชการ รวมถึงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมไปสู่พื้นที่ด้านนอกเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน งานพัฒนาส่วนใหญ่ จะเป็นการให้บริการแก่ประชาชนโดยไม่หวังผลประโยชน์ โดยส่วนใหญ่งานพัฒนาของภาครัฐจะเป็นการจัดเตรียมสาธารณูปโภค อันได้แก่ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การระบายน้ำ การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และสาธารณูปการ เช่น โรงเรียน , โรงพยาบาล , สถานีอนามัย , สวนสาธารณะ, ที่พักผ่อนหย่อนใจ , ตลาด รวมถึงโครงข่ายคมนาคม ซึ่งถือเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน โดยมีหน่วยงานในแต่ละส่วนดังนี้

- **ส่วนกลาง** ลักษณะการพัฒนาเมืองส่วนใหญ่จะเกิดจากนโยบายของหน่วยงานระดับชาติเช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่กำหนดแผนหลักในการพัฒนา โดยมีหน่วยงานระดับกระทรวงต่างๆ นำไปวางแผนและปฏิบัติให้สอดคล้องกับแผนชาติ โดยงานพัฒนาของหน่วยงานส่วนกลางจะเป็นงานพัฒนาที่มีความเกี่ยวเนื่องกันหลายพื้นที่ เช่น การพัฒนาโครงข่ายคมนาคมสายประธาน ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่อื่น หรือเป็นงานพัฒนาที่เอื้อต่อประชาชนในพื้นที่อื่น เช่น การพัฒนาสถาบันการศึกษา หรือเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกพื้นที่เข้ามาใช้บริการ หรือ การพัฒนาโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี เพื่อเป็นโรงพยาบาลศูนย์ แก่ประชาชนในพื้นที่เมืองและพื้นที่อื่นๆ

- **ส่วนภูมิภาค** เป็นการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากนโยบายและแผนพัฒนาในระดับจังหวัด ที่ต้องการพัฒนาพื้นที่ให้กับประชาชนที่อยู่ในจังหวัด นอกจากนั้นการพัฒนาของหน่วยงานระดับภูมิภาคอาจจะมาจากนโยบายของส่วนกลาง สำหรับการพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานีนั้น พบว่า หน่วยงานพัฒนาเมืองในระดับภูมิภาคมีหลายหน่วยงาน ซึ่งงานพัฒนาในส่วนภูมิภาคจะพัฒนาทุกด้าน และพื้นที่ในการดำเนินงานจะครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด

- **ส่วนท้องถิ่น** เป็นการพัฒนาที่มาจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งการพัฒนาของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น จะเป็นงานพัฒนาที่ส่งผลต่อพื้นที่โดยตรง และส่งผลต่อประชาชน ซึ่งงานพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานีมีหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องคือ เทศบาล อบต. และอบจ. สำหรับการพัฒนาพื้นที่เมืองสุราษฎร์ธานี ในพื้นที่ศึกษาหน่วยงานท้องถิ่นที่มี

บทบาทหลักมี เทศบาล ก๊อบบต. ซึ่งงานพัฒนาส่วนใหญ่จะเป็นงานพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ การพัฒนาสภาพแวดล้อม ฯลฯ เช่น การพัฒนา ถนน ทางระบายน้ำ การจัดเก็บขยะ การปรับปรุงสวนสาธารณะ

เนื่องจากรูปแบบการพัฒนาเมืองที่เกิดจากหน่วยงานภาครัฐ มีหลายระดับและในแต่ละระดับต่างมีหน้าที่และอำนาจในการทำงานที่ต่างกัน ซึ่งรูปแบบการพัฒนาเมืองดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อเมืองและต่อการดำเนินงานพัฒนาอื่นจะนำไปสู่ปัญหาต่อไปอีกมากมาย ปัญหาที่เกิดจากรูปแบบการพัฒนาของรัฐ ได้แก่

1. ปัญหาการสูญเสียงบประมาณในการพัฒนาอย่างมหาศาล จากการศึกษาพบว่า การที่หน่วยงานทั้งส่วนกลาง , ส่วนภูมิภาค รวมถึงส่วนท้องถิ่น ต่างก็มีหน้าที่ในการดำเนินงานพัฒนาเช่นเดียวกัน ซึ่งบางหน่วยงานอาจมีหน้าที่ในการพัฒนาเหมือนกัน แต่จะต่างกันที่ระดับของหน่วยงานที่แตกต่างกันตามสายบังคับบัญชา ซึ่งในการพัฒนาประเทศแต่ละครั้งรัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานในแต่ละส่วนไปใช้ในการพัฒนาเป็นจำนวนมหาศาล แต่ผลการดำเนินงานอาจไม่คุ้มกับงบประมาณที่สูญเสียไป ซึ่งในเรื่องนี้จะอธิบายได้จาก ในการพัฒนาทางด้านโครงข่ายคมนาคม พบว่ารัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานส่วนกลาง คือแขวงทางหลวงและ สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อพัฒนาโครงข่ายทั้งในเมืองและชนบท ขณะเดียวกันรัฐก็ต้องจัดสรรงบประมาณดังกล่าวไปให้ส่วนภูมิภาค คือ สำนักงานโยธาธิการ (สำนักโยธาธิการและผังเมืองในปัจจุบัน) สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท เพื่อพัฒนาเส้นทางคมนาคมทั้งในเมืองและนอกเมือง นอกจากนี้รัฐยังต้องแบ่งงบประมาณไปอุดหนุนท้องถิ่นคือเทศบาล อบต. และอบจ. เพื่อดำเนินงานพัฒนาพื้นที่ จากการแบ่งจ่ายเงินจะเห็นว่า รัฐต้องใช้งบถึง 3 ครั้งเพื่อให้องค์กรหรือหน่วยงานพัฒนา ซึ่งงบประมาณดังกล่าวเมื่อแยกส่วนกันแล้ว ทำให้การพัฒนาทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ และทำให้การพัฒนาดังกล่าวไม่ยั่งยืน เนื่องจากงบประมาณที่แต่ละหน่วยมีจำกัด โดยเฉพาะงบประมาณที่รัฐอุดหนุนท้องถิ่นคือ อบต. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ยังขาดความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว อีกทั้งยังขาดประสิทธิภาพในการจัดการทางด้านการคลัง ทำให้เงินอุดหนุนที่รัฐจัดสรรถูกใช้ไปเพื่อรายจ่ายประจำเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้งบจะพัฒนาด้านดังกล่าวไม่เพียงพอ ซึ่งสภาพการพัฒนาดังกล่าวทำให้ในแต่ละปีรัฐต้องสูญเสียงบประมาณอย่างมหาศาล เพราะหากนำงบประมาณดังกล่าวมารวมกัน และทำการจัดสรรให้เหมาะสม จะเกิดการพัฒนายั่งยืน นอกเหนือจากการพัฒนาดังกล่าวที่รับต้องสูญเสียงบประมาณแล้ว ยังมีการพัฒนาด้านอื่นๆ เช่น ด้านการจัดหาแหล่งน้ำ น้ำใช้ ที่มีหน่วยงานทั้ง กรมอนามัย สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัด สำนักงานโยธาธิการจังหวัด เทศบาล อบจ. และอบต .

2. ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินงานและการแก้ไขปัญหา จากกฎ ระเบียบและอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกันของแต่ละหน่วยงาน ทำให้การพัฒนาพื้นที่เป็นไปอย่างล่าช้าหรืออาจไม่ประสบผลสำเร็จ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่พบว่า ในการจะเข้าไปพัฒนากิจกรรมต่างในพื้นที่ เช่น ในเขตเทศบาล หรือเขตอบต. หน่วยงานต่างๆจะต้องแจ้งให้พื้นที่ทราบและต้องนำข้อคิดเห็นของหน่วยงานมาประกอบการดำเนินการพัฒนา และหากหน่วยงานทั้ง 2 มีความขัดแย้งงานพัฒนาดังกล่าวอาจไม่เกิดขึ้น

3. ปัญหาความเลื่อมล้ำในการพัฒนาแต่ละพื้นที่ เป็นผลมาจากการที่หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาเมือง มีหน้าที่การดำเนินงานที่คล้ายคลึงกัน ทำให้งานที่เกิดขึ้นมีความซ้ำซ้อนกัน บางพื้นที่อาจมีหน่วยงานหลายหน่วยงานเข้ามา ในขณะที่บางพื้นที่อาจไม่มี ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นผลมาจากความไม่ชัดเจนในการทำงานของแต่ละหน่วย แต่ปัจจุบันปัญหาดังกล่าวเริ่มมีการแก้ไขโดยการปฏิรูประบบราชการ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน และลดรายจ่าย

2. รูปแบบการพัฒนาของเอกชน

จากสภาพการพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่า การพัฒนาพื้นที่ของเอกชนมักจะเป็นไปตามแนวเส้นทางคมนาคมสายหลัก ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณรอบๆ เมืองหรือรอบศูนย์กลางพาณิชย์กรรม เพราะพื้นที่ดังกล่าวสามารถพัฒนาได้สะดวก และมีการลงทุนที่น้อยกว่าในเมือง และเอกชนมักจะพัฒนาในบริเวณที่มีระบบโครงข่ายคมนาคมสะดวก มีระบบสาธารณูปโภคเพียงพอเพื่อความสะดวกสบาย โดยการพัฒนาจะไม่คำนึงถึงแผนการใช้ที่ดิน แต่จะมุ่งถึงผลประโยชน์ทางธุรกิจและการแข่งขันทางการค้าเท่านั้น

ขณะเดียวกันการพัฒนาของภาคเอกชนยังมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินของเมืองหรือมีผลต่อทิศทางการขยายตัวของเมือง ดังจะเห็นได้จาก การพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานี ของภาคเอกชนที่มีการพัฒนาทั้งที่อยู่อาศัย โรงแรม สถานบันเทิง ศูนย์การค้า โรงงาน บริเวณรอบนอกเมือง โดยในช่วงปี.ศ. 2530 เป็นต้นมา การพัฒนาพื้นที่ของเอกชน จะพัฒนาบริเวณเส้นทางคมนาคมรอบนอกเมือง เช่น บริเวณถนนดอนนาก ตั้งแต่แยกแสงเพชร ถึงถนนหน้าอำเภอ หรือทางด้านเหนือ จะพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยริมถนนสุราษฎร์ – ปากน้ำ ริมถนนศรีวิชัย จนเป็นผลทำให้เมืองมีการขยายตัวอย่างกระจัดกระจาย และเกาะตัวตามแนวแกนถนน จนกระทั่งเกิดการขยายเขตเทศบาลและเกิดองค์กรท้องถิ่นคืออบต.ขึ้น ภาคเอกชนจึงมุ่งไปลงทุนพัฒนาในพื้นที่บริเวณดังกล่าวเช่น ในอบต. วัดประดู่พบว่า มีการพัฒนาธุรกิจสังหาริมทรัพย์ และสนามกอล์ฟ รวมถึงกิจกรรมการค้าขนาดใหญ่ โรงงาน อย่างมากมาย ในส่วนของพื้นที่อบต. มะขามเตี้ยก็มีการพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัย เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวอยู่ใกล้เมือง ซึ่งการพัฒนาของเอกชนดังกล่าวแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ลักษณะการพัฒนาของเอกชนเป็นไปอย่างขาดแบบแผนและไม่ได้คำนึงถึงแผนการใช้ที่ดิน จนทำให้เกิดปัญหาต่างๆมากมายดังนี้

1. การสูญเสียงบประมาณในการพัฒนาเมืองของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ซึ่งการขยายตัวของเมืองที่มีลักษณะจากเขตเทศบาลไปสู่พื้นที่อบต. ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่อื่นๆ ซึ่งอยู่ด้านในของเทศบาล เนื่องจากโครงการของเอกชนมีการปิดล้อมพื้นที่ อีกทั้งสภาพการขยายตัวของเมืองอย่างขาดระเบียบแบบแผน ส่งผลให้เกิดปัญหาการล้นเบียดงบประมาณในการจัดเตรียมสาธารณูปโภค และสาธารณูปการเพื่อรองรับ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมอีกด้วย

ซึ่งการขยายตัวอย่างไร้ระเบียบและมุ่งไปตามแนวถนนสายหลัก เป็นผลทำให้การพื้นที่ในเมืองบางส่วนกลายเป็นที่ว่าง ซึ่งบริเวณดังกล่าวนั้นทางเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีได้ลงทุนพัฒนาโครงข่ายคมนาคมและสาธารณูปโภค สาธารณูปการรองรับ ดังนั้นการที่เมืองขยายเข้าสู่พื้นที่อบต. รอบนอกนั้น เป็นผลทำให้เทศบาลต้องสูญเสียงบประมาณที่ลงทุนไป ในขณะที่เทศบาลยังต้องปรับปรุงสาธารณูปการและสาธารณูปโภคต่างเพื่อรองรับประชาชนจากพื้นที่ด้านนอกเช่นเดิม โดยปัจจัยที่ทำให้ภาคเอกชนมักเข้าไปลงทุนในพื้นที่อบต. เนื่องจากกฎ ระเบียบ ข้อบังคับในพื้นที่ยังไม่เข้มงวด

2. ปัญหาการสภาพแวดล้อมและทรัพยากรในพื้นที่ถูกทำลาย เนื่องจากการลงทุนพัฒนาของเอกชนมิได้คำนึงถึงผลกระทบดังกล่าว ซึ่งการพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัย หรือกิจกรรมการค้าอื่นๆ ในปัจจุบันนอกจากกระจายตัวริมเส้นทางคมนาคมแล้ว ยังกระจายตามริมแม่น้ำ ซึ่งการพัฒนาโครงการดังกล่าวของเอกชนในปัจจุบันยังขาดการพัฒนาให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย หรือการจัดเก็บขยะในแต่ละพื้นที่ ทำให้พื้นที่ที่เทศบาลหรืออบต. ให้บริการไม่ทั่วถึง ก็จะปล่อยน้ำเสียหรือขยะในแม่น้ำลำคลอง

จากรูปแบบการพัฒนาเมืองทั้ง 2 รูปแบบที่มีวัตถุประสงค์ และความต้องการในพื้นที่ต่างกัน ส่งผลให้เกิดปัญหาขึ้นในพื้นที่ ซึ่งปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น เป็นผลมาจากการพัฒนาของหลายหน่วยงานจะอธิบายดังนี้

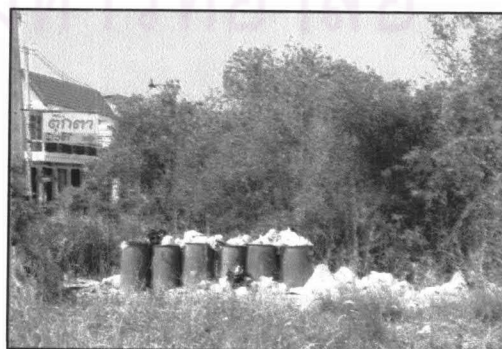
5.3 สภาพปัญหาที่เกิดมาจากการพัฒนาเมืองของแต่ละหน่วยงานที่ส่งผลต่อพื้นที่

จากสภาพการพัฒนาเมืองที่ผ่านมาเป็นผลมาจากการพัฒนาเมืองจากกลุ่มหรือหน่วยงานต่างๆที่มีอำนาจและหน้าที่ อีกทั้งวิถีคิดและลักษณะการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ภาพการพัฒนาในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะเมืองสุราษฎร์ธานีที่มีลักษณะการพัฒนาเมืองขยายออกจากบริเวณเขตเมืองซึ่งเป็นพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ไปสู่พื้นที่ชานเมือง ซึ่งเป็นเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลและพัฒนาเมืองเช่นเดียวกับเทศบาล และจากการพัฒนาของหน่วยงานหรือกลุ่มต่างๆ ที่มุ่งพัฒนาทั้งทางด้านโครงข่ายคมนาคม ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ที่อยู่อาศัย เศรษฐกิจ ลงไปในพื้นที่ส่งผลให้เมืองเกิดปัญหาต่างมากมาย ดังนี้

1 สภาพปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม

1.1) ปัญหาการเก็บการกำจัดขยะมูลฝอย จากการเพิ่มขึ้นของประชากรในพื้นที่ที่หลังไหลเข้ามาในพื้นที่เมือง เพื่ออยู่อาศัย ทำงาน เรียนหนังสือ และท่องเที่ยววันนั้น ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยในเมืองเพิ่มสูงขึ้น โดยมีปริมาณขยะในพื้นที่ประมาณวันละ 170 ตันต่อวันแต่เทศบาลสามารถจัดเก็บขยะได้เพียงวันละ 150 ตันต่อวัน จึงเหลือปริมาณขยะตกค้างอยู่ในพื้นที่ประมาณ 27.3 ตัน หรือประมาณร้อยละ 20.83 ของขยะทั้งหมด ซึ่งปริมาณขยะดังกล่าวหากเปรียบเทียบกับจำนวนพนักงานเก็บขยะที่มีอยู่ จำนวน 76 คน กับรถยนต์บรรทุกขยะ 6 คัน รถบรรทุก 6 ล้อ จำนวน 10 คัน รถอัดขยะ 6 คัน รถเข็นขยะ 40 คัน กับพื้นที่ในการเก็บขยะที่มีขนาดถึง 68.97 ตารางกิโลเมตร ที่มีถนน 84 สายแบ่งเป็นซอย 460 ซอย จะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้บริการเก็บขยะได้อย่างทั่วถึง นอกจากนั้นยังมีขยะจากที่อื่นๆนอกเขตเทศบาลได้นำมากองทิ้งไว้บริเวณที่รกร้างหรือข้างถังขยะของเทศบาล ส่งผลให้ขยะเหล่านั้นกระจัดกระจายยากต่อการจัดเก็บ ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อท้องถิ่น

ส่วนพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรอบยังมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บขยะต่ำ โดยเฉพาะในพื้นที่ศึกษาพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการจัดเก็บขยะมีเพียง อบต.วัดประดู่และอบต.ขุนทะเล ซึ่งมีรถยนต์บรรทุกขยะเพียง 2 คัน โดยจะให้บริการ อาทิตย์ละ 2 ครั้ง และการจัดเก็บขยะก็ไม่ครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่ จะให้บริการเฉพาะบริเวณที่มีกิจกรรมการค้า และริมถนนสายหลัก คือ สายสุราษฎร์ – พุนพิน และ สายสุราษฎร์ – นาสาร ส่วนในพื้นที่อบต.มะขามเตี้ยไม่มีการให้บริการจัดเก็บขยะ ทั้งที่ในพื้นที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษาสำคัญคือ โรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2 จึงทำให้ทางโรงเรียนต้องจ้างบริการเก็บขยะของอบต.ขุนทะเล นอกจากนั้นการกำจัดขยะของประชาชนในพื้นที่ไม่เหมาะสม ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการทิ้งไว้กลางแจ้ง ริมแม่น้ำ หรือทำการเผา (Open dump and burning) ซึ่งเป็นวิธีการกำจัดที่ผิดวิธีจึงอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในเรื่องน้ำเน่าเสีย การปนเปื้อนของน้ำจากขยะมูลฝอย , เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรค

ภาพที่ 5.1 ขยะที่กระจัดกระจายทั่วเมือง

1.2) ปัญหาการขัดแย้งเรื่องสถานที่กำจัดขยะ สถานที่ทิ้งขยะของเทศบาลในปัจจุบันมีจำนวน 47 ไร่ ตั้งอยู่ที่ถนนซอยโกเตง ในพื้นที่เขตอบต.วัดประดู่ ซึ่งได้ฝังกลบเต็มพื้นที่แล้ว ทำให้ขยะดังกล่าวส่งกลิ่นรบกวนประชาชนในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องจัดหาสถานที่ทิ้งขยะแห่งใหม่ ประมาณ 47 ไร่ ซึ่งตั้งอยู่ตำบลมะขามเตี้ย แต่ก็ต้องประสบกับปัญหาการคัดค้านจากประชาชนในพื้นที่

ภาพที่ 5.2 สถานที่กำจัดขยะเดิมในพื้นที่ในอบต.วัดประดู่

ภาพที่ 5.3 สถานที่กำจัดขยะแห่งใหม่ในอบต.มะขามเตี้ยที่ขัดแย้งกัน

1.3) ปัญหาน้ำเน่าเสีย จากการขยายตัวของชุมชนและกิจกรรมการประเภชอุตสาหกรรมในพื้นที่ทั้งเขตเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและอบต.วัดประดู่ อบต.ขุนทะเล ,อบต.มะขามเตี้ย ที่มีการระบายน้ำทิ้งจากชุมชนโดยไม่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสีย และการปล่อยน้ำทิ้งของโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งมีอยู่ในพื้นที่เกือบ 40 แห่งลงสู่แม่น้ำเช่น แม่น้ำตาปี คลองท่ากูบ คลองบางใหญ่ และคลองท่าทอง โดยโรงงานส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปทางการเกษตรและประมง ทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ

ภาพที่ 5.3 การทิ้งขยะลงแม่น้ำ

1.4) **ปัญหาการระบายน้ำ** ปัจจุบันระบบระบายน้ำของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีเป็นระบบระบายน้ำรวม โดยการรวมน้ำฝนและน้ำเสียลงท่อเดียว โดยการวางท่อขนานไปตามแนวถนนสายต่างๆ และท่อที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นท่อที่มีขนาดเล็กและเป็นรุ่นเก่าไม่ได้มาตรฐานทำให้เกิดการอุดตันง่ายเนื่องจากมีเศษขยะและสิ่งปฏิกูลต่างๆไหลลงสู่ท่อระบายน้ำทำให้การระบายน้ำไม่สะดวก ประกอบกับการเกิดขึ้นของที่พักอาศัยบางโครงการ กั้นทางผ่านของน้ำทำให้เกิดน้ำท่วมขังเมื่อเกิดฝนตก ซึ่งบริเวณที่ประสบปัญหาดังกล่าว คือบริเวณศาลากลางจังหวัด ถนนดอนนก สนามกีฬาากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในขณะที่พื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 3 พื้นที่ ระบบระบายน้ำจะเป็นการฝังท่อระบายน้ำใต้ถนนเพื่อเป็นทางไหลของน้ำ แต่ไม่มีการฝังท่อระบายน้ำรวมเหมือนในเขตเทศบาล ซึ่งการพัฒนาโดยส่วนใหญ่ในเขต อบต.จะเป็นการสร้างทางระบายในถนนสายย่อย ส่วนถนนสายหลักจะเป็นหน้าที่ของแขวงการทาง นอกจากนี้การที่สภาพภูมิประเทศเป็นที่ลุ่มก็ทำให้เกิดน้ำท่วมขังได้ง่าย โดยเฉพาะ พื้นที่อบต. วัดประดู่และพื้นที่อบต.มะขามเตี้ย จะเกิดน้ำท่วมขังได้ง่ายบริเวณทางหลวงแผ่นดินสุราษฎร์ - พุนพิน จากการศึกษาพบว่าการพัฒนาบบระบายน้ำของอบต.ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ เนื่องจากมีทางหลวงแผ่นดินกั้นทางไหลของน้ำ ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวจะเป็นของแขวงการทาง องค์การส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจในการดำเนินการได้ ต้องรอให้แขวงการทางเป็นผู้ดำเนินการ

2 ปัญหาทางด้านโครงข่ายคมนาคมขนส่งและการจราจร

2.1) **ปัญหาการจราจรติดขัด** จากการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในเมือง ประกอบกับในพื้นที่เมืองเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาที่สำคัญ สถาบันราชการ และสถานพยาบาล เป็นผลทำให้จำนวนประชากรมุ่งเข้าสู่เมืองเป็นจำนวนมาก ประกอบกับระบบขนส่งมวลชนที่มีไม่เพียงพอและครอบคลุมทั่วพื้นที่ ทำให้ประชาชนจากภายนอกจำเป็นต้องพึ่งพาพาหนะส่วนตัว

จึงทำให้ปริมาณรถบนท้องถนนมีเพิ่มขึ้น อีกทั้งการเข้ามาของนักเรียนในพื้นที่ส่งผลให้บริการที่ตั้งของสถานศึกษามีการจราจรที่ติดขัดอย่างรุนแรง เนื่องจากนักเรียนดังกล่าวจะใช้บริการของรถรับส่งนักเรียนมากกว่าใช้บริการขนส่งสาธารณะที่มีอยู่ ดังจะเห็นได้จากช่วงเวลาเช้าและเย็น การจราจรจะหนาแน่นบริเวณถนนสายสำคัญ เช่น เช่นบนถนนตลาดใหม่ บริเวณสี่แยกชนเกษม ตัดกับถนนตลาดใหม่ ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานศึกษา 2 แห่งคือ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา และโรงเรียนเทศบาล 1 บริเวณถนนดอนนกช่วงศาลากลางจังหวัด ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนสุราษฎร์ธานีและวิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี ในขณะที่พื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณถนนหน้าเมืองซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนธิดาแม่พระ บริเวณดังกล่าวมีปริมาณการจราจรที่หนาแน่นและติดขัด เนื่องจากถนนเส้นดังกล่าวเป็นถนนที่มีขนาดเล็ก ส่วนพื้นที่ทางด้านตะวันตกของเมือง บริเวณถนนศรีวิชัย จะมีการจราจรหนาแน่นตั้งแต่สะพานข้ามแม่น้ำตาปี จนถึงหน้าโรงเรียนสุราษฎร์เทคโนโลยี

ส่วนพื้นที่ในเขต อบต. ในเขต อบต.ขุนทะเล จะมีการจราจรหนาแน่นช่วงหน้าโรงเรียนสอนคนตาบอดและหน้าสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี ส่วนอบวัดประดู่ ปริมาณการจราจรจะหนาแน่นบนถนนสุราษฎร์ – พุนพิน ช่วงหน้าโรงเรียนวัดประดู่ และหน้าบขส. จากการศึกษาพบว่าในพื้นที่ดังกล่าวมีปริมาณการจราจรมากที่สุดเนื่องจากถนนเส้นดังกล่าวเป็นเส้นทางที่เชื่อมไปสู่อำเภอรอบนอกหลายอำเภอคือ อำเภอพุนพิน อำเภอไชยา อำเภอกาบัง อำเภอท่าชนะ อำเภอเคียนซา ฯลฯ อีกทั้งในพื้นที่ดังกล่าวยังเป็นที่ตั้งของสถานีขนส่ง จึงทำให้จำนวนรถที่ผ่านพื้นที่มีมากเช่นกัน ในขณะที่พื้นที่ของอบต.มะขามเตี้ย ปริมาณการจราจรหนาแน่นจะอยู่บริเวณหน้าโรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2 ซึ่งมีจำนวนรถรับ – ส่งนักเรียนผ่านพื้นที่มากที่สุด เพราะในอบต.มะขามเตี้ยยังขาดระบบขนส่งสาธารณะที่จะไปสู่พื้นที่

2.2) *พื้นที่ผิวจราจรทรุดโทรม* จากจำนวนยานพาหนะที่ผ่านเข้ามาในพื้นที่ส่งผลให้พื้นผิวจราจรชำรุด เป็นหลุมเป็นบ่อได้ง่าย อีกทั้งในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองบริเวณปากน้ำเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมห้องเย็น ที่มีการขนส่งวัตถุดิบด้วยรถบรรทุกขนาดใหญ่ ซึ่งรถบรรทุกดังกล่าวจะวิ่งผ่านเมืองช่วงถนนตลาดล่าง- ปากน้ำ ทำให้ถนนบริเวณดังกล่าวเสียหายบ่อยครั้ง เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีจะต้องเปลืองงบประมาณเป็นอย่างมาก

ในส่วนพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า ถนนซอยโกเตงในเขต อบต.วัดประดู่ มีการวิ่งผ่านของรถบรรทุก และรถยนต์จากเมือง เพื่อลัดไปสู่อำเภอเคียนซา อำเภอพระแสง อีกทั้งในพื้นที่เป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมพวก โรงงานยางพารา โรงบีบเมล็ดปาล์มน้ำมัน ทำให้มีรถบรรทุกวิ่งผ่าน ส่งผลให้ถนนชำรุด

ภาพที่ 5.4 พื้นผิวจราจรขอยโกเตง

ภาพที่ 5.5 พื้นผิวจราจรในอบมะขามเตี้ย

2.3) ปัญหาโครงข่ายคมนาคมไม่มีความเชื่อมโยง จากการพัฒนาเมืองที่ขยายออกอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่อยู่อาศัยขึ้นอย่างมากมายริมถนนสายสำคัญ ซึ่งการพัฒนาที่อยู่อาศัยของเอกชนนั้น ส่งผลให้การตัดถนนเชื่อมพื้นที่ระหว่างกันไม่สามารถทำได้ เนื่องจากโครงการดังกล่าวได้กันเส้นทางที่จะเชื่อม ประกอบการตัดถนนภายในของชุมชนก็ขาดระเบียบปิดกันเส้นทาง ทำให้การเดินทางของประชาชนไม่มีความสะดวกสบายและใช้เวลาในการเดินทาง และการที่เส้นทางคมนาคมไม่สามารถเชื่อมโยงเข้าพื้นที่ได้ ส่งผลให้พื้นที่บริเวณนั้นกลายเป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาน้อย เป็นการสูญเสียพื้นที่ในเชิงเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดพื้นที่ว่างและพื้นที่ตาดอดได้ง่าย ดังจะเห็นได้ว่าในเขตเทศบาลมีหลายพื้นที่ที่เส้นทางคมนาคมเชื่อมถึงกัน เช่นบริเวณ โรงเรียนสุราษฎร์เทคโนโลยี และวัดหน้าเมือง ในซอยศรีวิชัย 59 ซึ่งเป็นถนนที่มีขนาดเล็กมีเส้นทางเข้าออกเพียงทางเดียว ในขณะที่จำนวนประชาชนที่เดินทางเข้าพื้นที่ที่มีการที่มีเส้นทางเข้าออกเพียงทางเดียว ทำให้การเดินทางไม่สะดวก

รูปที่ 5.5 แสดงโครงข่ายคมนาคมไม่เชื่อมโยง

2.4) ปัญหาการตั้งถิ่นฐานกระจุกกระจายขาดระเบียบ จากการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็วส่งผลให้การตั้งถิ่นฐานของชุมชนขาดความเป็นระเบียบ โดยมีการตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่กระจายทั่วทั้งพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองและพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จากการศึกษาพบว่าในพื้นที่บางพื้นที่ที่มีโครงการคมนาคมไม่ทั่วถึง ทำให้การเดินทางของประชาชนไม่ได้รับความสะดวกสบาย และกรณีที่เมืองมีทิศทางการขยายตัวกระจุกกระจายนั้น ส่งผลให้เกิดปัญหาทางด้านการพัฒนาของเทศบาลและอบต. เนื่องจากการพัฒนาโครงข่ายจำเป็นต้องใช้งบประมาณสูง ทำให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวของเทศบาลและอบต. ยังไม่สามารถแก้ไขได้

3 ปัญหาทางด้านการใช้ที่ดิน

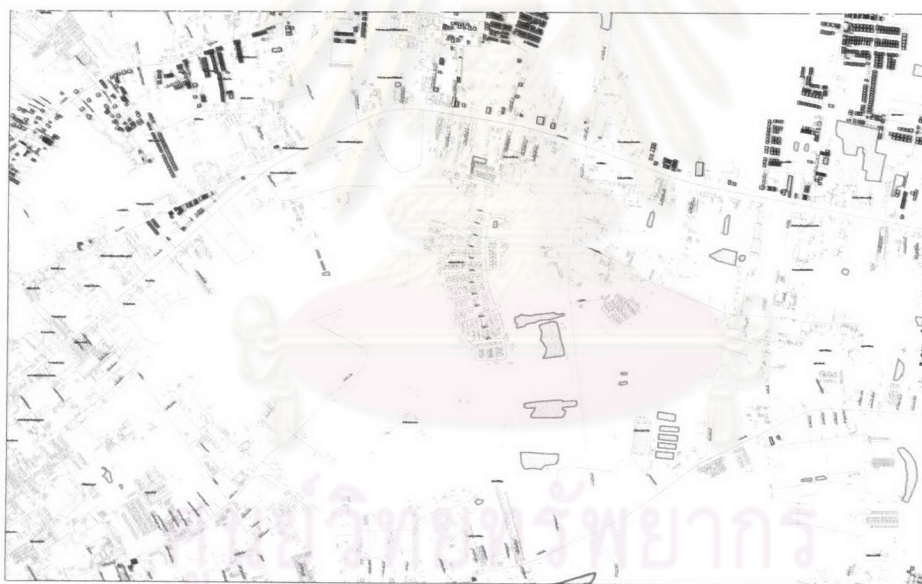
จากสภาพการพัฒนาเมืองทั้งทางด้าน การพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคม การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ อันเกิดจากนโยบายการพัฒนาเมืองโดยเฉพาะการพัฒนาเมืองในช่วงปีพ.ศ. 2526 – 2534 ที่อยู่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 5-6 ที่ต้องการลดความแออัดของกรุงเทพ จึงได้กำหนดการพัฒนาเมืองในภูมิภาค ส่งผลให้เมืองสุราษฎร์ธานีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เมืองมีการขยายออกเพิ่มขึ้น โดยมีการขยายตัวไปตามเส้นทางคมนาคมสายหลักของเมือง อีกทั้งการพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามแนวถนนสายหลักและถนนสายรอง ทั้งนี้เพราะบริเวณดังกล่าวจะอยู่ในทำเลที่มีการให้บริการสาธารณูปโภคที่สำคัญ เช่น ไฟฟ้า ถนน ประปา โทรศัพท์ เนื่องจากนักลงทุนหรือเจ้าของโครงการต่างต้องการหาที่ดินที่มีราคาถูก และสามารถเข้าถึงได้ง่าย ทำให้มีการตั้งถิ่นฐานอย่างกระจุกกระจายเกิดขึ้นบริเวณชานเมืองอย่างมากกลายเป็นชุมชนเล็กๆมากมาย และเมื่อมีการชุมชนเริ่มขยายออกกลายเป็นแหล่งชุมชนย่านการค้าและบริการแห่งใหม่ ซึ่งการขยายตัวของเมืองดังกล่าวส่งผลให้เกิดปัญหาต่อพื้นที่ ดังนี้

3.1) ปัญหาการบุกรุกพื้นที่เกษตร ในเขตพื้นที่ศึกษาคือบริเวณชานเมืองซึ่งพื้นที่เหล่านี้เป็นบริเวณที่มีที่ดินที่เหมาะสมแก่การทำเกษตร แต่เนื่องจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมเข้าไปในพื้นที่ ประกอบกับที่ดินบริเวณดังกล่าวมีราคาไม่สูงนักสำหรับนักลงทุนที่ต้องการเข้าไปดำเนินการพัฒนาพื้นที่เพื่อหาประโยชน์ จึงส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่อยู่อาศัย ร้านค้า สถานประกอบการต่างๆในพื้นที่ ดังนั้นการขยายตัวของเมืองรุกล้ำออกไปยังพื้นที่เกษตร ชานเมืองทำให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรอันมีค่าในการผลิตพืชผลทางการเกษตรที่สามารถนำมาเลี้ยงชุมชนเมือง

3.2) ปัญหาพื้นที่ว่างในเมือง จากสภาพการพัฒนาเมืองที่เป็นอยู่ในปัจจุบันที่มีการขยายตัวไปตามเส้นทางคมนาคมสายหลักของเมือง ส่งผลให้เกิดการตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณชานเมือง

เมืองมากขึ้น ส่งผลให้เกิดพื้นที่ว่างในเมืองอย่างมากมาย โดยพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่เทศบาล
ลงทุนพัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเข้าไปในพื้นที่ที่เรียบร้อย แต่ด้วยทิศทางการ
ขยายตัวของเมืองที่ขยายไปสู่พื้นที่ชานเมืองซึ่งเป็นเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีปัจจัยดึงดูด
ทางด้านราคาของที่ดินที่ไม่แพง และมีกฎข้อบังคับไม่เข้มงวดทางด้าน ภาษี การควบคุมอาคาร
ฯลฯ อย่างเช่นพื้นที่ในเขตเมือง จึงทำให้การขยายตัวของเมืองออกไปสู่พื้นที่เขตอบต. วัดประดู่
และอบขุนทะเล ตามเส้นทางคมนาคมสายหลักเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เทศบาลต้องประสบกับปัญหา
พื้นที่ในเมืองว่าง และสูญเสียงบประมาณที่ใช้ในการดูแลและพัฒนาพื้นที่เหล่านั้น ซึ่งบริเวณที่
เกิดปัญหาพื้นที่ว่างในเมือง ได้แก่

1. บริเวณทางด้านเหนือของเมือง ระหว่างถนนตลาดใหม่ตัดกับถนนหน้า
อำเภอ ที่มีพื้นที่ว่างขนาดใหญ่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวเทศบาลได้วางโครงข่ายคมนาคมและ
ระบบสาธารณูปการรองรับการเจริญเติบโต แต่การตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ดังกล่าวมีน้อย

ภาพที่ 5.6 แสดงพื้นที่ว่างทางด้านเหนือของเมือง

2 บริเวณด้านใต้ของเมือง บนเส้นทางเลียบเมืองตัดกับถนนพ่ขุนทะเล ที่มีระบบ
โครงข่ายคมนาคมที่สมบูรณ์ รวมทั้งระบบประปาที่มีทั่วถึง

ภาพที่ 5.7 แสดงพื้นที่วางทางด้านใต้

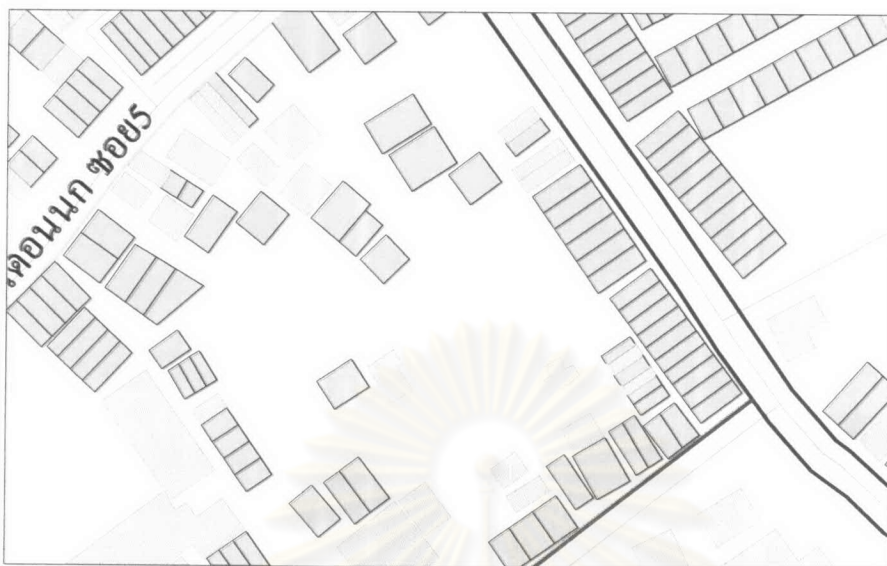
3. พื้นที่ทางด้านตะวันตกของเมือง บริเวณถนนวัดโพธิ์ ริมคลองมะขามเตี้ย

ภาพที่ 5.8 แสดงพื้นที่วางทางด้านตะวันตก

3.3) ปัญหาพื้นที่ตาดบอด จากการพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคมและการพัฒนาที่อยู่อาศัยและอาคารพาณิชย์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นริมเส้นทางคมนาคม และโครงการต่างๆเหล่านั้น เอกชนซึ่งเป็นเจ้าของโครงการทำการพัฒนาพื้นที่โดยการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมในชุมชนขึ้น โดยโครงข่ายคมนาคมที่เอกชนเหล่านั้นพัฒนาไม่ได้วางแผนให้เชื่อมโยงกับโครงข่ายคมนาคมที่ทางเทศบาลและโยธาธิการวางแผนไว้ ดังนั้นการที่การตั้งถิ่นฐานเกาะตัวตามเส้นทางคมนาคม จึงเป็นการปิดกั้นพื้นที่ด้านในเพราะพื้นที่เหล่านั้นไม่สามารถวางโครงข่ายคมนาคมใหม่ได้ จึงกลายเป็นพื้นที่ว่างที่ถูกปิดกั้นไม่ได้รับการพัฒนากลายเป็นพื้นที่ว่าง ,รกร้าง ที่อาจก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมได้ เช่นปัญหาอาชญากรรมได้ ซึ่งพื้นที่ที่เกิดปัญหาดังกล่าวได้แก่

1. พื้นที่บริเวณถนนคอนนาก - ราษฎร์บำรุง

ภาพที่ 5.9 แสดงพื้นที่ตามอบคบริเวณถนนคอนนาก – ราษฎร์บำรุง

4 ปัญหาการให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน / ปัญหาความไม่เพียงพอของระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

น้ำประปา เนื่องจากการขยายตัวของเมืองในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งบางพื้นที่มีปัญหาในด้านการให้บริการประปาที่แนวท่อส่งจ่ายน้ำประปาของการประปาสวนภูมิภาคไม่ถึงพื้นที่ ทำให้นักธุรกิจและประชาชนต้องใช้น้ำบาดาล แต่น้ำบาดาลที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับอบต. ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดหาแหล่งน้ำ ยังไม่มีศักยภาพเพียงพอต่อการให้พัฒนาระบบประปา เพราะปัจจุบันระบบประปาที่มีในพื้นที่อบต. เป็นการดำเนินงานของกองประปาชนบทพัฒนาร่วมกับอบ โดยการจัดทำระบบประปาหมู่บ้านที่มีการใช้น้ำจากแหล่งน้ำบาดาล ซึ่งจะเกิดการขาดแคลนในช่วงฤดูร้อน อีกทั้งระบบส่งจ่ายประปาหมู่บ้านที่เป็นอยู่ก็ไม่สามารถให้บริการได้ทั่วถึง เพราะแรงดันน้ำมีไม่เพียงพอ ดังนั้นการจะให้บริการได้ครอบคลุม อบต. จำเป็นจะต้องหาแหล่งน้ำและสร้างจุดส่งจ่ายน้ำ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องใช้งบประมาณสูง นอกจากนั้นระบบประปาดังกล่าวยังเกิดปัญหาน้ำเค็ม ในพื้นที่อบขุนทะเลและอบมะขามเตี้ยซึ่งน้ำเค็มเหล่านั้นจะทำให้ระบบจ่ายน้ำขึ้นสนิมทำให้ชำรุดได้ง่าย

หากพิจารณาจากแหล่งน้ำที่มีในพื้นที่เมืองสุราษฎร์ธานีแล้วพบว่าจำนวนแหล่งน้ำและปริมาณน้ำที่มีในพื้นที่มีเพียงพอต่อการรองรับการขยายตัวของเมือง อีกทั้งการประปาสวนภูมิภาค

ก็สามารถขยายพื้นที่ให้บริการได้ แต่เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณสำหรับการวางแนวท่อจ่ายน้ำ ทำให้การประปาส่วนภูมิภาคไม่สามารถให้บริการในพื้นที่ได้

โทรศัพท์ เนื่องจากการติดต่อสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นต่อประชาชนในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะโทรศัพท์เป็นการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย มีความสะดวกรวดเร็ว ดังนั้นในปัจจุบันความต้องการการสื่อสารระบบโทรศัพท์สำหรับประชาชนยังมีความต้องการอยู่มาก ทั้งในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองสุราษฎร์และอบต.วัดประดู่, อบต.มะขามเตี้ย,และอบต.ขุนทะเล จากการศึกษาพบว่าจำนวนผู้ยื่นขอใช้โทรศัพท์มีประมาณ 3,000 กว่าราย แต่ทางทศท.คอร์ปอเรชั่นยังไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง ปัจจุบันทางหน่วยงานดังกล่าวมีโครงการจะขยายการให้บริการดังกล่าวเพิ่มขึ้น โดยการเพิ่มจำนวนเลขหมายขึ้นอีก 1,300 กว่าเลขหมาย เมื่อพิจารณาจากเลขหมายที่จะเพิ่มขึ้นกับจำนวนผู้ขอใช้บริการแล้ว พบว่าการให้บริการยังไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชนมากนัก โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในเขตอบต.ต่างๆ

5.4 สาเหตุของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอันเกิดจากการพัฒนาของกลุ่มผู้มีบทบาททางการพัฒนาเมืองในพื้นที่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาในข้างต้นพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในพื้นที่เขตเทศบาลและพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่ของหน่วยงานแต่ละหน่วยงานซึ่งหน่วยงานต่างๆเหล่านี้มีบทบาทและหน้าที่ในการดำเนินงานที่ต่างกัน นอกจากนั้นการที่หน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ดูแลและพัฒนาพื้นที่คือ เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและองค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ มีบทบาทและอำนาจในการพัฒนาพื้นที่ที่แตกต่างกัน ก็ส่งผลให้เกิดปัญหาในพื้นที่ได้ อีกทั้งปัญหาต่างๆเหล่านั้นก็ไม่สามารถจัดการแก้ไขได้ ซึ่งในประเด็นดังกล่าวจะทำการศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาอันเกิดจากการดำเนินงานของกลุ่มต่างๆและสาเหตุของปัญหาอันเกิดจากการความแตกต่างขององค์กรที่มีหน้าที่ดูแลเมืองระหว่างเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาแก่เมืองจากการศึกษาพบว่าปัญหาต่างๆมีสาเหตุดังนี้

1. ความแตกต่างทางด้านอำนาจหน้าที่ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 2 หน่วย ต่างมีอำนาจในการจัดการและดูแลพัฒนาพื้นที่ และการที่หน่วยงานดังกล่าวมีอำนาจที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆในพื้นที่มากมาย ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้เป็นปัจจัยๆหนึ่งที่ทำให้เอกชนเข้ามาพัฒนาในพื้นที่ และเป็นปัจจัยที่ทำให้การแก้ไขปัญหาของพื้นที่ทั้งสองแตกต่างกัน ความแตกต่างของทั้งสองหน่วยงานมีดังนี้

■ **ความแตกต่างของอำนาจหน้าที่** หากพิจารณาถึงหน้าที่ในการดำเนินงานของทั้งสองหน่วยงานจากข้างต้นพบว่า เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีมีหน้าที่ในการพัฒนาพื้นที่มากกว่าอบต. โดยเฉพาะหน้าที่ในการพัฒนาพื้นที่ เทศบาลมีหน้าที่ในการพัฒนากิจการสาธารณูปการ เช่น การรักษาพยาบาล การจัดการศึกษา กิจการทางด้านพาณิชย์ ในส่วนที่ทั้งสองหน่วยงานมีหน้าที่ในการดำเนินงานพัฒนาเหมือนกันในพื้นที่เช่น การจัดหาแหล่งน้ำ การพัฒนาระบบการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล ระบบบำบัดน้ำเสียและระบบระบายน้ำ พบว่าในการจัดหาแหล่งน้ำของเขตเทศบาลนั้น ทางเทศบาลจะใช้แหล่งน้ำจากการประปาส่วนภูมิภาค อีกทั้งในระบบการจัดเก็บขยะและการระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย ทางเทศบาลมีการดำเนินงานด้านต่างๆเหล่านี้ ในขณะที่ทางอบ มะขามเตี้ยไม่มีการจัดการทางด้านการจัดเก็บขยะ ส่วนการพัฒนา ระบบบำบัดน้ำเสียและการระบายน้ำ ยังมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพต่ำ ในขณะที่อบ วัดประดู่, และอบ ชุนทะเลมีการให้บริการในการจัดเก็บขยะ แต่การให้บริการดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ จึงทำให้สภาพปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่เกิดขึ้นบริเวณพื้นที่ของอบต.

■ **รายรับ - รายจ่าย** จากการพิจารณาโครงสร้างทางด้านรายรับ-รายจ่ายของเทศบาลและอบต. พบว่า ในการจัดเก็บภาษีและการบริหารงบประมาณนั้น ทางเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีมีการจัดเก็บรายได้ได้ดีกว่า อีกทั้งแหล่งที่มาของรายได้ของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีมีมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล จากการศึกษาพบว่าแหล่งที่มาของรายได้ของอบต. ส่วนใหญ่จะเกิดจากเงินอุดหนุนของรัฐ ในขณะที่การแหล่งรายได้จากภาษีของอบต. มักมาจากภาษีบำรุงท้องที่และภาษีโรงเรือนและภาษีป้าย ในขณะที่ภาษีด้านอื่นๆยังมีน้อย ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 12

ในขณะที่รายจ่ายของหน่วยงานทั้งสองหน่วยงานมีความแตกต่างกัน โดยที่รายจ่ายส่วนใหญ่ของอบต.จะเป็นรายจ่ายที่ใช้เพื่อเป็นรายจ่ายประจำ คือรายจ่ายประจำเป็นหลัก มีรายจ่ายเพื่อการพัฒนาสาธารณูปโภคค่อนข้างน้อย เพราะเมื่อเปรียบเทียบกับรายรับที่ได้จะไม่เพียงพอต่อการพัฒนา ทำให้งานพัฒนาส่วนใหญ่ในพื้นที่แต่ละอบต. จะรอเงินงบประมาณอุดหนุนจากส่วนกลาง จึงทำให้การพัฒนาพื้นที่ทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพดังจะเห็นได้จากตารางที่

ตารางที่ 5.6 แสดงรายรับของท้องถิ่น ปีพ.ศ. 2543

หมวด / ประเภท	เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี		สัดส่วน	อบต.วัดประดู่		สัดส่วน	อบต.มะขามเตี้ย		สัดส่วน	อบต.บึงขุนทะเล		สัดส่วน
	2541	2543		2541	2543		2541	2543		2541	2543	
1.หมวดภาษีอากร (ยอดรวม)	178,776,276.68	163,256,346.08	59.4	2,913,285.59	3,859,006.50	69.63	423,456.23	623,233.40	23.92	2,437,185.18	2,698,400.54	51.37
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	22,957,263	28,809,949.82	17.6	874,300	1,053,706	27.31	-	13,123.	2.11	159,437.50	457,095.50	16.94
ภาษีบำรุงท้องที่	1,452,358	2,480,928.81	1.5	107,969.69	96,413.70	2.50	20,120.23	38,626	6.20	131,628.68	177,742.34	6.59
ภาษีป้าย	4,284,007	4,264,454.36	2.6	194,620.90	216,225.90	5.60	-	200	0.03	35,497	46,453.80	1.72
ภาษีค่าธรรมเนียมจดทะเบียนและด้อยโอน	16,453,581	20,061,730.21	12.3	-	19,545.52	0.51	-	39,538.88	6.34	-	-	-
ภาษีสุรา	5,954,218	5,733,213.00	3.5	484,087	594,856	15.41	112,445	90,679	14.55	588,417	618,093	22.91
ภาษีสรรพสามิต	15,403,221	17,024,533.00	10.4	1,252,308	1,766,403	45.77	290,891	269,270	43.21	1,522,205	1,342,739	49.76
ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดิน	-	5,431,719.00	3.3	-	-	-	-	146,551	23.51	-	-	-
อากรแสตมป์	269,303	230,990.00	0.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อากรประมง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อากรรังนกอีแตน	-	39,538.88	0.0	-	39,538.88	1.02	-	19,545.52	3.14	-	-	-
ภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมายและขั้นตอนการกรณ	95,492,563	71,523,689.00	43.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมป่าไม้	-	-	-	-	72,317.50	1.87	-	-	-	-	54,746.90	2.03
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	16,509,763	7,655,600.00	4.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ค่าธรรมเนียมหน้าบาทและให้นำบาท	-	-	-	-	-	-	-	5,700	0.91	-	1,550	0.06
2. หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต	-	8,149,225.34	3.0	-	97,306.00	1.76	-	11,937.50	0.46	-	-	-
3. หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	-	5,868,650.76	2.1	-	126,553.00	2.28	-	86,213.31	3.31	-	-	-
4. หมวดรายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์	-	-	-	-	-	-	-	40,349.00	1.55	-	-	-
5. หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	-	2,734,976.35	1.0	-	356,746.00	6.44	-	58,900.00	2.26	-	-	-
8. หมวดเงินอุดหนุน	77,617,453.61	17,467,156.00	6.4	1,020,000	1,102,200.00	19.89	725,000	-	68.50	1,499,200	1,044,600.00	19.89
9. หมวดเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	-	83,039,969.16	30.2	-	-	-	-	1,784,871.00	6.85	-	1,510,000.00	28.75
รวม	256,393,730.29	274,647,672.93	100.00	3,933,285.59	5,541,811.50	100.00	1,148,456.23	2,605,504.21	100.00	3,936,385.18	5,253,000.54	100.00

ตารางที่ 5.7 แสดงรายจ่ายของท้องถิ่น ปีพ.ศ. 2543

หมวด / ประเภท	เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี		สัดส่วน ปี 2545	อบต.วัดประดู่		สัดส่วน ปี 2545	อบต.มะขามเตี้ย		สัดส่วน ปี 2545	อบต.ปึงขุนทะเล		สัดส่วน ปี 2545
	2541	2543		2541	2543		2541	2543		2541	2543	
ก. รายจ่ายประจำ (ยอดรวม)	154,160,452.45	152,172,207.25	56.6	4,466,216.60	2,693,158.56	43.53	1,455,917.65	1,064,360.49	59.74	7,233,931.58	3,693,925.92	100.00
1 รายจ่ายงบกลาง (ยอดรวม)	5,437,141	9,108,469.11	6.0	99,300	53,600	1.99	-	7,800	-	73,562	175,191	-
2 หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ (ยอดรวม)	-	49,779,495.66	32.7	-	423347	15.72	-	314,911.00	-	-	-	-
3 หมวดค่าจ้างชั่วคราว (ยอดรวม)	49,106,460	22,787,400.00	15.0	467,060.00	356,820	13.25	344030.65	56,400	-	411,326.76	507,096.00	-
4 หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (ยอดรวม)	43,825,085	64,874,345.42	42.6	964,856.60	1370068.84	50.87	299,045.00	503,035.00	-	969,390.82	1,064,558.92	-
5 หมวดค่าสาธารณูปโภค	-	3,013,348.36	2.0	-	60010	2.23	-	43744.49	-	-	-	-
6 หมวดเงินอุดหนุน	-	2,505,773.70	1.6	-	429,312.72	15.94	-	138470	-	-	-	-
7 หมวดรายจ่ายอื่น	55,791,766	103,375.00	0.1	2,935,000.00	-	-	812,842.00	-	-	5,779,652.00	1,947,080.00	-
ข. รายจ่ายเพื่อการพัฒนา (ยอดรวม)	-	116,498,905.19	43.4	-	3494143	56.47	-	717,227.00	40.26	-	-	-
1 หมวดค่าครุภัณฑ์	-	33,131,712.50	28.4	-	847090	24.24	-	188,476.00	26.28	-	-	-
2 หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	-	83,367,192.69	71.6	-	2647053	75.76	-	528,751.00	73.72	-	-	-
รวม	154,160,452	268,671,112.44	100.0	4,466,216.60	6,187,301.56	100.00	1,455,917.65	1,781,587.49	100.00	7,233,931.58	3,693,925.92	100.00

▪ **มาตรการในการควบคุมพื้นที่** จากการพิจารณาด้านกฎหมาย และมาตรการในการดูแลและควบคุมพื้นที่ พบว่า ทางเทศบาลมีความเข้มงวดในการควบคุมและดูแลการปลูกสร้างอาคาร ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในขณะที่หน่วยงานอบต.ยังไม่ค่อยบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวมากนัก และการที่พื้นที่อบต.มีกฎหมายและมาตรการในการดูแลและควบคุมพื้นที่น้อยกว่าในพื้นที่เขตเทศบาล ส่งผลให้การลงทุนและการพัฒนาจากนักลงทุนภาคเอกชนเข้าสู่พื้นที่มาก ซึ่งการควบคุมสิ่งปลูกสร้างหรือการใช้ที่ดินในพื้นที่อบต.ที่มีความเข้มงวดน้อยนี้เองที่ส่งผลให้การขยายตัวของเมืองในปัจจุบันมุ่งพัฒนาในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นส่วนใหญ่ จากการสอบถามเจ้าหน้าที่พบว่า ในการก่อสร้างอาคารในพื้นที่ส่วนใหญ่ การขออนุญาตปลูกสร้างอาคารยังมีน้อย เนื่องจากเจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้เข้าใจในเรื่องดังกล่าว

▪ **โครงสร้างของการบริหารงานขององค์กร** หากพิจารณาถึงโครงสร้างการบริหารงานของทั้งสองหน่วยงานพบว่าโครงสร้างการดำเนินงานมีความแตกต่างกัน ทำให้ความสามารถและบทบาทในการพัฒนาพื้นที่ต่างกัน มีจำนวนบุคลากรในการทำงานต่างกัน เพราะจากการถึงโครงสร้างพบว่าโครงสร้างการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานพัฒนาเมืองเพียงหน่วยเดียวคือ ส่วนโยธา (แผนภูมิที่ 5.2) เป็นหน่วยงานพัฒนาหลัก แต่การกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการจัดการดูแลทางด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาพื้นที่ทางด้านต่างไม่สามารถดำเนินการได้เต็มที่เพราะขาดบุคลากรที่จะดำเนินงานด้านดังกล่าว ในขณะที่โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี มีส่วนงานต่างในการพัฒนาครอบคลุมกับหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ จากแผนภูมิที่ 5.3 เห็นว่ามีหน่วยงานพัฒนาพื้นที่ทั้งสิ้น 7 ส่วนคือ ส่วนโยธา ส่วนการคลัง กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองการศึกษา กองสวัสดิการสังคม ทำให้การพัฒนาทางด้านสิ่งแวดล้อม สาธารณูปโภค สาธารณูปการสามารถดำเนินการได้เต็มที่

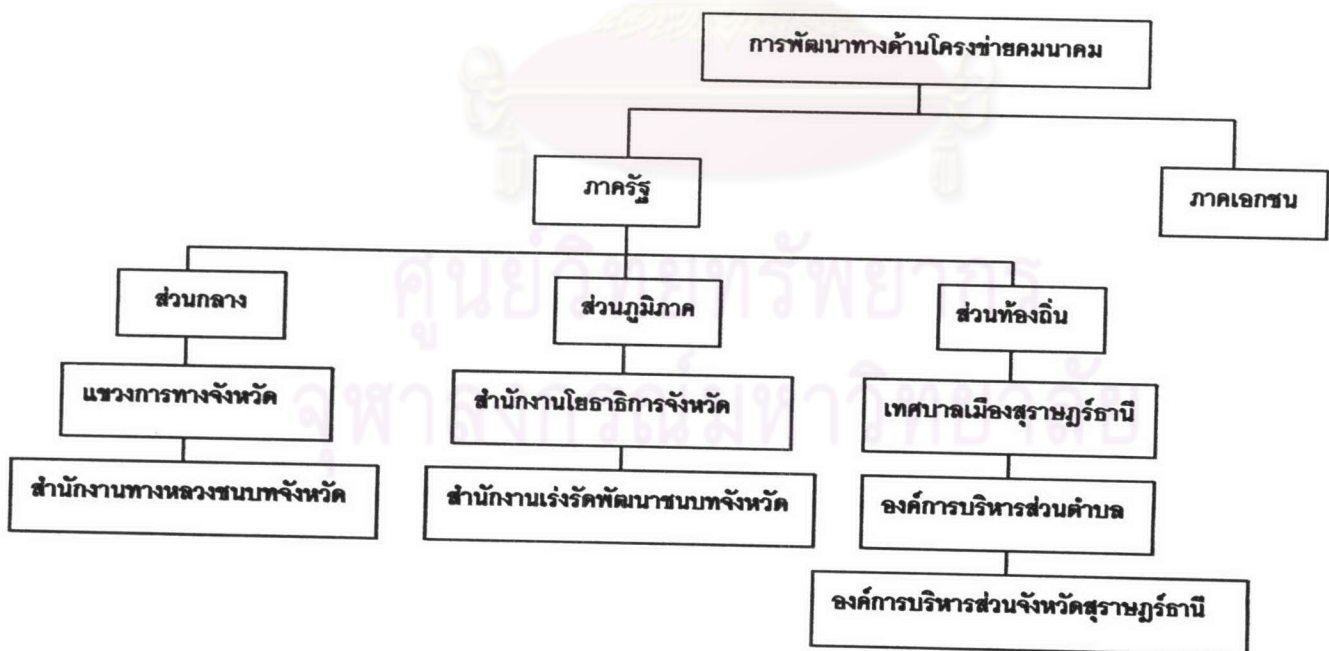
แผนภูมิที่ 5.2 แสดงโครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2 ความซ้ำซ้อนของหน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนาเมือง จากการศึกษาพบว่าผู้ที่มีส่วนในการพัฒนาเมืองมีทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งภาครัฐและเอกชนเหล่านี้ต่างก็มีอำนาจหน้าที่พัฒนาในการดำเนินงานที่เหมือนกันทั้งหน่วยงานในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น เช่น ในการดำเนินพัฒนาโครงข่ายคมนาคม แผนภูมิที่ 16.พบว่าหน่วยงานที่มีอำนาจในการพัฒนาในเมืองประกอบด้วย แขวงการทางจังหวัด ทางหลวงชนบทจังหวัด สำนักงานโยธาธิการจังหวัด สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัด เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งทุกหน่วยงานต่างพัฒนาเส้นทางคมนาคมทั้งในพื้นที่เมืองและชนบท ดังนั้นการที่หน่วยงานต่างๆเหล่านี้มีหน้าที่การดำเนินงานที่เหมือนกัน ทำให้การพัฒนาและดูแลโครงข่ายคมนาคมในเมืองมีการทำงานซ้ำซ้อน อีกทั้งงานพัฒนาดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาโครงข่ายคมนาคมที่ไม่เชื่อมโยงกันทำให้เกิดปัญหาในพื้นที่ นอกจากนี้การวางแผนทางด้านโครงข่ายก็ไม่ได้ร่วมกันวางแผนพัฒนาแบบองค์รวม ทำให้การพัฒนาปัจจุบันโครงข่ายคมนาคมไม่เชื่อมโยงอย่างถึงกัน

แผนภูมิที่ 5.4 แสดงกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเมืองทางด้านโครงข่ายคมนาคมของ

เมืองสุราษฎร์ธานี

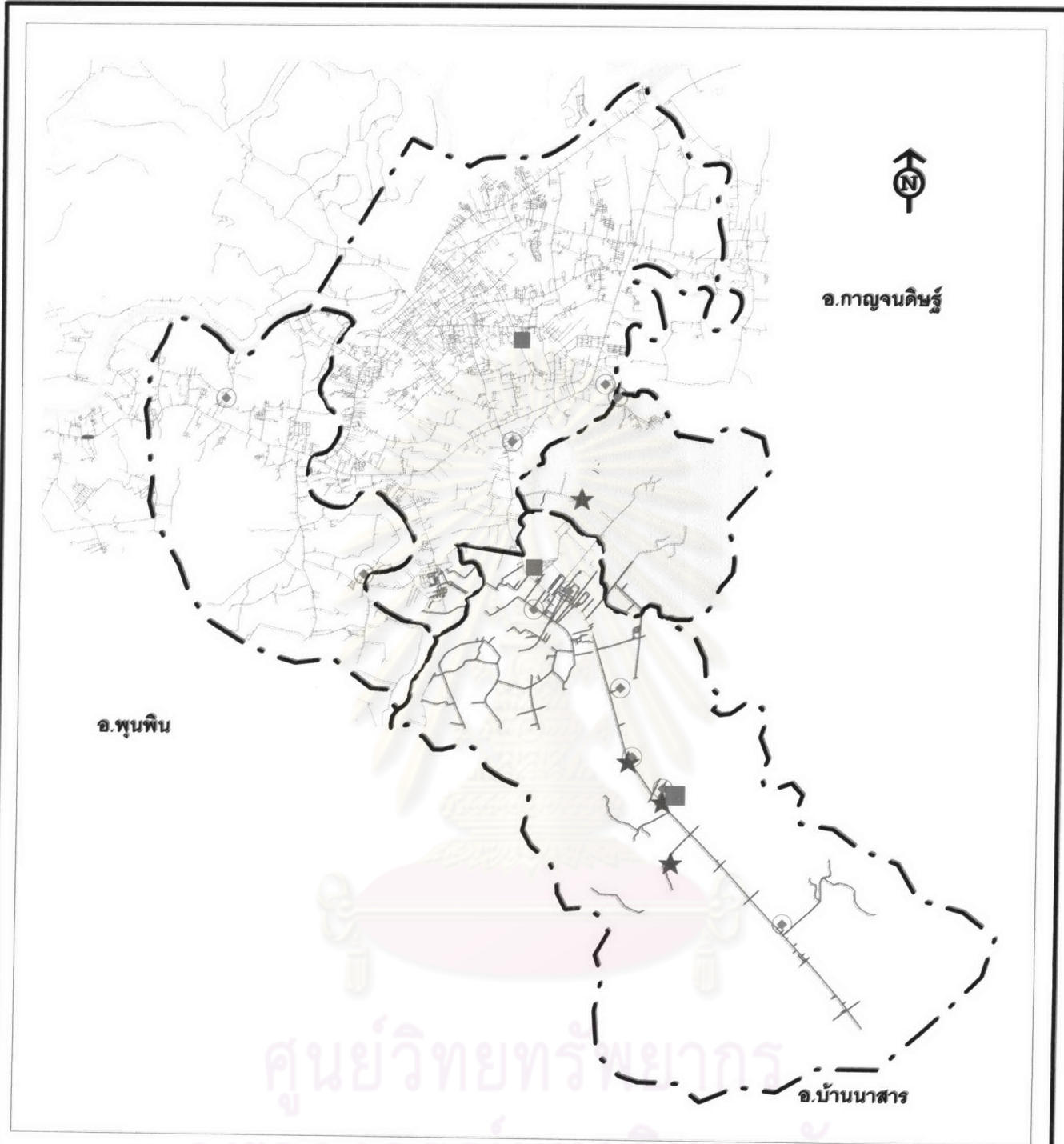

ส่วนการพัฒนาทางด้านการจัดหาแหล่งน้ำ ทั้งน้ำประปาและน้ำการเกษตร แผนภูมิที่ 5.5 พบว่าหน่วยงานที่ดำเนินการประกอบด้วย การประปาส่วนภูมิภาค กองประปาชนบท สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัด สำนักงานโยธาธิการจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัด โดยที่หน่วยงานเหล่านี้เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดหาน้ำให้แก่ประชาชน ซึ่งในพื้นที่

แผนภูมิที่ 5.5 แสดงกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเมืองทางด้านการจัดหาของเมืองสุราษฎร์ธานี

เทศบาลจะเป็นหน้าที่ของการประปาส่วนภูมิภาค ในขณะที่ในเขตอบต. มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาคือ อบต. กองประปาชนบท สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สำนักงานโยธาธิการและสำนักงานทรัพยากรธรณี เป็นผู้พัฒนา ทำให้การพัฒนาในพื้นที่เกิดความซ้ำซ้อน ส่งผลให้บางพื้นที่มีการพัฒนาแต่บางพื้นที่ไม่มีหน่วยงานใดเข้าไปพัฒนาเลย ดังจะเห็นได้จากแผนที่ 5.10 พบว่างานพัฒนาแหล่งน้ำของแต่ละหน่วยงานมุ่งพัฒนาในพื้นที่อบต. ชุมทะเลเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่พื้นที่ อบต. มะขามเตี้ยมีเพียงหน่วยงานเดียว คือสำนักงานทรัพยากรธรณี ที่เข้าไปพัฒนา

การประสานการพัฒนาข้ามเขตบริหารการปกครอง : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและองค์การบริหารส่วนตำบลรอบนอก

แผนที่ 5.10 แสดงโครงการพัฒนาแหล่งน้ำของหน่วยงาน

<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ สำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัดสุราษฎร์ธานี ■ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดสุราษฎร์ธานี ⊙ สำนักงานโยธาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี ■ เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ■ อบต.มะขามเตี้ย ■ อบต.วัดประดู่ ■ อบต.ขุนทะเล 	 <p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>0 1.5 3 กม.</p> <p>ที่มา : จากการศึกษา</p>
---	--

3 ความแตกต่างและไม่สอดคล้องของแผนงานพัฒนา จากการศึกษาพบว่าการพัฒนาเมืองที่เกิดขึ้น หน่วยงานในส่วนปฏิบัติและส่วนนโยบาย มีการวางแผนและดำเนินแผนไม่สอดคล้อง ดังจะเห็นได้จากแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน และระบบโครงข่ายคมนาคมสำหรับเมืองสุราษฎร์ธานี นั้น หน่วยงานในระดับปฏิบัติ เช่น สำนักงานทางหลวงชนบท สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท เทศบาล ไม่ได้นำไปประกอบการวางแผนพัฒนาของหน่วยงานตน นอกจากนั้นการที่แต่ละหน่วยต่างมีแผนพัฒนาเป็นของตนเอง ที่ไม่ได้วางแผนร่วมกันทำให้งานพัฒนาที่เกิดขึ้นไปเป็นไปตามที่แผนที่หน่วยงานระดับนโยบายกำหนด นอกจากนั้นแผนพัฒนาของเทศบาลและอบต.ทั้ง 3 พื้นที่มีแผนพัฒนาต่างมุ่งพัฒนาและแก้ปัญหาต่างกัันดังนี้

ตารางที่ 5.8 ตารางแสดงแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและอบต.วัดประดู่,อบต.มะขามเตี้ย,อบต.ขุนทะเล

อบต.ขุนทะเล	ด้านกายภาพ	1 อุทยานการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะ 2 จัดซื้อภาชนะบรรจุน้ำฝน 3 ปรับปรุงถนนจำนวน 4 สาย 4 เจาะบ่อบาดาล 5 ปรับปรุงระบบประปา 6 ก่อสร้างระบบประปา 7 ต่อเติมระบบประปา 8 ปรับปรุงศาลาหมู่ที่ 8 9 ปรับปรุงถนนหมู่ที่ 2 10 ปรับปรุงถนนหมู่ที่ 6
	ด้านเศรษฐกิจ	1 อุทยานกลุ่มแม่บ้านแปรรูปผลไม้ 2 อุทยานกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกง
	ด้านสังคม / สิ่งแวดล้อม	1 จัดซื้อรถบรรทุกขยะ 2 จัดซื้อถังขยะ
อบต.มะขามเตี้ย	ด้านกายภาพ	1 ขุดลอกปรับปรุงสระน้ำประปาหมู่ที่ 5 2 ปรับปรุงถนนสายแยกท่าสน - ท่าล่าง 3 สร้างป้ายจราจรบอกทิศทาง 4 ติดตั้งเสียงตามสาย
	ด้านเศรษฐกิจ	1 อุทยานกลุ่มแม่บ้านผลิตขนมกวน
	ด้านสังคม / สิ่งแวดล้อม	1 จัดซื้อถังขยะ 2 ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน

ตารางที่ 5.8 ตารางแสดงแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและอบต. วัดประดู่, อบต. มะขามเตี้ย, อบต. ชุนทะเล (ต่อ)

อบต. วัดประดู่	ด้านกายภาพ	1 ปรับปรุงถนนสายอบจ.พัฒนาหมู่ที่ 1
		2 ปรับปรุงถนนสายซอยเพิ่มสุข
	ด้านเศรษฐกิจ	3 ปรับปรุงถนนสายบ้านพุนทรัพย์
		4 ก่อสร้างถนน คสล. สายควนเศรษฐกิจ 2
		5 ปรับปรุงถนนสายเลียบบคลองท่ากูบ
ด้านสังคม	6 ปรับปรุงถนนสายห้วยทรายขาว	
	7 ปรับปรุงถนนสายวัดมะปริง - ค้อล่าง	
	8 ปรับปรุงถนนสายซอยโสภณา	
	9 ขุดบ่อน้ำตื้น	
ด้านสิ่งแวดล้อม	10 ปรับปรุงถนนสายเวียงประสาน - เขาพลู	
	1 จัดฝึกอบรมอาชีพ	
	2 ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำ	
เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี	ด้านกายภาพ	3 ส่งเสริมการทำปุ๋ย
		4 ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำ
	ด้านสิ่งแวดล้อม	1 ป้องกันไข้เลือดออก
		2 มอบทุนการศึกษาแก่เด็ก
ด้านสังคม	3 จัดสวัสดิการผู้สูงอายุ	
	4 ส่งเสริมการจัดเวทีประชาคม	
	1 ปลูกป่าและอนุรักษ์ธรรมชาติ	
ด้านสิ่งแวดล้อม	2 จัดสร้างสถานที่ทิ้งขยะ	
	3 พัฒนาคูคลอง	
ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านกายภาพ	1 สร้างปรับปรุงสวนสาธารณะสวนหลวง ร. 9
		2 ปรับปรุงผิวจราจร 66 สาย
ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านกายภาพ	3 ปรับปรุงระบบระบายน้ำ 95 จุด
		4 ก่อสร้างสะพานข้ามคลอง เช่น คลองท่ากูบ คลองบางโพธิ์
		5 ปรับปรุงริมสันเขื่อนแม่น้ำตาปี
ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านกายภาพ	6 ขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะ 25 โครงการ
		7 ติดตั้งคคมไฟเสาสูง 25 เมตร
		๗๗
ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านสิ่งแวดล้อม	1 จัดหาเรือเก็บขยะชุมชนที่อยู่ริมแม่น้ำตาปี
		2 จัดซื้อเครื่องมือทดสอบคุณภาพน้ำ
		3 จัดตั้งธนาคารขยะชุมชน

ตารางที่ 5.8 ตารางแสดงแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและอบต.วัดประดู่,อบต.มะขามเตี้ย, อบต.ขุนทะเล (ต่อ)		
เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี	ด้านสิ่งแวดล้อม	4 โครงการจัดหาที่ดินเพื่อใช้เป็นที่กำจัดขยะมูลฝอย 5 โครงการบำบัดน้ำเสีย
	ด้านเศรษฐกิจ	1 จัดศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชน 2 ก่อสร้างตลาดสี่มุมเมือง 3 ส่งเสริมหัตถกรรมชุมชน 4 พัฒนาในบางเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ฯลฯ
	ด้านสังคม	1ปรับปรุงสุขาภิบาลในโรงเรียนและร้านอาหาร 2 ปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์ 3 โครงการเมืองน่าอยู่ 4 โครงการช่วยเหลือเด็กยากไร้ ฯลฯ

จากตารางจะพบว่า แผนพัฒนาพื้นที่ ระหว่างเทศบาลและอบต. ทั้ง 3 พื้นที่ ซึ่งแม้จะมีหน้าที่ดำเนินงานเหมือนกัน แต่จากแผนที่วางไว้ หน่วยงานของอบต. จะเน้นการพัฒนาไปทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในขณะที่ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ยังมีอยู่น้อย ในขณะที่เทศบาลมีการดำเนินการพัฒนาในทุกๆด้าน ซึ่งความแตกต่างของแผนที่วางไว้และการแยกกันวางแผนทำให้งานพัฒนาไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จากแผนจะชี้ให้เห็นชัดเจนในเรื่องของการดำเนินงานอย่างแยกส่วนและไม่สอดคล้องกัน ดังจะเห็นจากโครงการพัฒนาทางด้านสิ่งแวดล้อมของอบต.วัดประดู่และเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ที่ต่างมีความต้องการจัดหาที่ดินสำหรับการกำจัดขยะ ดังนั้นการที่แต่ละหน่วยต่างวางแผนของตนเองเป็นผลให้การพัฒนาไม่เกิดประสิทธิภาพ ซ้ำยังแสดงให้เห็นถึงความสิ้นเปลืองงบประมาณในการพัฒนาอีกด้วย

4 การไม่ประสานงานของหน่วยงานในการทำงาน/อำนาจของหน่วยงานไม่เอื้อต่อการประสานงาน จากการศึกษาถึงบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง และอำนาจหน้าที่ของกลุ่มต่างๆเหล่านี้พบว่ากรณีที่แต่ละหน่วยงานต่างคนต่างดำเนินงาน ทำให้เกิดปัญหา เพราะปัจจุบันการทำงานของแต่ละหน่วยงานจะทำงานอย่างแยกส่วน ตามอำนาจหน้าที่ที่ตนมี ดังนั้นเมื่อเกิดปัญหาในการพัฒนาหน่วยงานดังกล่าวก็ไม่มี การดำเนินงานพัฒนาร่วมกัน ทำให้การพัฒนาเมืองไม่มีแผนงานที่เป็นแผนรวม ประกอบกับความแตกต่างทางด้านอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานไม่เอื้อต่อการประสานความร่วมมือในการพัฒนา เช่น ในการดูแลและ

การพัฒนาเส้นทางคมนาคมสายหลักซึ่งเป็นหน้าที่ของทางหลวง ที่จะต้องทำการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมของประเทศให้มีความเชื่อมโยงกันก็ไม่เอื้อให้หน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมดำเนิน

ถึงแม้ว่าบางหน่วยงานจะมีการกำหนดให้การดำเนินงานพัฒนาพื้นที่ของหน่วยงานสามารถประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ แต่ทางปฏิบัติแล้วพบว่าการประสานดังกล่าวเป็นไปได้ยาก เนื่องจากลักษณะการดำเนินงาน และงบประมาณของแต่ละหน่วยที่ไม่เหมือนกัน หรือความสัมพันธ์บุคลากรของแต่ละหน่วย รวมถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น ทำให้การทำงานเป็นไปได้ยาก ดังจะเห็นได้จากกรณีความขัดแย้งทางด้านสถานที่ทิ้งขยะที่มีปัญหามานาน ปัจจุบันปัญหาดังกล่าวยังไม่ได้รับการแก้ไข เพราะทั้งสองหน่วยงานขาดการประสานงานร่วมกัน

จากสภาพการพัฒนาเมืองที่ผ่านมาตั้งแต่ยุคเริ่มแรกของการตั้งถิ่นฐานของเมืองจนถึงยุคปัจจุบันพบว่า การดำเนินงานพัฒนาในแต่ละยุค มีหน่วยงานต่างระดับกันและต่างมีอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานี จากการศึกษาถึงการประสานการดำเนินงานพัฒนาเมืองของแต่ละองค์กร ตลอดจนสภาพปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานพบว่า

1 สภาพปัญหาอันเกิดจากการไม่ประสานการทำงาน

- ปัญหาโครงข่ายคมนาคมขาดความเชื่อมโยง เนื่องจากการที่มีหน่วยงานหลายหน่วยเข้าไปพัฒนา และงานพัฒนาโครงข่ายคมนาคมที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาของแต่ละหน่วยงาน ไม่มีมาตรฐานที่เหมือนกัน เป็นผลทำให้ ถนนบางเส้น ไม่มีความต่อเนื่องหรือเชื่อมต่อกัน ดังจะเห็นได้ชัดเจนบริเวณถนนในพื้นที่อบต. มะขามเตี้ย ที่สำนักงานการโยธาธิการจังหวัดและสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดพัฒนาบริเวณหน้าโรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2 สภาพถนนที่จะเชื่อมมีลักษณะได้มาตรฐานเป็นถนนลาดยาง ในขณะที่ถนนที่เกิดจากการพัฒนาของอบต. ที่พัฒนาเชื่อมต่อไปเป็นถนนลูกรัง ทำให้การสัญจรขาดความต่อเนื่อง นอกจากนี้ในพื้นที่อบต. วัดประดู่ บริเวณที่มีกิจกรรมการค้า จะได้รับการพัฒนาเส้นทางจากหน่วยงานส่วนภูมิภาค ในขณะที่พื้นที่อยู่ห่างไกลยังขาดการพัฒนาให้เชื่อมกับพื้นที่บริเวณดังกล่าว

- ปัญหาการปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำลำคลอง ปัญหาดังกล่าวเกิดจากรวางแนวท่อระบายน้ำทั้งเทศบาลและอบต. ที่วางท่อให้ไหลลงแม่น้ำ คือ แม่น้ำตาปี คลองท่ากูป ซึ่งแม่น้ำสายดังกล่าวเป็นแม่น้ำที่ไหลผ่านและเป็นรอยต่อของพื้นที่เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและอบต. ต่างๆ จึงทำให้การปล่อยระบายน้ำในแต่ละพื้นที่ลงแม่น้ำ ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ และกลายเป็นปัญหาที่สำคัญในอนาคต หากแม่น้ำสายดังกล่าวเน่าเสีย เพราะแม่น้ำตาปีถือเป็นแหล่งน้ำสำคัญสำหรับอุปโภค บริโภคของเมืองสุราษฎร์ธานี

2 ลักษณะการประสานการดำเนินงาน

ในหัวข้อดังกล่าวจากการศึกษาถึงการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่แต่ละหน่วยงานสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ตั้งแต่ในอดีตเป็นต้นมาการพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานี ยังไม่มีรูปแบบการประสานงานที่ชัดเจน ส่วนใหญ่รูปแบบการประสานงานที่เกิดขึ้น จะเป็นการประสานงานที่เกิดจากหน่วยงานระดับบน ในขณะที่การประสานการทำงานระหว่างแต่ละหน่วยงาน ยังมีน้อย โดยเฉพาะในช่วงหลังเป็นต้นมา พบว่าการประสานการพัฒนาเมืองถึงแม้จะมีการกำหนดอย่างเป็นรูปธรรม แต่ในทางปฏิบัติ พบว่าหน่วยงานที่ร่วมพัฒนาเมืองยังมีน้อย เนื่องจากความต่างของอำนาจ งบประมาณ รวมถึงทัศนคติของบุคลากรในแต่ละหน่วยงานด้วย ในขณะที่การประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐมีน้อย แต่พบว่า การประสานการพัฒนาระหว่างภาคประชาชนมีมากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่การประสานงานที่เกิดขึ้นของภาคประชาชนจะไม่มีรูปแบบที่แน่ชัด และไม่เป็นการ งานที่ประสานส่วนใหญ่จะเป็นงานที่ประชาชนเล็งเห็นว่าส่งผลต่อชุมชนตน เช่น การประสานงานระหว่างกลุ่มแม่บ้านในการพัฒนาทางด้านการประกอบอาชีพ

3 สาเหตุของการไม่ประสานการพัฒนา

ในการศึกษาถึงหัวข้อดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การไม่ประสานการพัฒนาของแต่ละหน่วยงานนั้นมีสาเหตุมาจาก

- กฎ หรือข้อบังคับที่เป็นอยู่ในปัจจุบันที่ไม่เอื้อต่อการประสานงาน ดังจะเห็นได้จากการกฎระเบียบและการดำเนินงานพัฒนาร่วมกันระหว่างหน่วยงานส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค กับท้องถิ่น ที่กำหนดไว้ว่า หากหน่วยงานใดจะเข้าไปพัฒนาในพื้นที่ในเขตของท้องถิ่นใด จะต้องได้รับความเห็นชอบจากท้องถิ่นนั้นเสียก่อน หากท้องถิ่นไม่เห็นด้วยดำเนินการพัฒนาก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้
- ผลประโยชน์ เนื่องจากในพื้นที่แต่ละพื้นที่และแต่ละหน่วยงานต่างมีทรัพยากรและผลประโยชน์ที่แตกต่างกันเป็นผลให้การประสานงานเกิดขึ้นลำบาก เพราะเจ้าหน้าที่หรือกลุ่มคนในพื้นที่ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ ไม่เห็นด้วยต่อการดำเนินงานร่วมกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าการไม่ประสานการทำงานตั้งแต่อดีตเป็นต้นมาประกอบกับเมืองที่มีการพัฒนามากขึ้น โดยมีปัจจัยแวดล้อมต่างๆที่ส่งผลให้การดำเนินการประสานการพัฒนาาร่วมกันมีน้อย ดังนั้น เมื่อเมืองขยายมากขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่อดีตเริ่มทวีความรุนแรงมากขึ้น และด้วยสภาพเมืองที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของเมืองสุราษฎร์ธานีที่มีหน่วยงานในการพัฒนาพื้นที่หลายหน่วยงานและหน่วยงานดังกล่าวมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันส่งผลให้การ

แก้ไขปัญหาก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็บรรลุผลได้เนื่องจากการดำเนินงานพัฒนาของหน่วยงานแต่ละหน่วยจะเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างดำเนินงาน ไม่มีการร่วมกันวางแผนพัฒนาเมืองร่วมกัน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวทำให้เกิดความสิ้นเปลืองงบประมาณในการพัฒนา เพราะต่างหน่วยต่างใช้งบประมาณในพัฒนางานที่เหมือนกัน ทำให้การจัดสรรงบประมาณของรัฐในการพัฒนาพื้นที่ไม่สามารถจะพัฒนาได้อย่างทั่วถึง สร้างความเลื่อมล้ำให้เกิดในแต่ละพื้นที่ เนื่องจากการทำงานอย่างขาดการประสานร่วมกัน และแต่ละหน่วยงานไม่มีการวางแผนพัฒนาเมืองร่วมกัน ส่งผลให้เกิดปัญหาต่อเมืองมากมาย ซึ่งปัญหาต่างๆก็ไม่สามารถแก้ไขได้ เพราะหน่วยงานในการพัฒนาเมืองยังขาดแผนพัฒนาเมืองแบบบูรณาการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย